

ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัด
สุพรรณบุรี

ปภาวี ทับห้วง

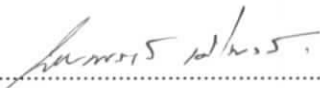
งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชายุทธศาสตร์และความมั่นคง
คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
กรกฎาคม 2563
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ ปภาวี ทับห้วง ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์และความมั่นคง
ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนูรัตน์ อนันทนาธร)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(ดร.ชัยณรงค์ เครือนวน)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนูรัตน์ อนันทนาธร)

..... กรรมการ
(ดร.ธีระพงษ์ ฎิริปาณิก)

คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์และความมั่นคง ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร.เอกวิทย์ มณีธร)
วันที่ 24 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2563

ประกาศคุณูปการ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องด้วยมาจากการแนะนำตรวจสอบแก้ไข และช่วยเหลือทุกครั้งเมื่อมีข้อสงสัยจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนรรตน์ อนันทนาธร ประธานหลักสูตร ยุทธศาสตร์และความมั่นคง คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และอาจารย์ที่ปรึกษา งานนิพนธ์ฉบับนี้ รวมถึงคณาจารย์สาขาวิชายุทธศาสตร์และความมั่นคง คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ที่สอนในระดับปริญญาโท และอาจารย์พิเศษทุก ๆ ท่าน ที่ให้คำปรึกษาจนทำให้ งานนิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสิ้นสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง และหวังเป็นอย่างยิ่ง ว่างานนิพนธ์ชิ้นนี้จะเป็นประโยชน์ในการศึกษาครั้งต่อไป

ปภาวี ทับห้วง

60920324: สาขาวิชา: ยุทธศาสตร์และความมั่นคง; ร.ม. (ยุทธศาสตร์และความมั่นคง)

คำสำคัญ: การกระทำ ความผิดคดีอาชญากรรม/ ผู้ต้องขังหญิง/ เรือนจำจังหวัด/ ยาเสพติด/ สุพรรณบุรี

ปกาวี ทับห้วง: ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำ ความผิดคดีอาชญากรรมของผู้ต้องขังหญิง:

กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี (FACTORS AFFECTING DRUG OFFENDERS

OFFENSES FEMALE INMATES: CASE STUDY SUPHAN BURI PRISON) คณะกรรมการ

ควบคุมงานนิพนธ์: อนุรัตน์ อนันตนาทร, D.P.A., 108 หน้า, ปี พ.ศ. 2563.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำ ความผิดคดีอาชญากรรมของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี และเพื่อเปรียบเทียบระดับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำ ความผิดคดีอาชญากรรมของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิจัยแบบเชิงปริมาณ (Quantitative research) ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้ต้องขังหญิงเรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 219 คน การวิเคราะห์ข้อมูลประมวลผลด้วย โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ในการทดสอบสมมติฐาน ใช้ค่าสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way - ANOVA) ถ้าพบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference: LSD) ที่ระดับนัยสำคัญ .05

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ต้องขังหญิงเรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรีที่ตอบแบบสอบถาม มีปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำ ความผิดคดีอาชญากรรมของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี ส่วนใหญ่ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย=2.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (ค่าเฉลี่ย=2.87) ปัจจัยด้านสุขภาพ (ค่าเฉลี่ย=2.63) และอยู่ในระดับน้อย 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านสังคมและสภาพแวดล้อม (ค่าเฉลี่ย=2.35) และปัจจัยด้านครอบครัว (ค่าเฉลี่ย=1.90) ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะเมื่อวิเคราะห์จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ต้องขังหญิงเรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี มีปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำ ความผิดคดีอาชญากรรมของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี ปัจจัยด้านครอบครัว น้อยที่สุด รองลงมา คือ ปัจจัยด้านสังคมและสภาพแวดล้อม ผู้วิจัยมีความเห็นว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำ ความผิดคดีอาชญากรรม ในเรื่องดังกล่าวฯ ข้างต้น หรือนำผลการวิจัยไปพัฒนาต่อยอดต่อไป

60920324: MAJOR: STRATEGY AND SECURITY; M.POL.SC. (STRATEGY AND SECURITY)

KEYWORDS: DRUG OFFENDERS OFFENSES/ FEMALE INMATES/ PRISON/ DRUG/ SUPHAN BURI

PAPHAWEE TUBHUANG: FACTORS AFFECTING DRUG OFFENDERS OFFENSES FEMALE INMATES: CASE STUDY SUPHAN BURI PRISON. ADVISORY COMMITTEE: ANURAT ANANTHANATORN, D.P.A., 108 P., 2020.

The objectives of this research were to study and to compare the level of Factors affecting drug offenders offenses female inmates: case study Suphan Buri Prison. The study was a quantitative research. The study included a sample 219 people. Female inmates in Suphan Buri Prison as classified by the personal factors's age , status , education level , occupation , income , living conditions , What drugs have you been prosecuted for?, The types of drugs you have been involved in? and The amount of time you are involved with drugs.

The data were gathered through the use of questionnaires, and analyzed using the software comprising Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation, as well as inferential statistics which consisted of Independent One-way - ANOVA, Least Significant Difference, and Pearson Correlation Coefficient at 0.05 level of significance.

The results show that the samples is Female inmates in Suphan Buri Prison answered of the questionnaires Factors affecting drug offenders offenses female inmates: case study Suphan Buri Prison. the overall factors toward was at a low level (mean=2.43) when considered in each factors, found that in the middle level of 2 factors : Economic factors (mean=2.87) , Health factors (mean = 2.63) and found that in the low level of 2 factors : Social and environment factors (mean = 2.35) , Family factors (mean = 1.90), respectively.

The suggestion when analyzed from the research results was found that Female inmates in Suphan Buri Prison have Factors affecting female drug offenders offenses: case study of Suphan Buri Prison. In terms the least of Family factors. And Social and environment factors , respectively. The researcher is of the opinion that the relevant agencies should speed up the factors on the above issues or use the research results to further develop.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	6
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	6
ขอบเขตการศึกษา.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสารเสพติด.....	8
ตัวอย่างแนวทางการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด.....	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	48
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	56
สมมติฐานการวิจัย.....	57
นิยามศัพท์.....	57
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	59
ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง.....	59
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	60
การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	61
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	62
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	65
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	66
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติด.....	71
ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของ ผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน ของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	75
ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติด.....	81
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	82
สรุปผลการศึกษา.....	83
ผลการทดสอบสมมติฐาน.....	84
อภิปรายผลการศึกษา.....	85
ข้อเสนอแนะการนำวิจัยไปใช้.....	87
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	89
บรรณานุกรม.....	90
ภาคผนวก.....	95
ภาคผนวก ก.....	96
ภาคผนวก ข.....	102
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	108

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4-1	จำนวนและร้อยละของผู้ต้องขังหญิง จำแนกตามอายุ..... 66
4-2	จำนวนและร้อยละของผู้ต้องขังหญิง จำแนกตามสถานภาพ..... 66
4-3	จำนวนและร้อยละของผู้ต้องขังหญิง จำแนกตามระดับการศึกษา..... 67
4-4	จำนวนและร้อยละของผู้ต้องขังหญิง จำแนกตามอาชีพ..... 67
4-5	จำนวนและร้อยละของผู้ต้องขังหญิง จำแนกตามรายได้..... 68
4-6	จำนวนและร้อยละของผู้ต้องขังหญิง จำแนกตามสภาพการอยู่อาศัย..... 68
4-7	จำนวนและร้อยละของผู้ต้องขังหญิง จำแนกตามท่านต้องโทษคดีอาเสพติดในฐานะ..... 69
4-8	จำนวนและร้อยละของผู้ต้องขังหญิง จำแนกตามประเภทสารเสพติดที่ท่านเคยยุ่งเกี่ยว..... 69
4-9	จำนวนและร้อยละของผู้ต้องขังหญิง จำแนกตามระยะเวลาที่ท่านมีส่วนเกี่ยวข้องกับ ยาเสพติด..... 70
4-10	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ปัจจัยด้านครอบครัว..... 71
4-11	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ปัจจัยด้านสังคมและสภาพแวดล้อม..... 72
4-12	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ..... 73
4-13	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ปัจจัยด้านสุขภาพ..... 74
4-14	ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดีอาเสพติดของ ผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี..... 75
4-15	ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดีอาเสพติด ของผู้ต้องขังหญิง :กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี..... 76
4-16	ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิด คดีอาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง :กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี..... 76
4-17	ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดีอาเสพติดของ ผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี..... 76
4-18	ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดีอาเสพติดของ ผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี..... 77

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4-19 ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการอยู่อาศัยกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความคิด คดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง :กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี.....	77
4-20 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างสภาพการอยู่อาศัยต่างกันกับปัจจัยที่มีผลต่อ การกระทำความคิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำ จังหวัดสุพรรณบุรี.....	78
4-21 ความสัมพันธ์ระหว่างท่านต้องโทษคดียาเสพติดในฐานะกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำ ความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง :กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี.....	79
4-22 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างผู้ต้องขังหญิงท่านต้องโทษคดียาเสพติดใน ฐานะต่างกันกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความคิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี.....	79
4-23 ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทสารเสพติดที่ท่านเคยยุ่งเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการ กระทำความคิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง :กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี...	80
4-24 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่ท่านมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดกับปัจจัยที่มีผลต่อ การกระทำความคิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง :กรณีศึกษา เรือนจำ จังหวัดสุพรรณบุรี.....	80
4-25 ข้อเสนอแนะปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความคิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง : กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี เรียงตามลำดับจำนวนของผู้ต้องขังหญิงที่ เสนอแนะ.....	81
5-1 ผลการทดสอบสมมุติฐานการวิจัย.....	84

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1-1 รายงานสถิติผู้ต้องขังหญิงราชทัณฑ์ทั่วประเทศ.....	4
1-2 สถิตินักโทษเด็ดขาด แยกตามลักษณะความผิด.....	4
1-3 สถิตินักโทษเด็ดขาด พ.ร.บ.ยาเสพติดฯ แยกตามประเภทด้วย.....	5
1-4 สถิตินักโทษเด็ดขาด พ.ร.บ. ยาเสพติดฯ แยกตามประเภทคดี.....	5
2-1 ยุทธศาสตร์การดำเนินงานเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จและสนองพระปณิธาน.....	40
2-2 วิธีดำเนินการ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การรณรงค์ปลุกจิตสำนึกและสร้างกระแสนิยมที่เอื้อต่อ การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด.....	41
2-3 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	56

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสถานการณ์ปัจจุบันยาเสพติดนับว่ามีความรุนแรงมากและเป็นภัยคุกคามทั้งในระดับโลกไปจนถึงระดับท้องถิ่น สถานการณ์ยาเสพติดโลก จากรายงาน World Drug Report 2018 ของสำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Office on Drugs and Crime: UNODC) พบว่า ยาเสพติดมีการแพร่กระจายไปทั่วโลก พื้นที่ที่พบการแพร่ระบาดมากที่สุดจะอยู่บริเวณประเทศในแถบภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และทวีปยุโรป นอกจากนี้ยังพบในประเทศออสเตรเลียอีกด้วย ในปี ค.ศ. 2016 พบว่า มีผู้ใช้ยาเสพติดทั่วโลก 275 ล้านคน คิดเป็น 5.6% ของประชากรโลก ซึ่งยังเป็นอัตราคงที่ และเมื่อจำแนกตามชนิดยาเสพติด พบว่า กัญชาเป็นยาเสพติดที่มีผู้ใช้มากที่สุด 192 ล้านคน รองลงมา คือ กลุ่มฝิ่นและอนุพันธ์ของฝิ่น 53 ล้านคน และกลุ่มยาเสพติดสังเคราะห์ที่มีส่วนผสมของแอมเฟตามีน (Amphetamine - Type Stimulants: ATS) 34 ล้านคน เอ็กซ์ตาซี 21 ล้านคน และโคเคน 18 ล้านคน

ตลาดยาเสพติดสังเคราะห์ขยายตัวเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะยาเสพติดสังเคราะห์ที่มีส่วนผสมของแอมเฟตามีน (ATS) ได้แก่ ยาบ้า ไอซ์ และเอ็กซ์ตาซี (MDMA) รวมไปถึงสารออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทชนิดใหม่ (New Psychoactive Substances : NPS) ที่มีการเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยในช่วงปี ค.ศ. 2009-2017 พบ NPS ทั้งหมด 803 ชนิด ตลาดของยาเสพติดกลุ่ม ATS ขยายตัวขึ้นในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมุ่งเป้าหมายไปที่อเมริกาเหนือ เอเชียตะวันตกเฉียงใต้ และบางพื้นที่ในยุโรป ยาเสพติดที่มาจากพืช โคเคน มีการขยายตัวของตลาด มีอัตราการค้า การใช้ และการผลิตเพิ่มมากขึ้นทั่วโลก ขณะที่การปลูกต้นโคคามิเพิ่มมากขึ้นในช่วงปี ค.ศ. 2013-2015 โดยหลักจะพบในประเทศโคลัมเบีย ฝิ่น จากรายงานการสำรวจ Opium Survey 2017 ของ UNODC พบว่า พื้นที่ปลูกฝิ่นแหล่งใหญ่ที่สุดของโลก ยังคงเป็นประเทศอัฟกานิสถาน มีพื้นที่ปลูกฝิ่นเพิ่มขึ้น 63% จากเดิมในปี ค.ศ. 2016 มีพื้นที่ปลูกฝิ่น 201,000 เฮกตาร์ (Hectare) เพิ่มขึ้นเป็น 328,000 เฮกตาร์ ในปี ค.ศ. 2017 รองลงมา คือ ประเทศเมียนมา ที่มีพื้นที่ปลูกฝิ่นลดลง 25% จากเดิมในปี ค.ศ. 2015 มีพื้นที่ปลูกฝิ่น 55,500 เฮกตาร์ ลดลงเหลือ 41,000 เฮกตาร์ ในปี ค.ศ. 2017

อาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด มีสัดส่วน 35% ของคดีอาชญากรรมทั้งหมด โดยผลการสำรวจของสำนักงานตำรวจยุโรป (European Police Office: Europol) พบว่า อาชญากรรม

ทางยาเสพติดมีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ การปลอมแปลงสินค้า การขนส่งผู้อพยพ และการค้าอาวุธ รูปแบบการลักลอบลำเลียงยาเสพติดทั่วโลก ในปัจจุบัน พบว่า เกือบทุกประเทศมีการลักลอบขนส่งเกือบทุกช่องทาง ทั้งทางบก อากาศ และน้ำ โดยพบมากขึ้นในบริเวณท่าอากาศยาน ท่าเรือขนส่งสินค้าทางทะเล และไปรษณีย์ โดยซุกซ่อนมากับเรือขนส่งสินค้า และเครื่องบินพาณิชย์ ในรูปแบบผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น อาหาร เครื่องสำอาง โทรศัพท์ เพื่อเป็นของขวัญเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ ยังพบยาเสพติดซุกซ่อนมากับแผ่นไม้กระดานใน โกดังเก็บสินค้า เครื่องกรองน้ำโดยส่งทางไปรษณีย์ ซุกซ่อนในขวดน้ำชาเขียวและถังปุ๋ยพลาสติก เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม, 2562)

ดร.วิโรจน์ สุ่มใหญ่ (2560) กล่าวว่า จากสถิติในหลายประเทศระบุว่าผู้หญิงใช้ยาเสพติดเกินขนาดเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มยาระดับประสาท อาทิ ยาอัลปราโซแลม ไดอาซีแพมในลักษณะที่ใช้ผสมเครื่องดื่มอื่น ๆ เช่น สุรา ดังนั้นคณะกรรมการควบคุมยาเสพติดระหว่างประเทศ (INCB) จึงเรียกร้องให้มีนโยบายกำกับดูแลผู้ติดยาเสพติดในกลุ่มผู้หญิง โดยรายงานของคณะกรรมการควบคุมยาเสพติดระหว่างประเทศ (INCB) ประจำปี 2559 เคยเรียกร้องให้มีนโยบายกำกับดูแลผู้ติดยาเสพติดในกลุ่มผู้หญิง มาตรการความเท่าเทียมทางเพศ เพื่อการเข้าถึงบริการทางสุขภาพและเพิ่มงบประมาณในการป้องกันและบำบัดรักษา และยกเลิกโทษประหารชีวิตสำหรับนักโทษติดยาเสพติด รวมทั้งการสนับสนุนให้หลาย ๆ ประเทศพิจารณาการให้ทางเลือกแทนโทษจำคุกสำหรับผู้กระทำความผิดเล็กน้อย นอกจากนี้ยังไม่เห็นด้วยกับการทำให้กัญชาถูกกฎหมาย เว้นแต่นำไปใช้เพื่อจุดประสงค์ทางการแพทย์

นายเวอเนอร์ ซิปป์ (Werner Sipp, n.d. อ้างถึงใน สำนักสารนิเทศยาและสารเสพติด, 2560) ประธาน INCB กล่าวว่า ผู้ใช้ยาเสพติดในกลุ่มเยาวชนหญิงและผู้หญิงมีจำนวนเฉลี่ยทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 1 ใน 3 ของจำนวนผู้ใช้ยาเสพติดทั่วโลกซึ่งระดับของการใช้ยาเสพติดมีปริมาณสูงขึ้นในกลุ่มผู้หญิงที่มาจากประเทศที่มีรายได้สูง อย่างไรก็ตาม มีผู้หญิงเพียง 1 ใน 5 เท่านั้นที่มีโอกาสได้เข้ารับการบำบัดรักษา เนื่องจากระบบโครงสร้าง ทางสังคมวัฒนธรรม และค่านิยมที่ส่งผลต่อการเข้าถึงการบำบัดรักษาซึ่งเมื่อเทียบกับผู้ชายแล้วพบว่าผู้หญิงมีแนวโน้มในการใช้สารเสพติดตามใบสั่งแพทย์ รวมถึงยาคลายเครียดไปในทางที่ผิดมากกว่าผู้ชาย เช่น เฮอร์โชนและเซอร์เบีย มีรายงานว่าผู้หญิงมีการใช้ยาเกินขนาดจากใบสั่งแพทย์สูงกว่าผู้ชาย ส่วนกลุ่มประเทศในสหราชอาณาจักรก็มีจำนวนการใช้สารเสพติดทุกชนิดเกินขนาดเพิ่มขึ้นในหมู่ผู้หญิงมากกว่าผู้ชายเช่นกัน

ขณะที่นายนิคม เดิมศรีสุข (ม.ป.ป. อ้างถึงใน สำนักสารนิเทศยาและสารเสพติด, 2560) กล่าวว่า ปัญหายาเสพติดถือเป็นภัยคุกคามต่อทุกประเทศทั่วโลก โดยเฉพาะประเทศที่มีชายแดน

เชื่อมติดและตั้งอยู่ใกล้พื้นที่ที่เป็นแหล่งผลิตยาเสพติด ซึ่งมีการลักลอบนำเข้าสารตั้งต้นและสารเคมีต่าง ๆ เข้ามาผลิตยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้มีประชาชนส่วนหนึ่งเข้าไปเกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติดหรือตกเป็นเหยื่อของการใช้ยาเสพติด ที่ผ่านมามีไทยจึงได้มีการปรับใช้นโยบายควบคุมยาเสพติดแนวใหม่ โดยใช้แนวทางสาธารณสุขเป็นพื้นฐานเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวและมองว่าผู้เสพเป็นผู้ป่วยจำเป็นต้องเข้ารับบริการด้านการบำบัดรักษาซึ่งเป็นสิ่งที่สอดคล้องกับรายงานประจำปีของ INCB ในเรื่องของนโยบายยาเสพติดที่ให้ความสำคัญความแตกต่างทางเพศและการเข้าถึงการดูแลด้านสุขภาพ สำหรับผู้ติดยาเสพติดในกลุ่มผู้หญิง (ป.ป.ส.แถลงรายงานประจำปี ระบุผู้หญิงทั่วโลกติดยาเพิ่ม สัดส่วน 1 ใน 3 สถิติชี้ผู้หญิงเสพยาเกินขนาดมากกว่าผู้ชาย, 2560)

กฤตยา อาชวนิจกุล และกฤตภา วจนสาระ (2558) งานวิจัยเรื่อง มองผ่านเลนส์เพศภาวะและความหลากหลาย: ข้อเสนอในการพัฒนายุทธศาสตร์เพื่อสุขภาวะผู้หญิง ได้ให้ข้อมูลว่า ไทยมีสัดส่วนผู้ต้องขังหญิงต่อแสนประชากรในประเทศมากที่สุดในโลก ที่จำนวนร้อยละ 73.4 หรือประมาณ 4.7 หมื่นคน จากประชากร 6.4 ล้านคน ผู้ต้องขังหญิงส่วนมากจะกระทำความผิดในคดีที่เบากว่าผู้ชาย บางคนมียาเสพติดไว้เสพกับคู่ครอง หรือบางคนโดนรังแกเพราะคู่ของตนมียาเสพติดไว้ในครอบครอง หรือกรณีที่เลวร้ายที่สุดคือ ผู้หญิงบางคนโดนหลอกในเรื่องยาเสพติด โดยที่ไม่ได้รู้เรื่องอะไรเลย ในปี 2013 มีหญิงไทยติดคุกกว่า 42,209 คน เพิ่มขึ้นจากปี 2012 ที่มีจำนวน 37,714 คน จุดเปลี่ยนสำคัญของจำนวนผู้ต้องขังไทยในภาพรวมเกิดขึ้น เมื่อรัฐบาลประกาศนโยบายสงครามต่อต้านยาเสพติด (War on drugs) ซึ่งมีการจับและปราบปรามคนผิดมาลงโทษอย่างรุนแรง ทำให้ผู้หญิงประมาณ 80% เข้าคุกเพราะคดียาเสพติด

จากการสำรวจตัวอย่างผู้ต้องขังหญิงทั้งหมด 2,029 คน พบข้อมูลที่น่าสนใจดังนี้

ผู้ต้องขังหญิงร้อยละ 2 มีสมาชิกในครอบครัวใช้สารเสพติด

ผู้ต้องขังหญิงร้อยละ 0 เสพยาเป็นประจำทุกวัน และร้อยละ 88.3 ของผู้ติดยาไม่เคยได้รับการบำบัดการใช้ยาเสพติด

ผู้ต้องขังหญิงร้อยละ 9 ดื่มสุราเป็นประจำทุกวัน และร้อยละ 99.8 ของผู้ที่ดื่มสุราไม่เคยได้รับการบำบัดการติด/ดื่มสุรา

ผู้ต้องขังหญิงร้อยละ 9 เข้าคุกเพราะทำความผิดในคดียาเสพติด โดยร้อยละ 51.8 โดนข้อหาครอบครองเพื่อจำหน่าย

ผู้ต้องขังหญิงร้อยละ 7 เคยถูกทำร้ายร่างกายหลายครั้งก่อนเข้ามาอยู่ในเรือนจำ

เป็นที่น่าสังเกตว่า มีผู้หญิงเกินครึ่งที่โดนตั้งข้อหาครอบครองเพื่อจำหน่ายยาเสพติด ทั้งที่ในหลายกรณีเป็นการครอบครองเพื่อเสพเท่านั้น เพราะกฎหมายไทยกำหนดลักษณะโทษตามจำนวนการครอบครอง (กฤตยา อาชวนิจกุล และกฤตภา วจนสาระ, 2560)

รายงานสถิติผู้ต้องขังหญิงราชทัณฑ์ทั่วประเทศ (กรมราชทัณฑ์, 2563ข)

ตารางที่ 1-1 รายงานสถิติผู้ต้องขังหญิงราชทัณฑ์ทั่วประเทศ

ประเภท	หญิง
1. นักโทษเด็ดขาด	39,682
2. ผู้ต้องขังระหว่าง	7,490
2.1 อุทธรณ์-ฎีกา	3,512
2.2 ใต้สวน-พิจารณา	1,522
2.3 สอบสวน	2,456
3. เยาวชนที่ฝากขัง	1
4. ผู้ถูกกักกัน	1
5. ผู้ต้องกักขัง	355
รวมทั้งสิ้น	47,529

รายงานสถิติข้อมูลผู้ต้องขังตามแบบ รท. 103 กรมราชทัณฑ์ (กรมราชทัณฑ์, 2563ก)

ตารางที่ 1-2 สถิตินักโทษเด็ดขาด แยกตามลักษณะความผิด

แยกตามลักษณะความผิด	หญิง
นักโทษเด็ดขาดความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	4,126
พ.ร.บ.ยาเสพติด/ สารระเหย	34,096
ความผิดต่อชีวิต	497
ความผิดต่อร่างกาย	72
ความผิดเกี่ยวกับเพศ	361
ภยันตรายต่อประชาชน	7
อื่น ๆ (หลายประเภท เช่น พรบ.ป่าไม้ การพนัน อาวุธปืน พรบ.คนเข้าเมือง ลหุโทษ ฯลฯ)	1,065
รวมทั้งสิ้น	40,224

ตารางที่ 1-3 สถิตินักโทษเด็ดขาด พ.ร.บ.ยาเสพติดฯ แยกตามประเภทตัวยา

ประเภท	หญิง
เมทแอมเฟตามีน (ยาบ้า)	192,703
ยาไอซ์	25,937
กัญชา	2,097
เฮโรอีน	1,121
พืชกระท่อม	1,153
แอมเฟตามีน	452
เมทิลีนไดออกซิเมทแอมเฟตามีน (ยาอี)	321
ฝิ่น	280
โคคาอิน (โคเคน)	202
มอร์ฟีน	283
อื่น ๆ	23,632
รวมทั้งสิ้น	248,181

ตารางที่ 1-4 สถิตินักโทษเด็ดขาด พ.ร.บ. ยาเสพติดฯ แยกตามประเภทคดี

ประเภทความผิด	หญิง
เสพ	793
ครอบครอง	950
เสพและครอบครอง	805
รวมประเภทเสพ	2,548
จำหน่าย	3,188
ครอบครองเพื่อจำหน่าย	27,432
อื่น ๆ (ผลิต/ นำเข้า/ ส่งออก ฯลฯ)	928
รวมประเภทจำหน่าย	31,548
รวมทั้งสิ้น	34,096

จากสถานการณ์และปัญหาในปัจจุบันที่เกิดขึ้น ในจังหวัดสุพรรณบุรี ก็เป็นจังหวัดหนึ่งของประเทศไทยที่มีปัญหาเกี่ยวข้องกับเรื่องยาเสพติด และในเรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรีก็เป็นเรือนจำที่ผู้ต้องขังหญิงส่วนใหญ่จะมีความเกี่ยวข้องกับคดียาเสพติด ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาในเรื่องปัจจัยและสาเหตุที่มีผลต่อการเสพยาเสพติดของผู้ต้องขังหญิงคดียาเสพติด กรณีศึกษา: เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อศึกษาปัจจัยและสาเหตุว่ามีปัจจัยใดบ้างที่จะทำให้ผู้ต้องขังหญิงคดียาเสพติดที่เสพยาเสพติด รวมถึงการค้นหาแนวทางที่เหมาะสมในการที่จะนำเสนอข้อมูลและวิธีการรูปแบบใหม่ที่จะใช้แก้ไขปัญหาได้

คำถามการวิจัย

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกันหรือไม่
2. ระดับความคิดเห็นของผู้ต้องขังหญิงที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี อยู่ในระดับใด
3. ข้อเสนอแนะปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี ในภาพรวมเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้ต้องขังหญิงที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี

ขอบเขตการศึกษา

ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตการศึกษา ไว้ดังนี้

1. ขอบเขตเนื้อหา
การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี ใน 4 มิติ ได้แก่ 1. ปัจจัยด้านครอบครัว 2. ปัจจัยด้านสังคมและสภาพแวดล้อม 3. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ 4. ปัจจัยด้านสุขภาพ

2. ขอบเขตพื้นที่

ศึกษาจากผู้ต้องขังหญิงคดียาเสพติดที่อยู่ในเรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี

3. ขอบเขตประชากร

ผู้ต้องขังหญิงเรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี คดียาเสพติด จำนวน 485 คน (เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี, 2560)

4. ขอบเขตระยะเวลา

ศึกษาตั้งแต่ เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2562 - เดือนมีนาคม พ.ศ. 2563

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำการวิจัยไปพัฒนาแนวทางในการป้องกันการกระทำความคิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง

2. ผู้ที่สนใจศึกษาด้านการป้องกันปัญหาเสพติดสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการศึกษาต่อในประเด็นอื่น

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้า รวบรวม แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดเป็นแนวทางการศึกษา ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสารเสพติด
2. ตัวอย่างแนวทางการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย
5. สมมติฐานการวิจัย
6. นิยามศัพท์

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสารเสพติด

ความหมายของสารเสพติด

องค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ยาเสพติด หมายถึง สารใดก็ตามเมื่อเข้าร่างกายโดยการรับประทาน ฉีด สูบ หรือดม ก็ตามแล้วทำให้มีผลต่อจิตใจและร่างกายของผู้ใช้สารเสพติดจะมีลักษณะดังนี้ คือ ผู้ที่ใช้ยานี้จะต้องเพิ่มขนาดอยู่ตลอดเวลา เมื่อหยุดใช้ก็จะทำให้เกิดอาการขาดยา ผู้ใช้ยานี้เป็นเวลานานจะทำให้เกิดความต้องการยานี้มากขึ้นทั้งทางร่างกายและจิตใจ ยังส่งผลร้ายต่อสุขภาพของผู้เสพด้วย (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดระนอง กระทรวงสาธารณสุข, 2559)

องค์การสหประชาชาติ ได้ให้ความหมายไว้ว่า ยาเสพติด หมายถึง สารใด ๆ ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติหรือได้จากธรรมชาติ หรือจากการสังเคราะห์ที่มีผลต่อจิตใจและระบบประสาท (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดระนอง กระทรวงสาธารณสุข, 2559)

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ได้ให้ความหมายไว้ว่า ยาเสพติดให้โทษ หมายถึง สารเคมีหรือวัตถุชนิดใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกาย ไม่ว่าจะโดย รับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใด ๆ แล้ว ทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพเรื่อย ๆ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงอยู่ตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลง กบับให้รวมตลอดถึงพืชหรือส่วนของพืชที่เป็น

หรือให้ ผลผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษหรืออาจใช้ผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษ และสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษ ดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศในราชกิจจานุเบกษา (กองกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม, 2562)

ราชบัณฑิตยสถาน (2553) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ยาเสพติด หรือ สารเสพติด คือสารเคมีหรือสิ่งใด ๆ ที่เสพเข้าสู่ร่างกาย โดยรับประทาน ดม สูบ หรือนิด ติดต่อกันในช่วงเวลาหนึ่งแล้วทำให้ติด สารเสพติด ก่อให้เกิดพิษเรื้อรังทำให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพร่างกายและจิตใจ และต้องเพิ่มปริมาณที่เสพขึ้นเป็นลำดับ เมื่อไม่ได้เสพยาตามต้องการจะมีอาการกระวนกระวาย ทุรนทุราย ทรมาน ซึ่งเรียกว่า ลงแดง

สารเสพติด เป็นสารที่มีอยู่ในพืชหรือส่วนของพืช เช่น มอร์ฟินจากยางฝิ่น หรืออาจจะเป็นสารสังเคราะห์ เช่น เฮโรอีน. สารเสพติดหรือยาเสพติด มีตั้งแต่ชนิดร้ายแรงน้อยและไม่ผิดกฎหมาย เช่น บุหรี่ เหล้า. ชนิดร้ายแรงน้อยแต่ผิดกฎหมาย เช่น กัญชา กระท่อม ชนิดที่ร้ายแรงมากแต่อาจบริโภคได้ตามการสั่งของแพทย์ เช่น มอร์ฟิน ยาแก้ปวดประสาท ยานอนหลับ. ชนิดที่ร้ายแรงมากและผิดกฎหมาย เช่น ยาบ้า ยาอี เฮโรอีน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2553)

ศิริพร พรหมสุภา (2549) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ยาเสพติด หมายถึง ยา หรือสารเคมีรวมทั้งวัตถุใด ๆ ที่มนุษย์เสพเข้าสู่ร่างกาย ไม่ว่าจะด้วยวิธีใด ๆ ก็ตาม เช่น การกิน การสูดดม สูบควัน นิดเข้าสู่ร่างกาย ฯลฯ แล้วทำให้เกิดการติดตามมา มีความต้องการที่จะเสพตลอดเวลา อีกทั้งยังเพิ่มปริมาณที่จะใช้เสพเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อหมดฤทธิ์ยาแล้ว ทำให้ร่างกายของผู้เสพมีความอยากเพิ่มขึ้น จนทำให้ร่างกายเกิดการอยาก ทุรนทุราย ทรมาน จนกว่าจะได้รับยาเสพติดดังกล่าวในการเสพเข้าสู่ร่างกายนี้ จะมีผลทำให้อวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกายและจิตใจอ่อนแอเสื่อมโทรมลงทุกขณะ

กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด (2550) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ยาเสพติด หมายถึง สารเคมีหรือสารใดก็ตาม ซึ่งเมื่อบุคคลเสพหรือรับเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าโดยการนิด การสูบ การกิน การดม หรือวิธีอื่นติดต่อกันเป็นเวลานานหรือช่วงระยะเวลาหนึ่งแล้วจะก่อให้เกิดเรื้อรัง ซึ่งจะทำให้เกิดความเสื่อมโทรมขึ้นแก่บุคคลผู้เสพและแก่สังคมด้วย ทั้งจะต้องทำให้ผู้เสพแสดงออกซึ่งลักษณะดังนี้ 1. ผู้เสพมีความต้องการอย่างแรงกล้าที่จะเสพยาชนิดนั้น ๆ ต่อเนื่องกันไป และต้องแสวงหายาชนิดนั้น ๆ มาเสพให้ได้ไม่ว่าด้วยวิธีการใด ๆ ก็ตาม 2. ผู้เสพจะต้องเพิ่มปริมาณของยาที่เคยใช้ให้มากขึ้นทุกขณะ และ 3. ผู้เสพจะมีความปรารถนาอยากเสพยาชนิดนั้น ๆ อย่างรุนแรงระงับไม่ได้ คือ มีการคิดยาและอยากยาทั้งทางร่างกายและจิตใจ (กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด, 2550)

สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม (2550) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ยาเสพติด หมายถึง สารใดก็ตามที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ หรือสารที่สังเคราะห์ขึ้น เมื่อนำเข้าสู่ร่างกาย ไม่ว่าจะโดยวิธีรับประทาน คม สูบ ฉีด หรือด้วยวิธีการใด ๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจ นอกจากนี้ยังจะทำให้เกิดการเสพติดได้หากใช้สารนั้นเป็นประจำทุกวันหรือวันละหลาย ๆ ครั้ง ลักษณะสำคัญของสารเสพติดจะทำให้เกิดอาการและอาการแสดงต่อผู้เสพ ดังนี้

1. เกิดอาการดื้อยา หรือต้านยา และเมื่อติดแล้วต้องการใช้สารนั้นในปริมาณมากขึ้น
2. เกิดอาการขาดยา ถอนยา หรืออยากยา เมื่อใช้สารนั้นเท่าเดิม ลดลงหรือหยุดใช้
3. มีความต้องการเสพทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลา
4. สุขภาพร่างกายทรุดโทรมลง เกิดโทษต่อตนเอง ครอบครัว ผู้อื่น ตลอดจนสังคมและประเทศชาติ

นิติภัทร เสาวกุล (2550) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ยาเสพติดให้โทษหรือสิ่งเสพติด หมายถึง ยาหรือสารเคมีหรือวัตถุชนิดใด ๆ เมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายแล้ว ไม่ว่าจะโดยรับประทาน คม สูบ ฉีด หรือวิธีใด ๆ ก็ตาม ทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจ ดังนี้

1. ต้องการยาเสพติดตลอดเวลา แสดงออกทางร่างกายและจิตใจ
2. ต้องเพิ่มขนาดของยาเสพติดมากขึ้น
3. มีอาการอยากหรือหิวยาเมื่อขาดยา
4. สุขภาพทั่วไปทรุดโทรม

วรภรณ์ มั่งคั่ง (2558) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ยาเสพติด หมายถึง ยาหรือสารใด ๆ ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติหรือเกิดจากการสังเคราะห์ เมื่อเสพเข้าสู่ร่างกาย ไม่ว่าจะโดยรับประทาน คม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใด ๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจ เช่น ต้องการเพิ่มขนาดการเสพขึ้นเรื่อย ๆ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งร่างกาย และจิตใจอย่างรุนแรงอยู่ตลอดเวลา และสุขภาพร่างกายทรุดโทรมลง

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ยาเสพติด หมายถึง สารหรือวัตถุชนิดใด ๆ ก็ตามอาจจะเป็นสารผลิตภัณฑ์ทางธรรมชาติ หรือจากการสังเคราะห์ซึ่งเมื่อเสพหรือรับประทาน คม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใด ๆ เป็นช่วงระยะเวลาติดต่อกันทำให้นักคนนั้นตกอยู่ใต้อำนาจ หรือเป็นทาสองสิ่งนั้นทั้ง โดยอาจเป็นด้านร่างกายหรือจิตใจ หรือทั้งสองด้าน โดยผู้เสพต้องเพิ่มปริมาณการเสพขึ้นเรื่อย ๆ หรือทำให้สุขภาพของผู้เสพเสื่อมโทรมลงและมีอาการขาดยาเมื่อหยุดใช้จะทำให้เกิดผลร้ายต่อสุขภาพของผู้เสพ

ประเภทของสารเสพติด

ยาเสพติด แบ่งได้หลายรูปแบบ ตามลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

แบ่งได้ตามแหล่งที่เกิด ได้แก่

1. ยาเสพติดธรรมชาติ (Natural drugs) คือ ยาเสพติดที่ผลิตมาจากพืช เช่น ฝิ่น พืชกระท่อม กัญชา เป็นต้น
2. ยาเสพติดสังเคราะห์ (Synthetic drugs) คือ ยาเสพติดที่ผลิตขึ้นด้วยกรรมวิธีทางเคมี เช่น เฮโรอีน แอมเฟตามีน

แบ่งตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ยาเสพติดให้โทษแบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ

- ประเภท 1 ยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรง เช่น เฮโรอีน (Heroin)
- ประเภท 2 ยาเสพติดให้โทษทั่วไป เช่น มอร์ฟีน (Morphine) โคคาอีน (Cocaine) โคเดอีน (Codeine) ฝิ่นยา (Medicinal opium)
- ประเภท 3 ยาเสพติดให้โทษที่มีลักษณะเป็นตำรับยา และมียาเสพติดให้โทษในประเภท 2 ผสมอยู่ด้วย ตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา
- ประเภท 4 สารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษประเภท 1 หรือประเภท 2 เช่น อาเซติกแอนไฮไดรด์ (Acetic anhydride) อาเซทิลคลอไรด์ (Acetyl chloride)
- ประเภท 5 ยาเสพติดให้โทษที่มีได้เข้าอยู่ในประเภท 1 ถึงประเภท 4 เช่น กัญชา พืชกระท่อม

แบ่งตามการออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท ได้แก่

1. ยาเสพติดประเภทกดประสาท ได้แก่ ฝิ่น มอร์ฟีน เฮโรอีน ยานอนหลับ ยาระงับประสาท ยากล่อมประสาท เครื่องดื่มมีเมทานอลทุกชนิด รวมทั้งสารระเหย เช่น ทินเนอร์ แล็กเกอร์ น้ำมันเบนซิน กาว เป็นต้น มักพบว่าผู้เสพยาจะมี ร่างกายซูบซีด ผอมเหลือง อ่อนเพลียฟุ้งซ่าน อารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย
2. ยาเสพติดประเภทกระตุ้นประสาท ได้แก่ ยาบ้า ยาอี กระท่อม โคเคน มักพบว่า ผู้เสพยาจะมีอาการหงุดหงิด กระวนกระวาย จิตสับสนหวาดระแวง บางครั้งมีอาการคลุ้มคลั่งหรือทำในสิ่งที่คนปกติไม่กล้าทำ เช่น ทำร้ายตนเอง หรือฆ่าผู้อื่น เป็นต้น
3. ยาเสพติดประเภทหลอนประสาท ได้แก่ แอลเอสดี และเห็ดขี้ควาย เป็นต้น ผู้เสพยาจะมีอาการประสาทหลอน ฝันเฟื่อง เห็นแสงสีวิจิตรพิสดาร หูแว่ว ได้ยินเสียงประหลาดหรือเห็นภาพหลอนที่น่าเกลียดน่ากลัว ควบคุมตนเองไม่ได้ในที่สุด มักป่วยเป็นโรคจิต
4. ยาเสพติดประเภทออกฤทธิ์ ผสมผสาน คือ ทั้งกระตุ้นและหลอนประสาทร่วมกัน ได้แก่ กัญชา ผู้เสพมักมีอาการหวาดระแวง ความคิดสับสนเห็นภาพลวงตา หูแว่ว ควบคุมตนเองไม่ได้ ป่วยเป็นโรคจิตได้

แบ่งตามองค์การอนามัยโลก (WHO)

องค์การอนามัยโลก ปี 2000 ได้แบ่งยาเสพติดออกเป็น 9 ประเภท ได้แก่ ประเภทที่ 1 ประเภทฝิ่น หรือมอร์ฟีน รวมทั้งยาที่มีฤทธิ์คล้ายมอร์ฟีน เช่น ฝิ่น มอร์ฟีน เฮโรอิน เพชดิน

ประเภทที่ 2 ประเภทบาบิทูเรต รวมทั้งยาที่มีฤทธิ์ทำนองเดียวกัน เช่น เซโคบาร์ บิตาล อะโมบาร์บิตาล พาราดีไฮด์ เมโพรบาเบท ไดอาซีแพม คลอไดอาซีพอกไซด์

ประเภทที่ 3 ประเภทแอลกอฮอล์ เช่น เหล้า เบียร์ วิสกี้

ประเภทที่ 4 ประเภทแอมเฟตามีน เช่น แอมเฟตามีน เดกซ์แอมเฟตามีน

ประเภทที่ 5 ประเภทโคเคน เช่น โคเคน โบโคคา

ประเภทที่ 6 ประเภทกัญชา เช่น ใบกัญชา ยางกัญชา

ประเภทที่ 7 ประเภทคัท เช่น ใบคัท ใบกระท่อม

ประเภทที่ 8 ประเภทหลอนประสาท เช่น แอลเอสดี ดีเอ็มที เมสคาลิน เมล็ด มอร์นิง โกลดี ต้นลำโพง เห็ดเมฆบางชนิด

ประเภทที่ 9 ประเภทอื่น ๆ เป็นพวกที่ไม่สามารถเข้าประเภทใดได้ เช่น ทินเนอร์ เบนซิน น้ำยาล้างเล็บ ยาแก้ปวด บุหรี่ (สำนักงานชั้นสูงตรสารณสุข สำนักงานฯ, 2560)

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สารเสพติดสามารถแบ่งได้ตามประเภทของแหล่งที่เกิดสารเสพติด แบ่งได้ตามลักษณะการออกฤทธิ์ต่อระบบประสาท แบ่งตามชนิดของสารเสพติดที่ให้โทษทั้งทางร่างกาย และจิตใจของผู้เสพสารเสพติด

กลไกการออกฤทธิ์ของสารเสพติด

สามารถอธิบายได้ว่า การติดยามีการพัฒนาจากทฤษฎีการวางเงื่อนไขของพาพลอฟ นักวิทยาศาสตร์ชาวรัสเซีย ที่ได้ทดลองเกี่ยวกับสรีระการย่อยอาหาร โดยการให้อาหารสุนัขพร้อมกับการสั่นกระดิ่งสุนัขได้เห็นได้กลิ่นของอาหาร เป็นการกระตุ้นสมองทำให้สุนัขน้ำลายไหลและน้ำย่อยในกระเพาะอาหารหลั่งออกมา ทำเช่นนี้ไม่นานเมื่อสั่นกระดิ่งโดยไม่ให้อาหารสุนัขก็ยังมีน้ำลายไหลและมีน้ำย่อยในกระเพาะอาหารออกมา เนื่องจากว่าสุนัขได้ถูกวางเงื่อนไขว่า เมื่อสั่นกระดิ่งจะได้กินอาหารเสียดังนั้นจึงเป็นตัวกระตุ้นให้สุนัขต้องการพร้อมกับตัวกระตุ้นต่าง ๆ หลายครั้ง ต่อมาตัวกระตุ้นนั้น ๆ ก็สามารถกระตุ้นให้เกิดการอยากยาโดยที่ไม่มียาได้ (วิโรจน์ วีรัชย์, 2544)

จากข้อมูลของสถาบันวิจัยยาเสพติด (National Institute on Drug Abuse, 1999) อธิบายว่าการใช้ยาเสพติดจะมีผลต่อสมอง 2 ส่วน คือ สมองส่วนนอกหรือสมองส่วนคิด (Cerebral cortex) และสมองส่วนที่อยู่ชั้นในหรือสมองส่วนอยาก (Limbic system) สมองส่วนคิดทำหน้าที่ควบคุมสติปัญญา ใช้ความคิดแบบมีเหตุผลขณะที่สมองส่วนอยากเป็นศูนย์ควบคุมอารมณ์ความรู้สึก เวลา

คนเราเสพยาเสพติดด้วยจะไปกระตุ้นทำให้สมองส่วนอยากสร้างสารเคมีชื่อโดปามีน ซึ่งเป็นสารที่ทำให้มนุษย์เกิดความรู้สึกมีความสุข แต่ยาเสพติดทำให้สมองสร้างสารโดปามีนมามากกว่าที่ธรรมชาติกำหนดจนทำให้รู้สึกเป็นสุขมากขึ้นกว่า ปกติสมองจึงมีการปรับตัวด้วยการลดการหลั่งสารเคมีนั้นลง เมื่อหมดฤทธิ์ของยาเสพติดจึงเสมือนว่าร่างกายมีอาการขาดสารโดปามีนทำให้มีอาการหงุดหงิดหรือซึมเศร้า ส่งผลให้ผู้เสพยาพยายามแสวงหายามาใช้ซ้ำ (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544)

ในขณะที่เดียวกันเมื่อใช้ยาเสพติดบ่อย ๆ จะทำให้สมองส่วนคิดถูกทำลายการใช้ความคิดที่เป็นเหตุเป็นผลจะเสียไปแล้วสมองส่วนอยากจะอยู่นือสมอง ส่วนคิดจนทำอะไรตามใจตามอารมณ์มากกว่าเหตุผล ผู้ที่ใช้ยาเสพติดจึงมักแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม มีอารมณ์ก้าวร้าว หงุดหงิด ไม่สามารถควบคุมตัวเองได้หากใช้ยาเสพติดบ่อยครั้ง สมองจะสูญเสียความสามารถควบคุมการหลั่งโดปามีนทำให้ไม่สามารถมีความสุขตามธรรมชาติได้ จนเกิดอาการทรมานทรมายเมื่ออยากมีความสุขจึงต้องพึ่งยาเสพติด สมองจะหลั่งสารโดปามีนมามากพอจนเกิดความสุขได้ อาการเช่นนี้เรียกว่า สมองติดยาทำให้เกิดความสูญเสียอย่างรุนแรงในด้านต่าง ๆ ของชีวิตผู้เสพยาไม่สามารถควบคุมตนเองได้ด้วยสติปัญญาหรือความคิดทำให้มี 15 อาการทางจิตและสามารถเป็นโรคจิตเต็มขั้นได้ระยะนี้จึงมีความจำเป็นต้องได้รับการบำบัดรักษาอย่างถูกต้อง (ไพฑูริย์ แสงพุ่ม, 2549)

การติดยาเสพติด

การติดยาเสพติด สามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 การติดยาแบบ “ชีวะ จิตตะ สังคม” (Bio-Psycho-Social Model of Addiction) มีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านชีวภาพ (Biological) ได้แก่ สาเหตุทางพันธุกรรมที่มียีนส์เฉพาะตัวถ่ายทอดไปสู่บุตรหลาน ถ้าสิ่งเหล่านี้บกพร่องก็จะมีผลบางอย่าง หรือความอ่อนแอทางกรรมพันธุ์ตามธรรมชาติที่นำไปสู่ความเสี่ยงสูงต่อการลองยาและติดยาเสพติด ยาบางตัวมีฤทธิ์แรง ทำให้สื่อเคมีออกมามากเป็นปัจจัยทำให้ติดยาปัจจัยนี้มีอิทธิพลต่อการติดยาเสพติดประมาณร้อยละ 40 ถึงร้อยละ 50

2. ด้านจิตวิทยา (Psychological) ได้แก่ ระบบจิตใจ บุคลิกนิสัยความสามารถในการปรับตัว ทักษะในการแก้ปัญหา ทักษะในการตัดสินใจ และทักษะในการหาความสุข ลดความทุกข์ตามวิถีทางธรรมชาติ สิ่งเหล่านี้ได้มาจากการอบรม ฝึกฝนและเลี้ยงดูตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยผู้ใหญ่ ปัจจัยนี้จะนำไปสู่การลองยาและติดยาในที่สุด

3. ด้านสิ่งแวดล้อม (Social) ได้แก่ อิทธิพลทางพี่น้อง เพื่อนฝูงพรรคพวก โรงเรียน ห้องถิ่น ชุมชน ปัจจัยนี้จะนำไปสู่การลองยาและติดยาในที่สุดทั้ง 3 ปัจจัยนี้จะส่งผลซึ่งกัน

สามารถสร้างปัจจัยบวกและลดปัจจัยทางลบเพื่อลดอิทธิพลปัจจัยทางกรรมพันธุ์ได้ ถ้าไม่มีการลงยาจะไม่มีอาการติดยา (ทรงเกียรติ ปิยะกะ ชาญวิทย์ เงินศรีตระกูล และสาวิตรี อัยณางค์กรชัย, 2545)

กลุ่มที่ 2 จิตพลวัตของการติดสารเสพติด (Psychodynamics of addiction) มีหลายทฤษฎี ตั้งแต่อดีตที่มองว่าการใช้สารเสพติดเป็นกลไกทางจิตต่อต้านความกังวล (Anxious impulse) หรือเป็นการแสดงออกของความก้าวร้าวทางวาจา (Oral aggression) ในปัจจุบันมีทัศนะว่าการเสพยาเสพติดเป็นความไม่สามารถของบุคคลที่จะจัดการปัญหาและความไม่สามารถของบุคคลในการควบคุมความรู้สึก (Ego function) โดยแบ่งออกเป็น 2 ทฤษฎีดังนี้

1. ทฤษฎีดั้งเดิม Freud, Abraham, Rado (n.d. อ้างถึงใน รัตนา สายพานิชย์ และชัชวาล ศิลปะกิจ, 2550) มองว่าพฤติกรรมการเสพยาเสพติดมีความเกี่ยวข้องกับ การปรับตัวต่อบาดแผลทางใจ (Psychic trauma) โดยเป็นวัยถดถอยกลับไปอยู่ช่วงวัยทารก เป็นกลไกทางจิตต่อต้านที่นำสู่การติดยาเสพติด ทั้งนี้ความต้องการทางจิต ประกอบด้วย 1. ความต้องการทางอำนาจที่ต้องการมีอิทธิพลเหนือคนอื่น 2. ความต้องการเป็นที่ชอบพอ ต้องการมีมิตรสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นและไม่ถูกปฏิเสธ และ 3. ความต้องการสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ การเสพยาเสพติดนั้นเป็นเสมือนการลดมโนธรรมซึ่งผลของยาจะทำให้อารมณ์ดีมีความสุข และการเสพยาเสพติดเป็นการแสดงออกอย่างต่อเนื่องของแรงผลักดันก้าวร้าว

2. ทฤษฎีใหม่ ซึ่งทฤษฎีใหม่ที่อธิบายเรื่องของการใช้ยาเสพติดไม่ค่อยให้ความสำคัญของแรงขับไว้จิตสำนึก แต่เน้นเกี่ยวกับเรื่องปัญหาของพัฒนาการกลไกทางจิตและเรื่องของการควบคุมอารมณ์มากขึ้น เช่น

Krystal (1994 อ้างถึงใน รัตนา สายพานิชย์ และชัชวาล ศิลปะกิจ, 2550) อธิบายว่า ผู้ติดยาเสพติดเป็นคนที่ไม่สามารถพัฒนาตนเองในการทำหน้าที่ดูแลตนเอง (Internal maternal function) ได้ ทำให้ผู้ป่วยกลุ่มนี้ไม่ค่อยดูแลตัวเองเพราะอาจมีพฤติกรรมที่เรียกร้องให้พ่อแม่ หรือคนใกล้ชิดมาดูแล และเมื่อพ่อแม่หรือคนใกล้ชิดตอบสนองสิ่งที่เขาเรียกร้องก็ทำให้ผู้ป่วยไม่เติบโต พฤติกรรมที่ยังเหมือนเด็ก คือไม่รับผิดชอบและไม่ดูแลชีวิตตนเองต่อไป

Maslow (1970 อ้างถึงใน รัตนา สายพานิชย์ และชัชวาล ศิลปะกิจ, 2550) เชื่อว่าความต้องการ (Needs) เป็นแรงผลักดันให้เกิดแรงจูงใจ (Motive) แห่งพฤติกรรม อันส่งผลต่อบุคลิกภาพ และหากความต้องการใดที่ได้รับการตอบสนองแล้ว ก็จะไม่เป็นแรงจูงใจสำหรับพฤติกรรมนั้นอีก แต่ความต้องการที่มีอิทธิพลจูงใจต่อพฤติกรรม คือ ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนอง

Bandura (1977 อ้างถึงใน รัตนา สายพานิชย์ และชัชวาล ศิลปะกิจ, 2550) กล่าวว่า ผู้ติดยาเสพติดบางคนจะทำตามบุคคลอื่นที่ตนมีความชื่นชม อาจเป็นบุคคลในครอบครัวหรือเพื่อน หรือตัวแบบอื่น เช่น ดาราหรือบุคคลอื่น ๆ เป็นต้น ซึ่งเป็นคนที่ชื่นชมมีการใช้ยาเสพติด เมื่อคนที่เป็น

ที่ชื่นชอบของบุคคลนั้น ๆ เป็นตัวแบบเสพยาเสพติดบุคคลก็จะสนใจเฝ้ามองและจดจำไว้ หลังจากนั้นนั้นก็ลองทดลองทำตามเมื่อคนได้ลองทำตามแล้วก็รู้สึกภูมิใจที่ตน ทำให้เหมือนตัวแบบ ก็จะมีแรงจูงใจที่จะทำพฤติกรรมนั้น ๆ ต่อไป

กลุ่มที่ 3 พฤติกรรมศาสตร์สำหรับการติดยาเสพติด ซึ่งแนวคิดทางด้านพฤติกรรมศาสตร์มองว่าการเกิดยาขึ้นและคงอยู่ของพฤติกรรมเป็นผลมาจากกระบวนการเรียนรู้แบบวางเงื่อนไข ซึ่งการวางเงื่อนไขลักษณะนี้มีพื้นฐานมาจากความสัมพันธ์แบบง่าย ๆ ของตัวกระตุ้นและการตอบสนองในกรณี

ของสารเสพติด นอกจากตัวสารเสพติดที่เกิดเป็นตัวกระตุ้นที่แรงที่สุดแล้ว อุปกรณ์สภาพแวดล้อม บุคคลและสภาพอารมณ์ของบุคคลนั้นที่เกี่ยวข้องกับการเสพติดล้วนสามารถทำให้ผู้ป่วยติดยาเสพติดเกิดอาการอยากยา (Craving) และกลับไปเสพยา (Relapse) โดยผ่านการกระบวนการเรียนรู้แบบวางเงื่อนไข กรณีที่พฤติกรรมเสพยาเพิ่มมากขึ้นเพื่อให้ได้ Stimulus (สิ่งเร้า) ซึ่งหมายถึงสารเสพติด จัดเป็นแรงเสริมพฤติกรรมทางบวก (Positive reinforcement) ส่วนแรงเสริมพฤติกรรมทางลบ (Negative reinforcement) คือการที่มีพฤติกรรมเพิ่มขึ้นเพื่อลดการเกิดของ Stimulus เช่น การใช้สารเสพติดอย่างต่อเนื่องเพื่อลดอาการถอนยา ส่วนการลงโทษทำให้พฤติกรรมลดลง (เชียรชัย งามทิพย์วัฒนา, 2549)

ระยะของการเสพยาและติดยา

ระยะของการเสพยาและติดยา แบ่งออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้

1. ระยะเริ่มต้นเสพยา เป็นช่วงทดลองเสพยา อาจเริ่มใช้ยาเป็นครั้งคราวในโอกาสพิเศษ เช่น มีกิจกรรมสังสรรค์กับเพื่อนฝูงที่ใช้ยา หรือใช้เพราะเหตุผลบางอย่าง เช่น ลดอาการเศร้า มองที่ใช่เหตุผลยังคงตัดสินใจให้ใช้ยา เพื่อตอบสนองเหตุผลบางอย่างที่ตน “คิด”

2. ระยะเสพยาต่อเนื่อง เป็นระยะที่ผู้เสพยารู้สึกว่ายาเสพติดมีประโยชน์ ช่วยลดความเครียดความเหงา ทำให้เสพยาบ่อยขึ้น และจะมีการใช้ยาเพิ่มขึ้นและเริ่มใช้ประจำ เช่น ใช้ทุกสัปดาห์หรือทุกเดือน ซึ่งในระยะนี้สมองส่วนนอกยังคงควบคุมความคิดได้ พฤติกรรมยังถูกควบคุมโดยเหตุผล แต่สมองส่วนคิดเริ่มบังคับกับตนเองได้น้อยลง ขณะที่สมองส่วนควบคุมความอยากมีพลังมากขึ้นทำให้การตัดสินใจเริ่มเอนเอียงไปในทางใช้ยาต่อไป แม้ผลเสียจากการใช้ยาเริ่มมีมากขึ้น

3. ระยะเสพติด ผู้เสพยาต้องเสพยาในปริมาณมากขึ้น และบ่อยขึ้น เพราะเกิดอาการคือ ยาจกเกิดผลทางลบที่กระทบต่อชีวิตผู้ใช้ยา เช่น ปัญหาสุขภาพปัญหาความสัมพันธ์หรือกฎหมาย มีผลต่อผู้เสพยาชัดเจน ซึ่งบางคนสามารถหยุดยาได้โดยใช้เหตุผล แต่บางคนจะทำได้ไม่ได้ เพราะสมองส่วนอยากมีอำนาจเหนือสมองส่วนคิดแล้ว จึงไม่สามารถควบคุมตนเองได้และก้าวเข้าสู่สภาพของการเสพติด ทั้งที่ผู้ติดยายังมีความคิดถึงผลเสียที่เกิดขึ้น และตระหนักว่าตนควรเลิกเสพยา

4. ภาวะวิกฤติ แม้ในระยะนี้ผลเสียจากการใช้ยาที่เกิดกับผู้เสพจะรุนแรงชัดเจน แต่ผู้เสพยาติก็ยังคงการใช้ยาอย่างต่อเนื่อง เพราะการตัดสินใจที่ใช้เหตุผลและสติจากสมองส่วนควบคุมความคิดอ่านไม่เพียงพอที่จะขัดขวางความรู้สึกที่เกิดขึ้นในสมองที่ควบคุมการตอบสนองความอยาก จึงทำให้หมกมุ่นกับการเสพยาอย่างรุนแรง (วิโรจน์ วีระชัย, 2544)

ผลกระทบที่เกิดจากการใช้สารเสพติด

ปัญหาเสพยาติ เป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อตัวผู้เสพยาติทั้งทางร่างกาย และจิตใจ และยังก่อให้เกิดผลกระทบทั้ง ต่อครอบครัว ต่อสังคมและเศรษฐกิจ และต่อประเทศชาติ ดังนี้

1. ผลกระทบต่อตนเอง ผลต่อสุขภาพร่างกายและจิตใจของผู้เสพ ส่วนหนึ่งเกิดจากฤทธิ์ของยาต่อระบบประสาท อีกส่วนหนึ่งเกิดจากฤทธิ์ต่อระบบต่าง ๆ ผิดปกติไปจากเดิมทำให้สุขภาพของผู้เสพยาติเสื่อมโทรมลง มีร่างกายชubbม ผิดคล้ำ สมองเสื่อม ป่วยด้วยโรคระบบต่าง ๆ ที่ได้รับอิทธิพลจากฤทธิ์ยา เช่น โรคทางเดินอาหาร โรคปอด โรคหัวใจ โรคไต ฯลฯ ภูมิคุ้มกันต้านในร่างกายลดลง ทำให้ติดเชื้อ โรคได้ง่าย และถ้าเสพยาติมีสารอื่นเจือปนอยู่ด้วย เช่น เฮโรอีนเบอร์ 3 อาจมียานอนหลับ หรือสารหนูผสมอยู่ด้วย ลักษณะเช่นนี้จะเพิ่มสารพิษเจือปน นอกจากนี้ผู้เสพยาติเสพยาติโดยวิธีฉีด หากมีการใช้เข็มฉีดยาร่วมกันอาจถึงแก่ชีวิตได้ เพราะเกิดการติดเชื้อ เช่น การติดเชื้อไวรัส โรคเอดส์ จากการใช้เข็มและกระบอกฉีดยาร่วมกัน ในส่วนของจิตใจพบว่า ผู้ติดยาเสพยาติอารมณ์ไม่ปกติ เช่น อ่อนไหวง่าย ซึม เกรี้ยวกราด ในที่สุดก็จะเป็นบุคคลที่ไร้สมรรถภาพ ทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่สนใจตนเอง ขาดความรับผิดชอบ ไม่ทำงานหรือไม่เรียนหนังสือ และมักประสบอุบัติเหตุได้ง่าย หรือแม้แต่การทำร้ายตนเองและผู้อื่น นอกจากนี้ยังทำให้เสียทรัพย์สิน ซึ่งอาจเป็นสาเหตุในการก่ออาชญากรรม ปล้น ใจ หรือฆ่า เพื่อนำเงินมาซื้อยาเสพยาติ และความร้ายแรงของพิษภัยก็จะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตามปริมาณยาเสพยาติที่สะสมในร่างกาย

2. ผลกระทบต่อครอบครัว การติดยาเสพยาตินอกจากจะทำให้เสียชื่อเสียงของตนเองและครอบครัวผู้เสพยาติยังขาดความรับผิดชอบ ไม่เอาใจใส่ ไม่ห่วงใย ไม่ดูแลครอบครัวอย่างที่เคยปฏิบัติ ทำให้ครอบครัวขาดความอบอุ่น ต้องสูญเสียเศรษฐกิจ รายได้ของครอบครัวเนื่องจากต้องนำเงินไปจัดซื้อยาเสพยาติ และบางรายต้องจ่ายเงินจำนวนมาก เพื่อใช้จ่ายในการบำบัดรักษากลายเป็นภาระของคนในครอบครัว

3. ผลกระทบต่อสังคมเศรษฐกิจ ผู้ติดยาติมักก่อปัญหาให้เกิดขึ้นในสังคมได้หลายลักษณะด้วยกัน เช่น การก่ออาชญากรรม ปล้น ใจ ชิงทรัพย์ ทำร้ายผู้อื่นและยังอาจเป็นต้นเหตุของการสูญเสียทั้งชีวิต และทรัพย์สินของผู้อื่น เช่น การเกิดอุบัติเหตุตามท้องถนน การเกิดอัคคีภัย และผู้ติดยาเสพยาติ เป็นที่รังเกียจของสังคม สภาวาการณ์ดังกล่าวจะกลับมาเป็นภาระของสังคมส่วนรวมในการจัดสรรบุคลากร แรงงานและงบประมาณในการปราบปรามและบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพยาติใน

ที่สุด

4. ผลกระทบต่อประเทศชาติ อาจกล่าวได้ว่าเป็นผู้บ่อนทำลายเศรษฐกิจและความมั่นคง ความสงบสุขของประเทศชาติ เนื่องจากผู้ติดยาเสพติดทำให้รัฐต้องเสียค่าใช้จ่ายในการป้องกันปราบปราม และบำบัดรักษา ทำให้ขาดทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพทำให้ประเทศชาติเสียกำลังส่วนหนึ่งของชาติไปอย่างน่าเสียดาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ติดยาเสพติดเป็นเยาวชนยอมเป็นการสูญเสียพลกำลังที่เป็นอนาคตของชาติ ความมั่นคงของชาติย่อมถูกระทบกระเทือน (ศิริพร พรหมสุภา, 2549)

แนวโน้มสถานการณ์ยาเสพติดในประเทศไทย

สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้สรุปสถานการณ์ยาเสพติดของประเทศไทยในแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2556-2558 ดังนี้
สถานการณ์การลักลอบผลิตยาเสพติด

1. ด้านประเทศเมียนมาร์ ยังคงมีสถานะเป็นประเทศผู้ผลิตยาเสพติดหลักในภูมิภาคอาเซียนทั้งฝิ่น เฮโรอีน ยาบ้า และไอซ์ โดยเฉพาะยาบ้าซึ่งผลิตเพื่อส่งตลาดในประเทศไทยเป็นหลัก แม้ว่ารัฐบาลเมียนมาร์จะ ได้มีความพยายามในการเจรจาหยุดยั้งกับชนกลุ่มน้อยกลุ่มต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความสงบสุขภายในประเทศตลอดจนมีกระบวนการเดินทางประชาธิปไตย สิ่งเหล่านี้คาดว่าจะไม่ส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ยาเสพติดในประเทศเมียนมาร์มากนักเนื่องจากกลุ่มว่ามักจะ ไม่เข้าร่วมในการเจรจาที่สำคัญ นอกจากนี้ หากประเทศเมียนมาร์ต้องการกวาดล้างแหล่งผลิตยาเสพติดต้องใช้ทั้งงบประมาณ อาวุธ และกำลังพลจำนวนมาก จึงไม่ใช่เรื่องสำคัญลำดับต้น ๆ ของนโยบายของประเทศเมียนมาร์ และรัฐบาลเองก็ไม่มียงบประมาณเพียงพอที่จะดูแลชนกลุ่มน้อยที่ขาดรายได้จากยาเสพติด และอาจก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ไม่ดีหากใช้ความรุนแรงในการปราบปราม

2. ด้าน สปป.ลาว ยังคงเป็นประเทศที่ผลิตกัญชาแล้วส่งผลกระทบต่อประเทศไทยมากที่สุด ในอาเซียน รวมทั้งมีการปลูกฝิ่นในพื้นที่ทางตอนเหนือของประเทศเพิ่มสูงขึ้นทุกปี สะท้อนถึงความต้องการฝิ่นดิบจำนวนมากเพื่อส่งโรงงานผลิตเฮโรอีน นอกจากนี้ยังมีสถานะเป็นประเทศทางผ่านยาเสพติดสำคัญจากประเทศเมียนมาร์มายังไทย เวียดนาม และกัมพูชา ก่อนที่จะลำเลียงต่อไปยังประเทศต่าง ๆ รวมถึงเป็นทางผ่านสารตั้งต้นเข้าสู่แหล่งผลิตในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ

3. ด้านประเทศกัมพูชา มีความเป็นไปได้ที่จะยังคงมีการผลิตไอซ์ สารตั้งต้นซาฟโรล สำหรับผลิตเอ็กซ์ตาซีหรือยาอี และจะยังเป็นฐานการค้าของเครือข่ายนักค้ายาเสพติดชาวแอฟริกัน ซึ่งกระจายยาเสพติด ได้แก่ ไอซ์ และโคเคน ไปยังประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคอาเซียน โดยเฉพาะประเทศไทย รวมถึงยังมี สถานะเป็นทางผ่านยาเสพติดทั้งเฮโรอีน ไอซ์ และยาบ้าจากพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำไปยังประเทศที่สาม

4. ด้านพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย การลักลอบปลูกฝิ่นมีแนวโน้มทรงตัว การเพิ่มขึ้น หรือลดลงของพื้นที่ปลูกในแต่ละปีมีไม่มากนักสามารถควบคุมปัญหาได้ ในแต่ละปีสามารถดำเนินการตัดพื้นที่ปลูกทำลายต้นฝิ่นได้มากกว่าร้อยละ 95 ผลผลิตที่ได้ส่วนใหญ่เหลือเพียงใช้เสพในพื้นที่เท่านั้น แม้ว่าผลผลิตที่ได้จะไม่ส่งผลกระทบต่อ สถานการณ์ยาเสพติดภายในประเทศ แต่ต้องมีการเฝ้าระวังและป้องปรามในพื้นที่เดิมที่มีการปลูก โดยเฉพาะพื้นที่ที่ทุรกันดารยากต่อการเข้าถึงของเจ้าหน้าที่ ได้แก่ อำเภอมก๋อย เชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก และอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่มีโอกาสลักลอบปลูกเพิ่มขึ้น ปัญหาฝิ่นมีลักษณะซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับปัญหาด้านอื่น ๆ ของประเทศด้วย

5. ด้านพื้นที่ทั่วไป การลักลอบปลูกกัญชาและพืชกระท่อมยังมีการกระจายตัวไปในทุกภูมิภาคของประเทศ การค้นหาแหล่งเพาะปลูกกัญชาและพืชกระท่อมเพื่อทำการปราบปรามตัดพื้นที่ทำลายเป็นไปได้อย่าง

6. เมื่อมีการปราบปรามจับกุมและสกัดกั้นอย่างเข้มงวด องค์กรการผลิตยาเสพติด จะพัฒนาตัวเองและกระบวนการสังเคราะห์ทางเคมีให้มีความซับซ้อนมากขึ้น มีความพยายามแสวงหาเคมีภัณฑ์ ชนิดใหม่ ๆ รวมทั้งสารตั้งต้นประเภทอื่น ๆ มาใช้มากขึ้น โดยลำดับ ประกอบกับอุปกรณ์การผลิตยาเสพติดบางประเภทยังไม่คิดกฎหมายแต่อย่างใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุปกรณ์การผลิตเครื่องอัดเม็ด (Tableting rotary) โดยสภาพปกติแล้วสามารถครอบครอง ซื้อมา และเคลื่อนย้ายได้โดยทั่วไป จึงมีความเป็นไปได้ที่จะมีการลักลอบผลิตเกิดขึ้น โดยมีลักษณะที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน เป็นการอัดเม็ดใหม่เพื่อเพิ่มกำไรในการจำหน่ายแก่ผู้ผลิตยาบ้า หรือการลักลอบผลิตยาบ้าและไอซ์ภายในประเทศในลักษณะ Kitchen lab โดยมีความพยายามเปลี่ยนพื้นที่ไปไม่เลือกพื้นที่เดิมที่เป็นที่พึ่งเลี้ยงของเจ้าหน้าที่

7. พัฒนาการในกระบวนการสังเคราะห์ทางเคมี ทำให้ศักยภาพในการผลิตยาเสพติดสูงขึ้น ตามไปด้วย มียาเสพติดชนิดใหม่ ๆ เข้ามาแพร่หลายในท้องตลาดมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งยาเสพติดประเภท สังเคราะห์ (Designer drugs)

สถานการณ์การลักลอบนำเข้ายาเสพติด

1. การลักลอบนำเข้ายาเสพติดทางบก ด้วยเหตุที่ประเทศไทยมีพื้นที่ชายแดนทางบกติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นระยะทางยาวมาก บัณฑิตด้านสภาพภูมิประเทศจึงยังคงเฝ้าอำนาจต่อการลักลอบ นำเข้ายาเสพติดอยู่พื้นที่นำหลัก (เกินกว่าร้อยละ 80) ยังคงเป็นพื้นที่ชายแดนภาคเหนือโดยเฉพาะพื้นที่จังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดแม่ฮ่องสอน เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่อยู่ใกล้กับแหล่งเก็บพักยาเสพติดของกลุ่มผู้ผลิต และเป็นเขตอิทธิพลของชนกลุ่มน้อยในประเทศเพื่อนบ้าน อย่างไรก็ตามหากการสกัดกั้นในพื้นที่ชายแดนภาคเหนือมีความเข้มข้นและ

เป็นไปอย่างต่อเนื่อง จะเปลี่ยนเส้นทางมาเข้าในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพิ่มมากขึ้น พื้นที่ที่ควรเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิดเนื่องจากการนำเข้าไปในปริมาณมากอย่างต่อเนื่อง หรือเป็นพื้นที่ใหม่ที่เริ่มปรากฏการนำเข้าในปริมาณมาก ได้แก่ อำเภอแม่สาย แม่ฟ้าหลวง แม่จัน จังหวัดเชียงราย อำเภอฝาง ไชยปราการ เชียงดาว แม่อาย จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย อำเภอเมือง จังหวัดบึงกาฬ อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี อำเภอชานุมาน จังหวัดอำนาจเจริญ อำเภอเมืองท่าอุเทน ชาติพนม บ้านแพง จังหวัดนครพนม อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว และอำเภอสังขละบุรี จังหวัด กาญจนบุรี เป็นต้น

2. การลักลอบนำเข้ายาเสพติดทางน้ำการลักลอบนำเข้ายาเสพติดผ่านทางแม่น้ำระหว่างประเทศและน่านน้ำระหว่างประเทศมีแนวโน้มยังคงอยู่อย่างต่อเนื่อง

3. การลักลอบนำเข้ายาเสพติดทางอากาศ เนื่องจากประเทศไทยมีระบบการคมนาคมขนส่งทางอากาศที่เชื่อมโยงกับทั่วทุกภูมิภาคของโลก สถานะของประเทศไทยจึงเป็นไปได้ทั้งเป็นประเทศต้นทาง (Source country) ประเทศทางผ่าน (Transit country) และประเทศปลายทาง (Destination country) ของการลักลอบลำเลียงยาเสพติด การลักลอบนำเข้ายาเสพติดจากต่างประเทศโดยทางเครื่องบินมักจะใช้สนามบินสุวรรณภูมิเป็นหลัก หลังจากที่มีการเข้มงวดของเจ้าหน้าที่ในการตรวจค้นทำให้กลุ่มเครือข่ายการค้ายาเสพติดระหว่างประเทศปรับเปลี่ยนเส้นทางทางการลำเลียงโดยการนำผ่านประเทศเพื่อนบ้านก่อนนำเข้าประเทศไทยโดยทางบก การใช้สนามบินนานาชาติในภูมิภาค ได้แก่ สนามบินนานาชาติภูเก็ต สมุย และเชียงใหม่ การปรับเปลี่ยนการเดินทางโดยใช้สายการบินต้นทุนต่ำ (Low cost) รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงตัวผู้ลำเลียงให้หลากหลายสัญชาติ ข้อมูลดังกล่าวเหล่านี้จำเป็นต้องมีการประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการวางแผนเฝ้าระวังร่วมกัน

4. การพัฒนาเส้นทางคมนาคมขนส่งรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อการค้าลำเลียงยาเสพติดในอนาคตที่ต้องเฝ้าระวัง ได้แก่ โครงการพัฒนาท่าเรือน้ำลึกและนิคมอุตสาหกรรมทวาย โดยจะมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางถนนที่สำคัญ ได้แก่ โครงการมอเตอร์เวย์สายบางใหญ่-กาญจนบุรี โครงการมอเตอร์เวย์สายกาญจนบุรี-ชายแดนไทย/เมียนมาร์ (บ้านพุน้ำร้อน) และเส้นทางชายแดน ไทย/เมียนมาร์-ท่าเรือทวาย รวมถึงการพัฒนาทางรถไฟเพื่อเชื่อมท่าเรือน้ำลึกทวายกับชายแดนประเทศไทยที่บ้านพุน้ำร้อน โครงการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งแรกระหว่างสปป.ลาวกับเมียนมาร์ ซึ่งตั้งอยู่ในเขตบ้านห้วยกุ่ม เมืองลอง แขวงหลวงน้ำทา ซึ่งอยู่ตรงกันข้ามกับบ้านเชียงลาย เมืองท่าขี้เหล็ก เขตรัฐฉาน ของเมียนมาร์ โครงการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 4 ระหว่างสปป.ลาวกับไทยที่เชื่อมต่อกับเมืองห้วยทรายของ

สปป.ลาว ไปยัง อำเภอเชียงของจังหวัดเชียงราย และโครงการพัฒนาเส้นทางเศรษฐกิจสายอาเซียน ซึ่งเชื่อมต่อระหว่างเมือง สำคัญ ๆ ในกลุ่มประเทศลุ่มน้ำโขง 6 ประเทศคือ ไทย จีน (มณฑล ยูนนาน) เวียดนาม กัมพูชา สปป.ลาว และ เมียนมาร์

5. มีปริมาณขยะพลาสติกจำนวนมากที่รอดพ้นไปจากการสกัดกั้นปราบปรามและจับกุมของ เจ้าหน้าที่และถูกกระจายไปสู่กลุ่มผู้เสพผู้คิดในประเทศ

สถานการณ์การลักลอบส่งออกขยะพลาสติก

1. การลักลอบส่งออกขยะพลาสติกทางบก ความตกลงว่าด้วยการขนส่งข้ามพรมแดนใน อนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง และความตกลงอาเซียนว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่งผู้โดยสาร ทางบกข้ามพรมแดนอาจจะเป็นช่องโอกาสของการลักลอบส่งออกขยะพลาสติกมากขึ้น ได้

2. การลักลอบส่งออกขยะพลาสติกทางน้ำ แนวโน้มการขนส่งสินค้าทางท่าเรือยังคงมีมาก อย่างต่อเนื่อง ในแต่ละวันมีสินค้าไหลเวียนผ่านทางคลังสินค้าเพื่อการส่งออกไปยังต่างประเทศเป็น ปริมาณมากจนไม่สามารถทำการตรวจสอบตู้บรรจุสินค้าได้โดยละเอียดและทั่วถึง ยิ่งไปกว่านั้นสภาพ ชายฝั่งทะเลที่ยาวทำให้ยากต่อการตรวจตราดูแลให้ทั่วถึง ยังมีปัญหาในการตรวจตราและควบคุม เรือ เพราะมีการใช้พาหนะหลากหลาย รูปแบบทั้งเรือหางยาวติดเครื่องยนต์ท้าย เรือประมงขนาด เล็ก เรือประมงขนาดใหญ่ติดอาวุธ มีเรือประมงทั้งที่จดทะเบียนและไม่จดทะเบียนเคลื่อนไหวเข้า ออกได้ทุกจุด เรือบรรทุกสินค้าขนาดเล็กก็สามารถจอดแวะที่ท่าเทียบเรือระหว่างการเดินทางที่ใดก็ ได้ หลายจุดเป็นพื้นที่อิทธิพล เป็นท่าเรือเอกชน ในการปฏิบัติการทางทะเลเพื่อสกัดกั้น การลักลอบ ลำเลียงขยะพลาสติก โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ที่เป็นรอยต่อเขตเสื่อมทับ และเขตพื้นที่ทับซ้อนทางทะเล อาจจะกลายเป็นการเผชิญหน้ากัน และกระทบกระเทือนต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกับ ประเทศเพื่อนบ้านขึ้นได้

3. การลักลอบส่งออกขยะพลาสติกทางอากาศ เนื่องจากพื้นที่ท่าอากาศยานแต่ละแห่ง กว้างขวาง มีช่องทางเข้าออกหลายแห่ง มีทั้งผู้โดยสารและผู้ให้บริการเป็นจำนวนมากในแต่ละวัน ในการควบคุมดูแลและตรวจตราผู้โดยสารเครื่องบินก่อนออกเดินทางก็มีเวลาค่อนข้างจำกัดมาก ยิ่งไปกว่านั้นหากเจ้าหน้าที่ไม่มีประสบการณ์หรือไม่มีข่าวสารที่ชัดเจนก็ยากที่จะดำเนินการสกัดกั้น จับกุม

4. การลักลอบนำสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์จากประเทศไทยเข้าไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ยังคงเกิดขึ้นทั้งการก๊วบซื้อในประเทศและการใช้ประเทศไทยเป็นทางผ่านเพื่อส่งออก โดยเฉพาะ ยาแก้ปวดสูตรผสมซูโดอีเฟดรีน กรดอะเซติก โซเดียมคาร์บอเนต กรดไฮโดรคลอริก กาเฟอีน และ ฟอสฟอรัส ที่มีการระบุว่าป็นสารที่สามารถใช้เป็นสารตั้งต้นในการผลิตยาบ้าและไอซ์

5. การควบคุมยาเสพติดสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์เป็นปัญหาระดับชาติและนานาชาติ ทุกประเทศต้องหามาตรการป้องกันการลักขโมย การเปลี่ยนแปลง และการลักลอบลำเลียงเพื่อนำไปใช้ในทางที่ผิดกฎหมาย

สถานการณ์การลักลอบค้ายาเสพติด

1. กลุ่มนักค้าชาวแอฟริกันยังคงมีบทบาทสำคัญในการบงการค้ายาเสพติดระหว่างประเทศ โดยเฉพาะการเข้าดำเนินการในประเทศเพื่อนบ้านอาศัยการเปิดประเทศเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งจะเอื้อประโยชน์ในการลำเลียงยาเสพติด ขณะที่กลุ่มผู้ลำเลียงภายในประเทศที่สำคัญคือ กลุ่มม้ง มูเซอ ลีซอ และอาข่า โดยเฉพาะกลุ่มม้งที่มีเครือข่ายใหญ่ครอบคลุมในพื้นที่ภาคเหนือจะเข้ามามีบทบาทสำคัญในการลำเลียง รวมทั้งการพัฒนาตนเองเป็นนักค้ายาเสพติด

2. ในช่วงที่ผ่านมา ยังไม่สามารถตัดวงจรการค้ารายสำคัญที่อยู่ในและนอกเรือนจำ รวมถึงเจ้าหน้าที่รัฐที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้ จากสถิติการจับกุมพบว่ากลุ่มนักค้ารายใหญ่ยังคงมีบทบาทในการบงการการค้าอย่างต่อเนื่อง รวมถึงกลุ่มนักโทษรายสำคัญในเรือนจำและเจ้าหน้าที่รัฐถือเป็นตัวจักรสำคัญต่อสถานการณ์ปัญหาเสพติดในอนาคต

3. แม้ว่ากลุ่มการค้าส่วนใหญ่จะใช้วิธีการเดิม ๆ ในการวิธีการซุกซ่อนยาเสพติด แต่ช่วงหลังพบการลักลอบขนส่งโดยรถโดยสารประจำทางรถไฟ บริษัทขนส่งสินค้า การส่งทางพัสดุไปรษณีย์บ่อยครั้งขึ้น จำเป็นจะต้องประสานความร่วมมือกับบริษัทไปรษณีย์ไทยจำกัด การรถไฟแห่งประเทศไทย และกรมการขนส่งทางบก เพื่อกำหนดมาตรการในการป้องกัน ตรวจสอบ และพิจารณาดำเนินการเพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

4. จากการจับกุมคดีผลิตไอซ์ในช่วงปี 2552-2553 มีผู้ต้องหาระบุว่าได้เรียนรู้การผลิตและส่งซื้อสารตั้งต้นจากอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ยังปรากฏว่ามีหลายเว็บไซต์ที่มีการโฆษณาเชิญชวนและจำหน่ายยาเสพติด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารต้องร่วมมือกันแก้ไขอย่างใกล้ชิด

5. เนื่องจากขบวนการค้ายาเสพติดมีเงินจำนวนมากเข้ามาเกี่ยวข้อง แม้ว่าภาครัฐจะได้มีมาตรการในการยึดทรัพย์สินและพยายามสืบสาว ไปถึงผู้บงการที่อยู่เบื้องหลัง แต่การเปิดเสรีด้านการเงินในอนาคตอาจส่งผลให้การดำเนินงานด้านธุรกรรมการเงินของผู้ค้ามีความซับซ้อนมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อป้องกันหรือตัดตอนมิให้สามารถจับกุมผู้ค้ายาเสพติดรายใหญ่หรือผู้ที่อยู่เบื้องหลังได้

6. ในกรณีที่มีการปราบปรามยาเสพติดอย่างรุนแรงและต่อเนื่องจะนำไปสู่ภาวะขาดแคลน ยาเสพติด สภาพยาเสพติดที่หายากทำให้ราคายาเสพติดสูงขึ้น ผลของราคายาเสพติดที่แพงกลายเป็นแรงจูงใจให้มีคนบางกลุ่มหันมาค้ายาเสพติดมากขึ้นเพื่อหวังผลกำไร

7. เมื่อใดที่มีการมุ่งเน้นปราบปรามยาเสพติดชนิดใดเข้มงวดมาก มีแนวโน้มจะทำให้เกิดการหลีกเลี่ยงหันไปสู่อยาเสพติดชนิดใหม่เกิดขึ้น เกิดการแตกตัวของยาเสพติดขึ้นมามากมาย (Diversification of drug) หรือไม่ก็หันไปค้ายาเสพติดในพื้นที่อื่น ๆ (Displacement effect) มากยิ่งขึ้นสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติด

1. กลุ่มผู้เกี่ยวข้องรายใหม่ยังคงเป็นปัญหาหลักในอนาคต ซึ่งพบว่ามีสัดส่วนสูงทั้งในกลุ่มผู้ค้าและกลุ่มผู้เสพ แม้ว่าจะมีแนวโน้มสัดส่วนลดลงแต่ในกลุ่มผู้เข้าบำบัดรักษาก็ยังมีไม่ต่ำกว่า 3 ใน 5 ขณะที่กลุ่มผู้ต้องหามีถึงร้อยละ 70 โดยกลุ่มเยาวชนอายุ 15-24 ปีถือเป็นกลุ่มหลักที่เข้ามาเกี่ยวข้องซึ่งพบทั้งที่อยู่ในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา โดยกลุ่มนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับประถมศึกษาเป็นสองกลุ่มที่มีโอกาสเข้ามาเกี่ยวข้องกับยาเสพติดมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ ซึ่งหากสามารถผลักดันให้นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเรียนต่อถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้จะทำให้อัตราการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดลดลง

2. กลุ่มเยาวชนหญิงอายุ 15-19 ปีมีพฤติกรรมเสี่ยงทั้งการมีประสบการณ์ในการมีเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรสูงกว่ากลุ่มอายุอื่น ๆ ซึ่งพฤติกรรมเสี่ยงดังกล่าวผลจากการวิจัยระบุว่า เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เด็กมีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

3. เยาวชนนอกสถานศึกษาโดยเฉพาะกลุ่มอายุ 15-19 ปี พบว่ามีถึงร้อยละ 77.7 ที่ไม่ได้อยู่ในระบบการศึกษาถือเป็นกลุ่มเสี่ยงสำคัญที่ต้องเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิดเพราะมีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับ ยาเสพติดทั้งการค้าและเสพยาเสพติด โดยเฉพาะกลุ่มที่มีพฤติกรรมเสี่ยงที่ชอบมั่วสุมในร้านเกมส์/ อินเทอร์เน็ต การเกี่ยวข้องกับยาเสพติด/ ใช้ยาเสพติดเป็นครั้งคราว และการซึ่งรถเป็นต้น ขณะที่พื้นที่เสี่ยงที่ต้องให้ความสนใจ ควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดคือ สถานบันเทิง/ สถานบริการ หอพัก และร้านเกมส์

4. ยาบ้ายังคงมีส่วนแบ่งทางการตลาดที่สูงกว่าตัวยาเสพติดอื่นอย่างชัดเจน ในขณะที่ไอซ์กลุ่มนักค้ายังคงใช้กลยุทธ์ทางการตลาดเดิม ๆ เพื่อที่จะสร้างความต้องการในตลาดเพิ่มมากขึ้นและยังคงเป็นตัวยาที่ต้องเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด ส่วนเฮโรอีนก็เป็นอีกตัวยาหนึ่งที่ผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ควรจะละเลยเนื่องจากพบแนวโน้มการปลูกฝิ่นเพิ่มขึ้นทั้งในประเทศเมียนมาร์ และ สปป.ลาว รวมทั้งพบว่าในกลุ่มเยาวชนอายุ 15-19 ปี และน้อยกว่า 15 ปี มีการเข้ามาใช้อย่างต่อเนื่อง ขณะที่พืชกระท่อมและสีสุกน้อยแม้ว่าสถิติการจับกุมและสถิติการบำบัดรักษา จะไม่เพิ่มขึ้นแต่พบการกระจายตัวของผู้เสพไปยังภูมิภาคอื่นเพิ่มขึ้น รวมถึงการเป็นสิ่งเสพติดที่มีราคาไม่สูง สามารถจัดทำขึ้นมาเสพเองได้ง่าย เป็นปัจจัยที่อาจส่งผลต่อการแพร่ระบาดในอนาคตเพิ่มมากขึ้น

5. พฤติกรรมการใช้ยาเสพติดที่น่ากังวล คือ อัตราการใช้ยาเสพติดมากกว่าหนึ่งชนิดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจะส่งผลทำให้การบำบัดรักษาที่มีความยากและความซับซ้อนมากขึ้น รวมถึงผลการ

ประเมินการใช้ยาเสพติดของผู้เข้าบำบัดรักษาที่กลุ่มผู้ติดและกลุ่มผู้ติดยุติธรรมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

6. ประสิทธิภาพของการบำบัดรักษา จากข้อมูลการเข้ารับการบำบัดรักษาพบว่าในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาสัดส่วนของผู้เข้ารับการบำบัดรักษาที่ระบุว่าหลังการบำบัดรักษาแล้วสามารถอดยาได้ไม่เกิน 1 เดือน ยังคงมีสัดส่วนที่ไม่เปลี่ยนแปลงอยู่ที่ประมาณร้อยละ 40 จึงเป็นสิ่งที่ต้องมีการทบทวนถึงกระบวนการบำบัดรักษา รวมถึงกระบวนการติดตามที่โดยข้อเท็จจริงไม่สามารถดำเนินการตามที่กำหนดไว้

แนวโน้มสถานการณ์ปัญหาเสพติดในระดับพื้นที่

จากการประมวล วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลที่มีให้เห็นแนวโน้มปัญหาเสพติดในระดับพื้นที่ว่ามีความรุนแรงมากขึ้น กล่าวคือ

1. พื้นที่ภาคเหนือตอนบน

ปริมาณยาเสพติดภายนอกประเทศยังคงมีอยู่ล้นเหลือ มียาเสพติดจำนวนมากฟลักซ์ตามแนวชายแดนเพื่อคอยังหวัะ โอกาสที่จะนำเข้ามาในประเทศไทย พื้นที่นำเข้ายาเสพติดหลักยังคงเป็นพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดเชียงราย ถึงแม้จะได้มีการสกัดกั้นปราบปรามจับกุมการลักลอบลำเลียง ยาเสพติดตามแนวชายแดนได้มากขึ้นก็ตาม แต่เชื่อว่ายังมียาเสพติดที่หลุดรอดเข้ามายังพื้นที่ตอนในได้อีกเป็นจำนวนมากเช่นกัน ยังมีความพยายามลักลอบลำเลียงยาเสพติดจากพื้นที่ชายแดนเข้ามายังพื้นที่ตอนในอย่างต่อเนื่อง เครือข่ายการค้ายาเสพติดจะเปลี่ยนแปลงไปเป็นลักษณะองค์กรอาชญากรรมที่ขยายตัวกว้างขวางยิ่งขึ้น เครือข่ายนักโทษในเรือนจำยังคงเป็นกลุ่มหลักในการเชื่อมโยงการค้ากับกลุ่มนักค้ายาเสพติดในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนการค้าระดับรายย่อยยังคงมีอยู่ในชุมชนเมือง โครงสร้างการค้าและการเสพมีการขยายตัวเข้าไปในกลุ่มเด็กและเยาวชนทั้งในและนอก สถานศึกษามากขึ้น ตัวยาเสพติดจะมีความหลากหลายมากขึ้น มีการดัดแปลงตัวยาเสพติดในรูปแบบต่าง ๆ มากขึ้น ยาบ้ายังคงเป็นตัวยาหลัก รองลงมา ได้แก่ ฝิ่น ส่วนตัวยาที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ได้แก่ ไอซ์ เฮโรอีน และสารระเหย พื้นที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดส่วนใหญ่เป็นที่พักอาศัย เชิงพาณิชย์ทั้งหอพัก บ้านเช่า รองลงมา ได้แก่ สถานบันเทิง โต๊ะสนุกเกอร์/ โต๊ะพนันบอล/ ร้านค้าแอบแฝง และร้านเกมส์/ อินเทอร์เน็ต

2. พื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง

พื้นที่ภาคเหนือตอนล่างเป็นทางผ่านของเส้นทางลำเลียงยาเสพติดเข้าสู่พื้นที่ตอนในของประเทศ การค้ายาเสพติดยังคงมีแนวโน้มสูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเครือข่ายการค้าในพื้นที่อำเภอแม่สอด พบพระ และวังเจ้า จังหวัดตาก อำเภอนครไทย และชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก และ

อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้เสพยากระดับขึ้นไปเป็นผู้ค้ารายย่อยในระดับหมู่บ้าน/ชุมชน ยาบ้ายังคงเป็นตัวยาลึกที่มีการแพร่ระบาด โดยเฉพาะในเขตตัวเมืองของทุกจังหวัด

3. พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

สถานการณ์การผลิตยาเสพติดจากภายนอกประเทศเพิ่มปริมาณมากขึ้นเนื่องจากเป็นปัจจัยภายนอกที่ควบคุมไม่ได้ เป็นเหตุให้ยังคงมีความต้องการระบายยาเสพติดจากกลุ่มผู้ผลิตและนักค้ายาเสพติด ในประเทศเพื่อนบ้าน และยังคงมีความพยายามลักลอบนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดนอยู่ตลอดเวลา สืบเนื่องจากพื้นที่นำเข้าทางภาคเหนือถูกกีดกันอย่างหนักจากเจ้าหน้าที่ การลักลอบนำเข้ายาเสพติดในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะจังหวัดเลย และจังหวัดหนองคาย หมู่บ้านชุมชนตามแนวชายแดนถูกใช้เป็นแหล่งพักยาเสพติด ยังมีกลุ่มนักค้ารายย่อยในพื้นที่ตอนในของภาครวมทั้งกลุ่มรับจ้าง/ชนและลำเลียงยาเสพติดตามความต้องการของกลุ่มนายทุนทั้งในและนอกพื้นที่ การค้าและแพร่ระบาดของยาเสพติดยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นสูง กลุ่มผู้เสพยาใหม่ยังคงเพิ่มสูงขึ้น กลุ่มผู้ใช้แรงงานในภาคเกษตรกรรมยังมีความเชื่อว่าการเสพยาบ้าสามารถช่วยให้มีแรงทำงานได้ ซึ่งส่งผลต่อรายได้ที่เพิ่มขึ้น มีนักค้ารายย่อยในพื้นที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะเยาวชนทั้งในและนอกสถานศึกษา

4. พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

พื้นที่แหล่งพักยาเสพติดยังปรากฏในประเทศเพื่อนบ้าน (สปป.ลาว) ทำให้มีการลักลอบนำเข้าผ่านมาทางพื้นที่ชายแดนและพักไว้ตามหมู่บ้านแนวชายแดน ยาเสพติดที่ลักลอบนำเข้าพบทั้งยาบ้า ไอซ์ และกัญชาแห้ง การค้าและแพร่ระบาดของยาเสพติดยังคงมีอยู่โดยเฉพาะในเขตพื้นที่อำเภอเมืองและอำเภอขนาดใหญ่ในจังหวัด โดยยาบ้า กัญชา สารระเหย และไอซ์ ยังคงพบการแพร่ระบาดมากในพื้นที่ผู้เสพยาใหม่ (มีการใช้ยาเสพติดระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี) มีอัตราสูงเฉลี่ยร้อยละ 10.36 กลุ่มเยาวชนที่ไม่อยู่ในระบบการศึกษาจะมีความเสี่ยงสูงต่อการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดมากกว่ากลุ่มที่อยู่ในระบบการศึกษาถึง 5 เท่า

5. พื้นที่ภาคกลาง

กลุ่มผลิตอัดเม็ดยาบ้ายังคงสร้างตัวแทนใหม่ทดแทนบุคคลในเครือข่ายที่ถูกจับกุมไปแล้วอย่างต่อเนื่อง การค้ายาเสพติดรายสำคัญระดับภาค ระดับจังหวัด แม้จะมีปฏิบัติการและจับกุมไปแล้วหลายราย แต่เครือข่ายการค้ายังคงสามารถจัดหายาเสพติดทุกชนิดได้จากพื้นที่ชายแดน ชุกชอนลำเลียง และพักยาเสพติดในพื้นที่ปริมาตร เพื่อ นำส่งปลายทางได้อย่างต่อเนื่อง โดยพบว่าส่วนใหญ่เชื่อมโยงกับผู้ต้องขังและนายทุนทุกภาค ยาบ้ายังคงเป็นตัวยาลึกที่แพร่ระบาดหลักและมีปริมาณมากทำให้ผู้เสพ ผู้คิดหาซื้อได้ง่ายด้วยราคาที่ต่ำไม่สูงขึ้น เฉลี่ยเม็ดละไม่เกิน 200 บาท เด็กและเยาวชนที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดมีแนวโน้มมากขึ้นและมีสัดส่วนกระทำผิดซ้ำเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง

พื้นที่เศรษฐกิจสำคัญ มีการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมในจังหวัดปริมณฑล พระนครศรีอยุธยา สระบุรี โดยมีจำนวน โรงงานและแรงงานเข้าสู่พื้นที่เพิ่มขึ้น

6. พื้นที่ภาคตะวันออก

ยังมีการนำเข้ายาเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้าน การค้าและแพร่ระบาดในพื้นที่ส่วนใหญ่ อยู่ในเขต พื้นที่ชุมชนเมือง พื้นที่ท่องเที่ยว และพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม กลุ่มผู้เสพยาที่พัฒนาตัวเอง เป็นผู้ค้ารายย่อย การแพร่ระบาดยาเสพติดส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้ใช้แรงงาน ทั้งการรับจ้างทั่วไป ลูกจ้างในภาคเกษตรและอุตสาหกรรม ว่างาน ค้าขาย และเยาวชนทั้งในสถานศึกษาและนอก สถานศึกษา ยาเสพติดที่แพร่ระบาด ได้แก่ ยาบ้า ไอซ์ กัญชา และพืชกระท่อม

7. พื้นที่ภาคตะวันตก

พื้นที่ภาคตะวันตกยังคงถูกใช้เป็นที่พักยาเสพติดและกระจายยาเสพติดไปยังพื้นที่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล กลุ่มเครือข่ายการค้ายาเสพติดในพื้นที่ภาคตะวันตกเป็นเส้นทางในการลักลอบลำเลียงยาเสพติดทั้งจากภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลางลงสู่พื้นที่ภาคใต้ การพัฒนาขยายเส้นทางถนนหมายเลข 87 จากอำเภอพญาทองชูประเทศสหภาพเมียนมาร์ เชื่อมต่อกับถนนสายหลักหมายเลข 8 และการเปิดช่องทางชายแดนด้านบ้านพุน้ำร้อน อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจ การค้าของ โครงการทวายส่งผลให้การลักลอบนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดนด้านอำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น กลุ่มผู้เกี่ยวข้องรายใหม่ทั้งผู้ค้าและผู้เสพยังคงเป็นปัญหาหลัก มีกลุ่มแรงงานต่างด้าว บุคคลสาม สัญชาติเข้ามากระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดทั้งคดีค้าและคดีเสพมากขึ้น

8. พื้นที่กรุงเทพมหานคร

เครือข่ายการค้ายาเสพติดยังคงขยายยาเสพติดที่มีปริมาณมากมาพักคอยในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร และปริมณฑลเพื่อนำไปจำหน่ายให้กับผู้ค้าระดับกลางและรายย่อยในชุมชน นักค้ารายกลางและรายสำคัญที่ยังไม่ถูกจับกุมยังอยู่ในพื้นที่และยังมีการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง กลุ่มนักค้ายาเสพติดที่ยังคงมีบทบาทสำคัญ ได้แก่ เครือข่ายนักโทษในเรือนจำ กลุ่มนักค้ารายเก่า ยังมีเจ้าหน้าที่รัฐที่เข้าไปมีผลประโยชน์และเกี่ยวข้องกับขบวนการค้ายาเสพติดในพื้นที่ กลุ่มการค้ายาเสพติดใหม่ ๆ เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะผู้เสพพัฒนาตนเองเป็นนักค้ารายใหม่ ยังมีพื้นที่เสี่ยงมากมายหลายแหล่งที่เอื้ออำนวยต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติด อย่างเช่น สถานบริการ สถานบันเทิง หอพัก ที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์ ร้านเกมส์ อินเทอร์เน็ต และมีปัจจัยเสี่ยงหลายประการที่นำไปสู่วงจรปัญหาเสพติด ยังมีชุมชนที่เป็นแหล่งจำหน่ายและแพร่ระบาดยาเสพติดกระจายครอบคลุมทั่วพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 621 ชุมชน หรือร้อยละ 30 ของชุมชนทั้งหมดในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร นอกจากนั้นพื้นที่ กรุงเทพมหานครยังถูกใช้ในการลักลอบลำเลียงยาเสพติดจาก

ประเทศไทยไปยังตลาดต่างประเทศและนำยาเสพติดจากต่างประเทศเข้ามาจำหน่ายในประเทศไทย อีกด้วย

9. พื้นที่ภาคใต้ตอนบน

ยังคงมีความเคลื่อนไหวของเครือข่ายการค้ายาเสพติดที่เชื่อมโยงกับเครือข่ายภาคเหนือ และภาคใต้อย่างต่อเนื่อง ผู้เสพรายใหม่ยังมีโอกาสเกิดขึ้น ได้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนั้นพื้นที่ภาคใต้ตอนบนยังเป็นพื้นที่ที่มีชาวต่างชาติเข้ามาจำนวนมาก ทั้งการเข้ามาท่องเที่ยวและการเข้ามาทำงาน โดยเฉพาะแรงงานชาวพม่าซึ่งพบการเข้ามามากกว่าผิดในคดียาเสพติดมากกว่าสัญชาติอื่น ๆ

10. พื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง

ยังคงมีการลักลอบลำเลียงยาเสพติดจากภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลางเข้าสู่ พื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง การค้าและแพร่ระบาดของมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในเขตพื้นที่อำเภอเมืองและเมืองสำคัญ เช่น อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส อำเภอสะเดา และอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีการลักลอบนำเข้ายาเสพติด โดยเฉพาะ Club Drugs และไอซ์จากประเทศมาเลเซีย ส่วนมากนำเข้ามาเพื่อการค้าไปเที่ยวในสถานบริการ/ สถานบันเทิง ด้วยที่แพร่ระบาดหลักยังคงเป็นยาบ้า รองลงมา คือ พืชกระท่อม ไอซ์ กัญชาแห้ง และเฮโรอีน (สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2562)

ผลกระทบของปัญหายาเสพติด

สำหรับผลกระทบจากปัญหายาเสพติดมีทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพอนามัย การศึกษา สุขภาพของประชาชนโดยทั่วไป รวมถึงประเทศชาติโดยรวม กล่าวคือ

1. ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ถ้านำข้อมูลประมาณการผู้เสฟผู้ติดยาเสพติดที่ได้จากการประมวลผลการจับกุมและการนำผู้เสฟเข้าสู่กระบวนการบำบัด โดยวิธี Capture - Recapture ในปี 2556 จะมี ตัวเลขประมาณการอยู่ที่ 2,521,299 คน ซึ่งในจำนวนคนที่เกี่ยวข้องเหล่านี้อย่างน้อยจะต้องเสียเงินไปกับการซื้อขายเสพติดวันละ 250 บาทต่อวัน (ประมาณการยาบ้า 1 เม็ดต่อวัน) เท่ากับสูญเสียเงินไปถึงวันละ 625 ล้านบาทต่อวัน และใน 1 ปีจะเป็นเงินถึง 228,125 ล้านบาท ในขณะที่หากมองว่าบุคคลที่เป็นผู้เสฟผู้ติดเหล่านี้ไม่สามารถประกอบสัมมาอาชีพได้ตามปกติเท่ากับสูญเสียรายได้อีกวันละ 300 บาท รวมมูลค่าของการสูญเสียจะเป็นจำนวนเงินถึง 501,875 ล้านบาทต่อปี นอกจากนี้รัฐยังต้องสูญเสียงบประมาณไปกับการบำบัดฟื้นฟูและช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพปีละไม่ต่ำกว่า 2,000 ล้านบาท

2. ผลกระทบด้านสังคม จากการสำรวจความต้องการของประชาชนในปี 2556 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติพบว่า ประชาชนร้อยละ 34.2 ระบุว่า หมู่บ้าน/ ชุมชน ได้รับความเดือดร้อนจากปัญหาเสพติดมากที่สุด รองลงมาคือ ปัญหาน้ำท่วม ร้อยละ 26.8 และความไม่ปลอดภัยใน

ชีวิตและทรัพย์สิน ร้อยละ 25.6 ผลการสำรวจติดตามการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดในปี 2556 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ปัญหาที่สร้างความเดือนร้อนให้แก่คนในชุมชนหรือหมู่บ้านมากที่สุด ได้แก่ ปัญหาการมั่วสุมของกลุ่มวัยรุ่น (ร้อยละ 42.3) รองลงมา คือ ปัญหายาเสพติด (ร้อยละ 35.9) และปัญหาเศรษฐกิจ (ร้อยละ 27.2) นอกจากนี้ยังมีผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดแล้วไปก่ออาชญากรรมต่าง ๆ ในปี 2556 มีถึง 127,481 คน คิดเป็นร้อยละ 18 โดย 5 อันดับแรกของผู้กระทำความผิดคดียาเสพติดแล้วไปก่ออาชญากรรมอื่น ๆ ได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ไม่ว่าจะเป็นการจี้ ปล้น วิ่งราว ร้อยละ 29.5 การทำร้ายร่างกาย ร้อยละ 17.64 การพนัน ร้อยละ 14.49 พ.ร.บ.อาวุธปืน ร้อยละ 10.21 และพ.ร.บ.จราจร ร้อยละ 9.79

3. ผลกระทบด้านการบริหารจัดการภาครัฐ เนื่องจากปริมาณคดียาเสพติดที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลกระทบโดยตรงต่อกระบวนการยุติธรรมทั้งระบบตั้งแต่ตำรวจ อัยการ ศาล ราชทัณฑ์ และคุมประพฤติ กลายเป็นภาระค่าใช้จ่ายของรัฐเพิ่มสูงขึ้น และส่งผลกระทบต่อต้นทุนของกระบวนการยุติธรรมด้วย (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2562) ประเด็นท้าทาย

1. ด้านอุปทานยาเสพติด ด้วยยาเสพติดผลักดันให้เกิดวงจรปัญหาเสพติดทั้งการผลิต นำเข้า ส่งออกค้าและแพร่ระบาด ในขณะที่ผู้ค้ายาเสพติดมีทั้งองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ เครือข่ายการค้ายาเสพติดระดับชาติ ระดับภาค ระดับจังหวัด และระดับพื้นที่ การที่เครือข่ายการค้ายาเสพติดมีความเชื่อมโยง กันทั้งในประเทศต้นน้ำ ประเทศกลางน้ำ และประเทศปลายน้ำ กลายเป็น โจทย์ปัญหาด้านการลดอุปทานยาเสพติด ที่ท้าทายทุกประเทศที่เกี่ยวข้อง

2. ด้านต่างประเทศ การดำรงอยู่ของแหล่งผลิตยาเสพติดนอกประเทศที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อสถานการณ์ปัญหาเสพติดในประเทศไทยจะดำเนินการเชิงรับและเชิงรุกอย่างไร รวมทั้งมาตรการดำเนินงานระดับอาเซียนเพื่อให้เป็นไปตามกฎบัตรอาเซียนและบรรลุลวิสัยทัศน์เขตปลอดยาเสพติดอาเซียน

3. ด้านอุปสงค์ยาเสพติด ยังมีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์ยาเสพติดหลายประการด้วยกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีผู้ใช้เสฟผู้ติดยาเสพติดจำนวนมากที่ยังไม่เข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษาฟื้นฟู ยังมีการขยายตัวของเสฟผู้ติดยาเสพติดรายใหม่เกิดขึ้นเรื่อย ๆ ก่อให้เกิดความต้องการใช้ยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง ความต้องการในการเสฟยาเสพติดยังไม่มีแนวโน้มลดลง และกลายเป็นตลาดรองรับปริมาณยาเสพติด ปัญหาผู้ติดยาเสพติดส่งผลกระทบโดยตรงต่อความมั่นคงของชาติ ทำให้สูญเสียความสามารถทางการแข่งขัน และสูญเสียโอกาสในการพัฒนาประเทศ การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นเร่งด่วนที่ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องเร่งรับดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงไปโดยเร็วที่สุดเพื่อลดอุปสงค์ของยาเสพติดในประเทศไทย

4. ด้านกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด จะมีมาตรการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างไรในการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดในกลุ่มเป้าหมายที่มีโอกาสเสี่ยงสูง ต่อการเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมด้านยาเสพติด รวมทั้งการป้องกันมิให้มีผู้เข้าสู่วงจรการใช้ยาเสพติด

5. ด้านปัจจัยสภาพแวดล้อม จะปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาสภาพแวดล้อมอย่างไรเพื่อให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้ที่ผ่านกระบวนการยุติธรรมและผู้ผ่านกระบวนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ มิให้เป็นเหตุปัจจัยและเงื่อนไขของการดำรงอยู่และการขยายตัวของปัญหาเสพติด รวมทั้งจะสร้าง ความเข้มแข็งและความยั่งยืนในการแก้ปัญหาเสพติดระยะยาวได้อย่างไร

6. ด้านการมีส่วนร่วม ปัญหาเสพติดเป็นปัญหาที่ประชาชนทุกคนได้รับผลกระทบ ไม่ทางตรงก็ทางอ้อม จะส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดได้อย่างไร จะสร้างกระบวนการเห็นชอบร่วมกันของทุกฝ่ายหรือเป็นที่ยอมรับร่วมกันของทุกภาคส่วนได้หรือไม่ จะบริหารจัดการการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของทุกภาคที่เกี่ยวข้องได้อย่างไร

7. ด้านการบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหายา จะทำอย่างไรให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจตั้งแต่ต้น และจะบริหารจัดการเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้มี เอกภาพ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างไร (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม, 2560)

ตัวอย่างแนวทางการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด

สำหรับประเทศไทยแนวทางทางการบำบัดและแก้ไขปัญหายาผู้เสพยาเสพติด มีหน่วยงานรัฐและองค์กรต่าง ๆ ได้ร่วมกันดำเนินการในหลายลักษณะ ดังนี้

แนวทางในการแก้ไขปัญหายาเสพติดตามศาสตร์พระราชา “เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา”

จากรูปวิธีการแห่งศาสตร์พระราชา มีการแสดงถึงกระบวนการของศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักการทรงงาน เข้าใจ เข้าถึง พัฒนาซึ่งพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร ทรงใช้กับทั้ง คน วัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และ วัฒนธรรม มีความมุ่งมั่นและมีโครงการ พระราชดำริหรืองานอื่นที่ทรงทำเป็นตัวอย่างให้เห็นอย่างชัดเจนที่ประกอบไปด้วย

1. เข้าใจ (Understanding) ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบ

1.1 การใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้ว (Existing data) ทรงสนใจค้นคว้าหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต และทรงรับฟังข่าวสารจากทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะแผนที่ ทรงตรวจสอบความถูกต้องของแผนที่ทุกครั้งที่เสด็จทอดพระเนตรสภาพพื้นที่จริง เมื่อเสด็จประทับบนเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่งก็ทรงทอดพระเนตรและตรวจสอบ หากไม่ถูกต้องจะทรงส่งข้อมูลให้หน่วยราชการเช่น กรมแผนที่ทหารไปดำเนินการแก้ไข ในทางวิทยาการข้อมูล (Data science) นั้นการทำ ความสะอาดข้อมูล (Data cleaning) มีความจำเป็นอย่างยิ่ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชได้ทรงทำเช่นนั้นมาโดยตลอด เช่น ทรงสอบถามพอประมาณ ความมีเหตุผล มี ภูมิคุ้มกันในตัว ความถูกต้องของแผนที่กับพระสหายแห่งสายบุรีเมื่อเสด็จพยุพราช ที่ปัตตานี เป็นต้น บรรดานักสถิติต่างทราบ กันดีว่าเมื่อใส่ข้อมูลที่ไม่สะอาดเข้าไป วิเคราะห์ได้แบบจำลองคืออย่างไร ก็ได้แบบจำลองขยะออกมา เช่น (Garbage-in, Garbage out (GIGO) model) อันแสดงให้เห็นว่าทรง ใช้หลักการเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ได้อย่างลึกซึ้งเช่นเดียวกันกับที่มีความรู้ทางสถิติศาสตร์อย่างลุ่มลึก ไม่ใช่เป็นเพียงผู้ใช้แต่เป็นผู้ใช้ข้อมูลที่มีอยู่ อย่างผู้มีความรู้ ระมัดระวัง รอบคอบเป็นอย่างยิ่ง ซึ่ง แม้แต่นักวิทยาการข้อมูลที่มีอาชีพดังกล่าวโดยตรงยังรู้สึกเบื่อหน่ายและต้องใช้เวลามากเป็นพิเศษ ในการทำความสะอาดข้อมูลดังกล่าว การที่ทรงแก้ไขความถูกต้องของข้อมูลที่มีอยู่แล้ว การแก้ไข แผนที่ที่สะอาดขึ้นให้เห็นถึงพระนิสัยในการทรงงานอย่างมีวิริยะ และมีความเข้าใจในวิชาการเป็น อย่างยิ่ง

1.2 การใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ (Empirical data) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชทรงเอาพระทัยใส่ในการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะระบบสถิติ ทางการ (Official statistics) และการการสำมะโนประชากร (Census) และสถิติศาสตร์ศึกษา (Statistical Education) ทรงมีความรู้ความเข้าใจอย่างลุ่มลึกถึงความสำคัญของการใช้สถิติในการ พัฒนา

1.3 การวิเคราะห์และวิจัย (Analytics and research) โครงการพระราชดำริกว่า 4,000โครงการ อาศัยการวิเคราะห์และการวิจัย สร้างองค์ความรู้ที่มั่นใจว่าได้ผลก่อนที่จะนำไป ปฏิบัติจริง โครงการพระราชดำริโครงการหนึ่งที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลและการวิจัยมากที่สุด โครงการหนึ่งคือโครงการหลวง (Royal project) โดยเฉพาะการวิจัยเกี่ยวกับการปลูกพืชเมืองหนาว และการเลี้ยงสัตว์จากเมืองหนาวเช่นปลาเทราท์ มีการจัดตั้งสถานีวิจัยโครงการหลวง และสถานี เกษตรหลวงมากมาย การค้นคว้าวิจัยดังกล่าว รวมไปถึงการแปรรูปผลิตภัณฑ์ การบรรจุหีบห่อ เทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว ไปจนถึงการวิจัยตลาด ผลสำเร็จจากการวิจัยทำให้โครงการหลวงมี ความก้าวหน้ามาก ทำให้แก้ปัญหาการปลูกฝิ่นและการทำไร่ เลื่อนลอยบนพื้นที่สูง ทำให้คนไทยได้บริโภคสินค้าคุณภาพสูงและทดแทนการนำเข้าได้มากมาย

1.4 การทดลองจนได้ผลจริง (Experiment till actionable results) พระตำหนักจิตรลดารโหฐานเป็นห้องทดลองขนาดใหญ่ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงพระมหากรุณาโปรดเกล้าให้ตั้งขึ้น มีทั้งการเลี้ยงโคนม ทำนา ปลูกต้นยางนา ปลูกป่า ทดลองทำโรงสี ทดลองทำนมผงอัดเม็ด ผลิตภัณฑ์ชีวภาพ และอื่น ๆ อีกมากมาย ทั้งหมดนี้ทรงทดลองจนกว่าจะทรงมั่นใจว่าได้ผลดีจริงไปใช้งานได้จริง จึงทรงเผยแพร่ต่อไป ความใฝ่พระทัยในการทดลองทางวิทยาศาสตร์หรือวิศวกรรมศาสตร์นั้นแสดงให้เห็นเด่นชัดตลอดพระชนม์ชีพ บางโครงการทดลองใช้เวลาทดลองยาวนานสิบสามถึงสิบสี่ปี เพื่อให้มั่นใจว่าทำแล้วได้ผลจริง เช่น การทำฝนหลวงหรือฝนเทียม ก่อนที่จะนำไปสร้างต้นแบบหรือขยายผลให้ความรู้แก่ประชาชนที่จะทำต่อเองได้ ทรงต้องมั่นใจผลของการทดลองว่าได้ผลจริงก่อนเผยแพร่หรือถ่ายทอดเทคโนโลยีให้ประชาชน

2. เข้าถึง (Connecting) นั้นประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ

2.1 ระเบิดจากข้างใน (Inside-out blasting) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงต้องการให้การพัฒนาเป็นการระเบิดจากข้างใน เป็นการให้ประชาชนหรือชุมชนที่เข้าไปพัฒนาหรือทำงาน เกิดการปรับตัวที่จะพัฒนาตนเอง เกิดความต้องการที่จะพัฒนาตนเองเสียก่อน ไม่ใช่สิ่งที่ทางราชการเข้าไปบังคับให้ประชาชนหรือชุมชนทำ ซึ่งจะไม่มียั่งยืน จึงทรงเน้นการพัฒนาคน ให้คนเกิดการเปลี่ยนแปลงตนเองก่อน แล้วจึงเข้าไปพัฒนาเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นการเข้าถึงก่อนจะพัฒนา ไม่ใช่เน้นการพัฒนาเข้าไปโดยที่ประชาชนยังไม่ตระหนักหรือเห็นความสำคัญของการพัฒนาหรือการเปลี่ยนแปลง หลักการในข้อนี้ตรงกับหลักวิชาการสมัยใหม่ว่าด้วยการนำและการบริหารการเปลี่ยนแปลง (Change management) ดังที่ Kotter (1996) ได้นำเสนอว่าในการเปลี่ยนแปลงต้องทำให้คนตระหนักถึงความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องเปลี่ยนแปลง (Establishing a Sense of Urgency) ต้องสื่อสารวิสัยทัศน์ (Communicate the vision) เพื่อให้คนได้เห็นทิศทางที่ชัดเจนที่จะเปลี่ยนแปลง

2.2 เข้าใจกลุ่มเป้าหมาย (Understand target) “ฉันครองราชย์สองปีแรก ฉันไม่มีผลงานเพราะฉันยังไม่รู้ว่าราษฎรต้องการอะไร” พระราชปรารภนี้สะท้อนให้เห็นวิธีการแห่งศาสตร์พระราชานในการเข้าถึงแล้วจึงพัฒนาได้เป็นอย่างดี ทรงให้ความสำคัญกับการทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งคือประชาชน ว่าประชาชนต้องการอะไร ก่อนที่จะทรงงาน ภาพที่คนไทยทุกคนได้พบเห็นจนเจนตาคือภาพที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช โปรดที่จะประทับกับพื้นดินเพื่อพูดคุยกับชาวบ้านในท้องถิ่นทุรกันดาร เพื่อที่จะทรงเข้าใจความเดือดร้อน ปัญหา ความทุกข์ยากของชาวบ้าน เพื่อหาทางแก้ไขต่อไป ทรงมีพระเมตตาอย่างสูงต่อประชาชนในการที่จะเข้าใจปัญหาของประชาชน โดยเฉพาะเมื่อประชาชนจะถวายฎีกาเพื่อขอพระราชทานพระเมตตาใน

การเปิดเป่าความทุกข์ร้อนต่าง ๆ ในหลายครั้งทางราชการเองกลับขัดขวาง ทั้งนี้ทรงพยายามเข้าใจกลุ่มเป้าหมายคือประชาชนของพระองค์ในแต่ละท้องถิ่นอย่างลึกซึ้งซึ่งมากที่สุด

2.3 สร้างปัญญา (Educate) การสร้างปัญญาสังคมเป็นส่วนสำคัญยิ่งในการเข้าถึงประชาชน หากประชาชนยังขาดความเข้าใจก็ต้องสร้างปัญญาสังคมให้ประชาชนเข้าใจ ครูแห่งแผ่นดิน เลือกรจะใช้วิธีที่ง่ายที่สุดในการสื่อสารกับประชาชนเพื่อสร้างปัญญา ทรงเลือกใช้วิธีการพูดที่จะสร้างปัญญาให้เหมาะสมกับผู้ฟัง ในคราวหนึ่งพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทาน “โคพันธุ์และสุกร” แก่ชาวไทยภูเขาในภาคเหนือ ทรงพระกรุณาสอนด้วยพระองค์ด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายว่า “ฟังให้ดี ๆ นะ จะเลี้ยงหมูให้มันอ้วน โตเร็ว ๆ ต้องให้มันกินให้อิ่ม”

3. พัฒนาแนวพระราชดำริในการพัฒนานั้นเมื่อทรงเข้าใจ เข้าถึง แล้วจึงพัฒนานั้นทรงมีหลักการสำคัญคือ

3.1 เริ่มต้นด้วยตนเอง (Self-initiated) แนวพระราชดำริในการพัฒนาทรงเน้นการพัฒนาที่เกิดจากประชาชนต้องการจะพัฒนา ตลอดรัชสมัยในการทรงงานในบางครั้ง ประชาชนก็ไม่ได้ให้ความร่วมมือกับโครงการพระราชดำริเช่นกัน ไม่เคยทรงฝืนบังคับประชาชนให้ร่วมมือแต่อย่างใดด้วยเหตุผลที่แตกต่างกัน กลับทรงเริ่มต้นโครงการพระราชดำริใหม่อย่างสม่ำเสมอจนมีโครงการพระราชดำริกว่าสี่พันโครงการ และความต้องการให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างเต็มที่ ดังที่ทรงเน้นเสมอว่าการพัฒนานั้นต้องระเบิดจากข้างในก่อน

3.2 พึ่งพาตนเองได้ (Self-reliance) พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเน้นว่าการพัฒนาต้องทำให้ประชาชนพึ่งพาตนเองได้ ทรงโปรดให้ประชาชนทำอะไรได้ด้วยตนเอง ทรงโปรดความเรียบง่ายและพึ่งพาตนเองได้ ดังที่ได้พระราชทานพระราชดำริ “การปลูกป่าโดยไม่ต้องปลูก” ปลอ่ยให้ธรรมชาติช่วยในการฟื้นฟูธรรมชาติ หรือแม้กระทั่ง “การปลูกป่า 3 อย่างประโยชน์ 4 อย่าง” ได้แก่ ปลูกไม้เศรษฐกิจ ไม้ผลและไม้ฟืน นอกจากนี้ได้ประโยชน์ตามประเภทของการปลูกแล้วยังช่วยสร้างความชุ่มชื้นให้แก่ พื้นดินด้วย พระองค์จึงทรงเข้าใจธรรมชาติและมนุษย์ที่อยู่อย่างเกื้อกูลกัน ทำให้คนอยู่ร่วมกับป่าไม้ได้อย่างยั่งยืน แนวพระราชดำริในเรื่องการพึ่งพาตนเองได้ ปลอ่ยให้เป็นไปตามธรรมชาติ ไม่เร่งร้อนจะพัฒนาโดยการยึดยึดเทคโนโลยีต่าง ๆ หรือเงินเข้าไปในการพัฒนาก็สะท้อนออกมาอย่างชัดเจนในเรื่องของการปลูกป่า

3.3 ต้นแบบเผยแพร่ความรู้ (Prototype and role model) พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงโปรดการสร้างต้นแบบการเผยแพร่ความรู้ โดยทรงตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ การที่ทรงเลือกใช้พื้นที่ที่มีปัญหาและความยากลำบากในการพัฒนานั้นก็เพื่อเป็นต้นแบบให้ประชาชนได้เห็นและทำตาม ซึ่งหากแม่พื้นที่ที่มีปัญหาหนักที่สุดก็ยัง

พัฒนาให้ดีขึ้นได้ ประชาชนเองก็น่าจะทำได้เป็นการเรียนรู้จากตัวแบบ (Role model) ที่เป็นแรงบันดาลใจการพัฒนาประชาชนและประเทศชาติ

การดำเนินการในการแก้ไขปัญหาเสพติดของประเทศไทย องค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ใช้ยุทธศาสตร์และรูปแบบวิธีการหลากหลายแต่สถานการณ์ปัญหาเสพติดยังไม่หมดไป ปัจจัยสำคัญคือ ชุมชนและสังคมที่ยังไม่เข้มแข็งและเป็นจุดเสี่ยงในเรื่องของการค้า การเสพรวมถึงการเลิกยาเสพติดที่ยากลำบาก ดังนั้นแนวทางเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา จึงเป็นวิธีการแห่งศาสตร์พระราชาก็จะสามารถช่วยให้หน่วยงานและภาคประชาชนได้ใช้เป็นหลักการในการทำงานเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติดได้อย่างยั่งยืน (คณะสถิติประยุกต์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2560)

การแก้ไขปัญหาเสพติด ตามแนวทางจิตอาสาเราทำความดีด้วยหัวใจ

โครงการจิตอาสา “เราทำความดีด้วยหัวใจ”มีที่มานี้เนื่องจากสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ทรงห่วงใยและทรงคำนึงถึงความอยู่ดีมีสุขของประชาชนเป็นสำคัญ พระองค์จึงทรงมีพระราชปณิธานแน่วแน่ที่จะทำให้ประเทศชาติมั่นคงและประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ประกอบกับมีพระราชประสงค์ที่จะสืบสาน รักษา และต่อยอดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและแนวพระราชดำริต่าง ๆ ของรัชกาลที่ 9 ในการบำบัดทุกข์และบำรุงสุขให้ประชาชนและพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า

ในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษา 28 กรกฎาคม 2560 สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้หน่วยราชการในพระองค์ ร่วมกับหน่วยราชการต่าง ๆ และประชาชนทุกหมู่เหล่าที่มีจิตอาสาบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ในพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อน และแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาน้ำท่วมในเขตชุมชน ปัญหาการจราจร และอื่น ๆ เพื่อสืบสานพระราชปณิธานพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร โดยเปิดให้ประชาชนทั่วประเทศ สมัครเข้าร่วมจิตอาสา “เราทำความดีด้วยหัวใจ” ปรากฏว่า โครงการจิตอาสา “ทำความดีด้วยหัวใจ” มีประชาชนสมัครเข้าร่วมจำนวนมากจนเสื่อยืดคอกไปโลลีสคำ “ธ สถิตในดวงใจไทยนิรันดร์” ที่พระราชทานให้ประชาชนจำนวน 770,000 ตัว ถูกแจกจ่ายจนหมด นั่นหมายความว่า มีผู้เข้าร่วมไม่ต่ำกว่า 770,000 คน และยอดอาจจะถึง 1 ล้านคน เพราะมีประชาชนอีกจำนวนหนึ่งที่เข้าร่วมโครงการแม้จะไม่ได้รับเสื่อ กล่าวได้ว่าถือเป็นโครงการที่มีประชาชนเข้าร่วม และประสบความสำเร็จสูงยิ่ง ที่สำคัญทำให้คนไทยรู้จักจิตอาสา “เราทำความดีด้วยหัวใจ” อย่างเป็นทางการจากความสำเร็จดังกล่าวสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร จึงทรงโปรดให้เปิดรับสมัคร โครงการ “จิตอาสาเฉพาะกิจ งานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ” ขึ้น ด้วยเพราะทรงมีพระราชอนุสรณ์คำนึงถึงพระมหา

กรุณาธิคุณของพระบรมชนกนาถ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร และทรงรับรู้จากพระราชหฤทัยของพระองค์ถึงพลังแห่งคุณค่าของความรัก ความศรัทธา เทิดทูนและความจงรักภักดีของปวงชนชาวไทยทุกหมู่เหล่า ดังนั้น เพื่อทรงสนองตอบต่อความรักและน้ำใจอันประเสริฐสุดของประชาชนทั้งหลาย สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงได้พระราชทานพระมหากรุณาธิคุณให้ประชาชนทุกภาคส่วน ได้มีส่วนร่วมถวายความอาลัยรัก น้อมส่งเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ ในห้วงเดือนตุลาคม 2560 เพื่อเป็นการรวมพลังความรักอันมีค่า รวมพลังน้ำใจของปวงชนชาวไทยทุกหมู่เหล่าที่จะน้อมถวายแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ก่อนเสด็จสู่สวรรคาลัย ปรากฏว่า ระหว่างวันที่ 1-30 กันยายน ประชาชนไทยทั่วประเทศและที่พำนักอยู่ต่างประเทศ สมัครเป็นจิตอาสาเฉพาะกิจฯ เพื่อปฏิบัติงานตามความสามารถและความสมัครใจ โดยแบ่งงานเป็น 8 ประเภท ได้แก่ งานดอกไม้จันทน์ งานประชาสัมพันธ์ งานโยธา งานขนส่งเพื่อความปลอดภัยของประชาชน งานบริการประชาชน งานแพทย์ งานรักษาความปลอดภัย และงานจราจร ปรากฏว่า ยอดรวมผู้สมัครจิตอาสาเฉพาะกิจฯ ทุกประเภท นับตั้งแต่วันที่ 1-30 กันยายน 2560 มีจำนวนทั้งสิ้น 4,006,825 คน เติบโตขึ้นหลายเท่าตัว และได้ร่วมปฏิบัติเป็นจิตอาสาเฉพาะกิจ ในพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ รัชกาลที่ 9 อย่างสมพระเกียรติ เรียบร้อย งดงาม ตามราชประเพณี หน้าที่นี้ ต้องถือว่า จิตอาสา “ทำความดีด้วยหัวใจ” ตามพระราชดำริของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ได้กระจายอยู่ในทุกพื้นที่ของประเทศ และมีกิจกรรมช่วยเหลือสังคมส่วนรวมอย่างต่อเนื่อง

กิจกรรมของจิตอาสาที่ประสบความสำเร็จและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อสังคมโลกให้เห็นถึงความสามัคคี และความช่วยเหลือกันเพื่อก้าวผ่านภาวะวิกฤติ ในการปฏิบัติการช่วยเหลือ 13 ชีวิตทีมหมูป่าติดถ้ำหลวง-น้ำขุนนางนอน จ.เชียงราย นอกเหนือจากสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงห่วงใยติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งพระราชทานกำลังใจไปยังครอบครัวผู้ประสบภัยทุกคนแล้ว อาสาสมัครในโครงการจิตอาสา ทำความดีด้วยหัวใจ ได้เข้าไปมีบทบาทในการช่วยเหลือตามที่ถูกร้องขออย่างเต็มที่ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงให้จัดตั้งโรงครัวพระราชทาน อาหาร เครื่องดื่มแก่จิตอาสาและผู้ปฏิบัติหน้าที่ให้ประสบความสำเร็จโดยสวัสดิภาพ และเมื่อปฏิบัติการกู้ชีวิตประสบความสำเร็จ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ยังทรงมีพระราชกระแส ความว่า “นำชื่นชมยินดียิ่งนัก ที่ปฏิบัติการช่วยเหลือนักฟุตบอลเยาวชนและผู้ฝึกสอนทีมหมูป่าอะคาเดมีออกจากถ้ำหลวง วนอุทยานถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน จังหวัดเชียงราย ประสบความสำเร็จอย่างงดงาม เมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2561 เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นครั้งนี้เป็นเรื่องสุดวิสัย และไม่มีผู้ใดคาดคิด ปฏิบัติการค้นหาและช่วยเหลือ จึงต้องกระทำอย่างปัจจุบันและเร่งด่วน แต่ทุกคนทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องก็สามารถบริหารจัดการสถานการณ์ได้อย่างดีเยี่ยม และทุกภาคส่วนก็ระดมสรรพกำลังกันมาช่วยเหลือ ไม่ว่าจะเป็น

ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ทั้งจากในประเทศและต่างประเทศ ต่างยอมเสียสละกำลังกาย กำลังปัญญา กำลังทรัพย์ และยอมสละแม้ชีวิตของตน ส่วนผู้ประสบภัยนั้นต่างก็ดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี ตลอดระยะเวลาที่เกิดเหตุ ประกอบกับการที่ประชาชนทั่วโลกก็ส่งกำลังใจมายังผู้ประสบภัยและผู้ปฏิบัติการช่วยเหลืออย่างท่วมท้นจึงกล่าวได้ว่า ปฏิบัติการครั้งนี้แม้จะมีความยากลำบาก แต่ก็มิมีสิ่งที่ดีและมีคุณค่าบังเกิดขึ้นอย่างไม่อาจประมาณได้ “ข้าพเจ้าขอขอบใจทุกคนทุกฝ่ายเป็นอย่างยิ่ง และหวังว่าเหตุการณ์ครั้งนี้จะเป็นเครื่องเตือนใจที่จะทำให้ทุกคนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ว่า การบริหารจัดการที่ดี การใช้ความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ ให้พอเหมาะพอดีกับสถานการณ์ การปฏิบัติตนและปฏิบัติการอย่างรอบคอบ มีวินัย มีสติ ตลอดจนการรู้หน้าที่ของตน และปฏิบัติหน้าที่ให้ประสานส่งเสริมกับทุกคนทุกฝ่ายโดยเต็มกำลัง เป็นเครื่องมืออย่างสำคัญ ที่จะสามารถนำไปใช้แก้ไขอุปสรรคปัญหา รวมทั้งพัฒนาบ้านเมืองของเราได้ และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ด้วยความรัก ความปรารถนาดีต่อกันนั้น เป็นพลังอันยิ่งใหญ่ ที่จะทำให้มวลมนุษยชาติอยู่ร่วมกันได้อย่างผาสุกยั่งยืนตลอดไป” ถือเป็นกระแสรับสั่งที่ทรงยิ่งใหญ่ถึงความสำเร็จที่เกิดขึ้นนั้น มาจากความร่วมมือร่วมใจซึ่งกันและกันก็คือ จิตอาสา นั่นเอง และจิตอาสาเหล่านี้ก็ได้อุทิศตนปฏิบัติการกิจจนกระทั่งเสร็จสิ้น (จิตอาสา “ทำความดีด้วยหัวใจ” ในรัชกาลที่ 10 ขยายตัว-มั่นคง-สืบเนื่อง, 2561)

ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ในประเทศไทย ที่ยังคงมีความรุนแรงและต่อเนื่อง แนวทางในการแก้ไขของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีทั้งการปราบปราม การป้องกันและการบำบัดเพื่อขจัดยาเสพติดให้หมดไปจากแผ่นดินไทย กิจการกรมจิตอาสาทำความดีด้วยหัวใจ จึงเป็นแนวทางหนึ่งในการที่จะเข้ามาช่วยแก้ไขปัญหานี้ได้ โดยอาศัยจุดแข็งของจิตอาสาในเรื่องของความสามัคคี เสียสละ และความร่วมมือร่วมใจกันดูแลในการเฝ้าระวังหรือการให้กำลังใจซึ่งกันและกัน อาทิจิตอาสาในการกำจัดจุดเสี่ยงเช่นที่รกร้างเสื่อมโทรมที่จะเป็นแหล่งมั่วสุมหรือลักลอบค้ายาเสพติด จิตอาสาในการแจ้งข่าว จิตอาสาเพื่อนช่วยเพื่อนให้หลุดพ้นจากยาเสพติด เป็นต้น

โครงการ To Be Number One

สถานการณ์ยาเสพติดตั้งแต่ปี 2542 เป็นต้นมา สภาพปัญหายาเสพติดเปลี่ยนแปลงไปจากที่เป็นอยู่ในอดีตอย่างสิ้นเชิงจากเดิมที่ “เฮโรอีน” เป็นปัญหาสำคัญที่ตำรวจต้องเร่งปราบปรามให้สิ้นซาก กลายเป็น “ยาบ้า” หรือสารเมทแอมเฟตามีน ที่กำลังระบาดตั้งแต่ระดับครอบครัว โรงเรียน ชุมชน สังคมและประเทศ จากข้อมูลการสำรวจพบว่า มีเยาวชนจำนวนกว่า 6 แสนคน หลงเข้าสู่วังวนของ ยาบ้า และจากสถิตินักโทษเด็ดขาดของกรมราชทัณฑ์ที่ถูกจำคุกอยู่ตามทัณฑสถานทั่วประเทศ สำรวจ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2543 มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 137,344 คน ในจำนวนนี้เป็นนักโทษคดียาเสพติดเกินกว่าครึ่ง คือประมาณ 87,966 คน คิดเป็นร้อยละ 64.05 และในจำนวน

นักโทษเด็ดขาด คดียาเสพติดเหล่านี้มีจำนวนมากถึง 27,499 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 31.26 ของนักโทษคดียาเสพติดที่ต้องโทษในคดีเสพหรือครอบครองและทั้งเสพและครอบครอง

ทุลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี ทรงมีความห่วงใยต่อประชาชนชาวไทยเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชนที่เป็นกลุ่มขนาดใหญ่ เพราะมีจำนวนถึง 21 ล้านคน และเป็นกลุ่มที่มีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ นอกจากนี้ยังถือเป็นกลุ่มที่เสี่ยงต่อการติดยาเสพติดสูง เนื่องจากเป็นวัยที่ต้องการเรียนรู้ในสิ่งต่าง ๆ แต่ยังขาดวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่ตีพอรวมทั้งต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทั้งร่างกายและจิตใจ จึงทรงพระกรุณาธิคุณรับเป็นองค์ประธานโครงการณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งปัจจุบันได้ใช้ชื่อเพื่อให้ง่ายต่อการรณรงค์ว่าโครงการ To Be Number One เพื่อรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ภายในประเทศให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ โดยความร่วมมือและร่วมพลังจากภาครัฐและเอกชน กระตุ้นและปลุกจิตสำนึกของปวงชนในชาติให้มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักว่าการที่จะเอาชนะปัญหายาเสพติดมิใช่หน้าที่ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือองค์กรใดองค์กรหนึ่ง แต่ทุกคนในชาติจะร่วมแรง ร่วมใจกันเป็นพลังของแผ่นดินที่จะต่อสู้และเอาชนะปัญหายาเสพติดให้ได้โดยเร็ว โดยทรงมีพระประสงค์มุ่งเน้นการรณรงค์ในกลุ่มเป้าหมายหลัก คือวัยรุ่นและเยาวชน โดยกลวิธีสร้างกระแสการแสดงผลอย่างถูกต้องโดยไม่ข้องแวะกับยาเสพติด การเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตให้แก่เยาวชนในชุมชน จัดระบบการบำบัดรักษารองรับภายใต้โครงการ “ใครติดยา ขกมือขึ้น” ทั้งนี้เพื่อคืนคนดีสู่สังคมและป้องกันการกลับมาเสพติด ตลอดจนการสร้างเครือข่ายสมาชิกและชมรม To Be Number One เพื่อร่วมกันรณรงค์และจัดกิจกรรมป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นเสมือนการเติมสิ่งที่ดีให้กับชีวิต เพื่อให้เกิดค่านิยมของการเป็นหนึ่งโดยไม่ต้องพึ่งยาเสพติด ดังพระราชดำรัสในวโรกาส การแถลงข่าวเปิดตัวโครงการ “To Be Number One” เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2545 ณ ห้องประชุมกระทรวงสาธารณสุข ความว่า “กิจกรรมในโครงการ To Be Number One จะเบนความสนใจจากการหาความสุขชั่วครั้งชั่วคราวจากยาเสพติด อยากรู้ให้โครงการนี้สำเร็จด้วยดี แต่จะทำคนเดียวไม่ได้ จึงขอความร่วมมือจากทุกคน” ดังนั้น โครงการ To Be Number One จึงเริ่มดำเนินงานมาตั้งแต่ ปี 2545 จนถึงปัจจุบัน โดยมี “กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข” ได้รับความหมายทำหน้าที่เลขานุการโครงการ เพื่อเป็นแกนกลางในการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน

คำขวัญโครงการ To Be Number One

“เป็นหนึ่งโดยไม่พึ่งยาเสพติด” ความหมายคือ การเป็นหนึ่ง ทุกคนเป็นได้ เพราะทุกคนต่างมีดีอยู่ในตัวเอง หากค้นพบสิ่งที่ตัวเองชื่นชอบ สนใจและมีความถนัด สามารถฝึกฝนและทำงานเป็นผลสำเร็จได้ ทำแล้วมีความสุข มีความเชื่อมั่นและมีความภาคภูมิใจ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างกระแสค่านิยมและเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจในกลุ่มเยาวชนไม่ให้ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด
2. เพื่อพัฒนาศักยภาพและคุณภาพเยาวชนให้เป็นคนรุ่นใหม่ที่เชื่อมั่นและภาคภูมิใจในตนเอง
3. เพื่อสนับสนุนเยาวชนและชุมชนให้จัดกิจกรรมสร้างสรรค์โดยการสนับสนุนของสังคม
4. เพื่อสร้างความเข้าใจและยอมรับผู้มีปัญหาหายาเสพติด โดยให้โอกาสกลับมาเป็นคนดีของสังคม
5. เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มประชาชนและเยาวชนทั่วไป

เป้าหมายของ โครงการ

กลุ่มเป้าหมายหลัก

1. วัยรุ่นและเยาวชนอายุ 6-24 ปี
2. เยาวชน และประชาชนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มเสพ

กลุ่มเป้าหมายรอง

1. ประชาชนทั่วไป

หลักการดำเนินงาน

การดำเนินงาน โครงการ To Be Number One ยึดวัยรุ่นและเยาวชนเป็นศูนย์กลาง บนพื้นฐานความเข้าใจธรรมชาติ พัฒนาการ ความต้องการ ความสนใจและพฤติกรรมเฉพาะของวัยรุ่น กล่าวคือ ช่วงวัยรุ่นเป็นช่วงชีวิตระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นหัวเลี้ยวหัวต่อที่สำคัญยิ่งเพราะมีการเปลี่ยนแปลง อันซับซ้อนทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สติปัญญาและสังคม

1. ด้านร่างกาย จะมีอัตราการเจริญเติบโตของร่างกายเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว สัดส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเปลี่ยนแปลง ไปสู่การเป็นผู้ใหญ่
2. ด้านอารมณ์ จะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรงเป็นวัยที่มีความรู้สึกรุนแรง ไม่ว่าจะเป็นความโกรธ ความรัก ความอิจฉาริษยา บางครั้งมีความเชื่อมั่นในตัวเองสูงไม่เชื่อฟังใคร บางครั้งก็เกิดความกังวลใจและรู้สึกหดหู่ มีความอยากรู้อยากเห็น ต้องการความเป็นอิสระ มีจินตนาการและความเพ้อฝันสูง เพราะลักษณะอารมณ์ของวัยรุ่นเป็นเช่นนี้ จึงเข้ากับบุคคลต่างวัยยาก วัยรุ่นจึงเกาะกลุ่มกันได้ดีมากกว่าวัยอื่น ๆ เพราะเข้าใจและยอมรับกันได้ง่าย

3. ด้านสติปัญญา เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นร่างกายมีการเจริญเติบโตอย่างเต็มที่ ส่งผลให้เซลล์สมองได้รับการพัฒนาทำให้วัยรุ่นมีความสามารถในการคิดอ่านมากขึ้น มีความจำดีสามารถใช้ความคิดของตนเองได้อย่างเป็นเหตุเป็นผลและลึกซึ้ง แต่จะขาดความรอบคอบและการยับยั้งชั่งใจ ตลอดจนขาดประสบการณ์ ความชำนาญ และคุณภาพเมื่อเทียบกับความคิดของผู้สูงอายุ

4. ด้านสังคม พัฒนาการ จะเปลี่ยนแปลงไปตามร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ที่สำคัญคือ สังคมกลุ่มเพื่อนร่วมวัย การคบเพื่อนร่วมวัยเป็นพฤติกรรมสังคมที่สำคัญยิ่งต่อจิตใจของเด็กวัยรุ่น เพราะสามารถร่วมสุข ร่วมทุกข์ แก้อใจ และเข้าใจปัญหาของกันและกันดีกว่าคนต่างวัยซึ่งมีความคับอกคับใจต่างกัน กลุ่มยังสนองความต้องการทางสังคมด้านต่าง ๆ ซึ่งเด็กต้องการมากในขณะนี้ เด็กที่เข้ากลุ่มมีความจงรักภักดีต่อกลุ่ม ยอมรับเอาค่านิยม ความเชื่อ ความสนใจของกลุ่มด้วยความเต็มใจ และสนิทสนมกับเพื่อนร่วมกลุ่มแน่นแฟ้น การรวมกลุ่มทำให้เด็กมีความรู้สึกอบอุ่นใจ กล้าแสดงความคิดเห็นผู้ใหญ่ ต่อต้านกรณีที่เขาเห็นว่าไม่ยุติธรรม การชักนำให้วัยรุ่นรวมกลุ่มกันเพื่อปฏิบัติกิจกรรมที่วัยรุ่นชอบนั้น ทำได้ง่ายมากกว่าวัยอื่น ๆ ทั้งหมด

ดังนั้นการจัดกิจกรรมหรือชมรมต่าง ๆ ที่สร้างสรรค์ จึงเป็นสิ่งที่ควรส่งเสริมเพื่อสนองความต้องการของเด็กในด้านการเข้ากลุ่มและเรียนรู้พฤติกรรมสังคมที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือการนับถือวีรบุรุษ เป็นการแสวงหาแบบอย่างเพื่อดำเนินชีวิตอย่างผู้ใหญ่ นอกจากความเปลี่ยนแปลงทั้ง 4 ด้านแล้ว วัยรุ่นยังมีธรรมชาติความต้องการ ความสนใจและพฤติกรรมซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะ ได้แก่ ความต้องการความรักในทุกรูปแบบในฐานะที่เป็นผู้ให้และผู้รับ ความต้องการความสนุกสนานเพลิดเพลิน ความต้องการ ความเป็นอิสระ ความต้องการได้รับการยกย่อง ต้องการมีชื่อเสียง ความต้องการมีปรัชญาชีวิตหรือมีอุดมคติของตนเอง ความต้องการเกี่ยวกับเรื่องเพศ โดยมากมักเป็นวัยที่มีความรักแบบหลงใหลใฝ่ฝัน ความต้องการประสบการณ์ใหม่ ๆ ส่วนมากเป็นความอยากลองและอยากเรียนรู้ในสิ่งแปลกใหม่ที่ตนเองไม่เคยกระทำมาก่อน ความต้องการความปลอดภัยและมั่นคง อยากพึ่งพาตนเองได้ มีความฝันและมีจุดมุ่งหมายในอนาคต สนใจช่วยเหลือบุคคลอื่น สนใจกิจกรรมสร้างสรรค์ที่เป็นของใหม่และมีประโยชน์ ซึ่งจากพื้นฐานความเข้าใจ และการยึดวัยรุ่นและเยาวชนเป็นศูนย์กลางข้างต้นนำไปสู่หลักการดำเนินงานของโครงการ To Be Number One ดังนี้

1. ส่งเสริมการแสดงความสามารถ กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออกและช่วยสร้างเสริมความภาคภูมิใจ
2. ใช้สื่อ คนตรี กีฬา ในการเข้าถึงเยาวชน และกระตุ้นให้เยาวชนเข้ามารวมกลุ่มกัน
3. สร้างความรู้และทักษะในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งเป็นภูมิคุ้มกันที่สำคัญสำหรับเยาวชนในชุมชนให้ปลอดภัยจากปัญหายาเสพติด

4. “เพื่อนช่วยเพื่อน”

5. สร้างศูนย์รวมให้วัยรุ่นรวมกลุ่มกัน ทำกิจกรรมที่สนใจ สร้างสรรค์และเกิดสุข

6. สร้างเครือข่าย TO BE NUMBER ONE ที่มีศักยภาพ จะทำให้การดำเนินงานป้องกัน

และแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ต่อเนื่องและยั่งยืน

โดยการดำเนินงานภายใต้ 3 ยุทธศาสตร์หลัก คือ

1. การรณรงค์ปลูกจิตสำนึกและสร้างกระแสนิยมที่เอื้อต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

2. การเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจให้แก่เยาวชน

3. การสร้างและพัฒนาเครือข่ายเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย “วัยรุ่นและเยาวชนมีกระแสนิยม การเป็นหนึ่งโดยไม่พึ่งยาเสพติด ตลอดจนวัยรุ่นและเยาวชนมีภูมิคุ้มกันทางจิตใจ สามารถดำรงความเข้มแข็งในการต่อต้านยาเสพติด เพื่อป้องกันปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด” การดำเนินงานใช้วิธีบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ระดับประเทศ ประกอบด้วยคณะกรรมการ 2 ชุด ได้แก่

1. คณะกรรมการอำนวยการ โครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ระดับประเทศ โดยมีทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี ทรงเป็นองค์ประธานคณะกรรมการฯ และผู้บริหารจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ทั้งหน่วยงานหลักและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่พิจารณาและให้ความเห็นชอบแผนงาน โครงการและกิจกรรมการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ควบคุมกำกับและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนงานหรือโครงการนั้น ๆ โดยมีอธิบดีกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการอำนวยการ โครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

2. คณะอนุกรรมการบูรณาการ โครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประกอบด้วย อธิบดีกรมสุขภาพจิตเป็นประธานและผู้แทนจากหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องเป็นคณะอนุกรรมการ เพื่อประสานการดำเนินงานในระดับปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบาย แผนงานและโครงการ

ระดับพื้นที่

ในจังหวัดภูมิภาค กระทรวงมหาดไทยได้ให้ความเห็นชอบจัดตั้งคณะกรรมการโครงการ To Be Number One ระดับจังหวัด เพื่อร่วมกันรณรงค์ป้องกันและแก้ไขยาเสพติดอย่างเข้มแข็งและจริงจัง โดยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเป็นเลขานุการ ประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานและเครือข่ายที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัดเป็นคณะกรรมการมีหน้าที่

รับผิดชอบดูแลโครงการ ทั้งการจัดทำแผนและงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรม To Be Number One ของจังหวัด

กรุงเทพมหานคร

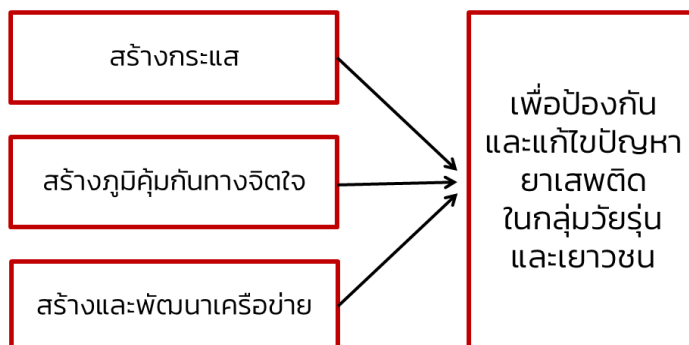
กรุงเทพมหานคร ได้จัดตั้งคณะกรรมการอำนวยการ โครงการ To Be Number One ของ กรุงเทพมหานครชั้น 1 ชุด ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นประธาน ปลัด กรุงเทพมหานครเป็นรองประธาน ผู้อำนวยการสำนักงานที่รับผิดชอบด้านการป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติดของกรุงเทพมหานครเป็นเลขานุการ คณะกรรมการประกอบด้วย ผู้อำนวยการเขต ทั้ง 50 เขต กองต่าง ๆ และเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในกรุงเทพมหานครทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน มี หน้าที่รับผิดชอบ โครงการ ทั้งการจัดทำแผนและงบประมาณ เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรม To Be Number One ของกรุงเทพมหานคร ให้สอดคล้องกับนโยบายแผนงานและ โครงการที่ คณะกรรมการอำนวยการระดับประเทศเป็นผู้กำหนด

ยุทธศาสตร์การดำเนินงาน

เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมในโครงการ To Be Number One สนองพระดำริขององค์ ประชานโครงการ To Be Number One จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จ และสนองพระปณิธาน ดังนี้

ยุทธศาสตร์

1. การรณรงค์ปลูกจิตสำนึกและสร้างกระแสนิยมที่เอื้อต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด
2. การเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจให้แก่เยาวชน
3. การสร้างและพัฒนาเครือข่ายเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

ภาพที่ 2-1 ยุทธศาสตร์การดำเนินงานเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จและสนองพระปณิธาน

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การรณรงค์ปลูกจิตสำนึกและสร้างกระแสนิยมที่เอื้อต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างกระแสนิยมในกลุ่มเยาวชนไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด
2. เพื่อสนับสนุนให้เยาวชนและชุมชนได้จัดกิจกรรมสร้างสรรค์ โดยการสนับสนุนของ

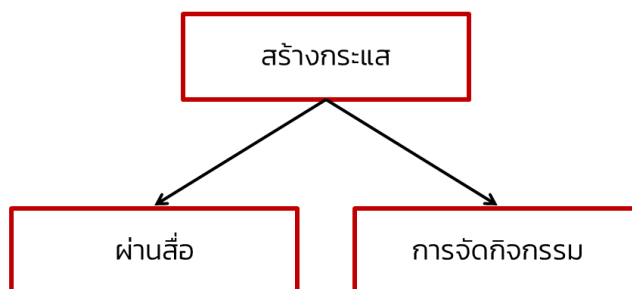
สังคม

3. เพื่อสร้างความเข้าใจและยอมรับผู้มีปัญหายาเสพติด และให้โอกาสกลับมาเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

4. เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันสารเสพติดในกลุ่มเยาวชนและประชาชนทั่วไป

วิธีดำเนินการ

ใช้การรณรงค์และประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อและกิจกรรม โดยเฉพาะกิจกรรมด้านดนตรี กีฬา ศิลปะและอื่น ๆ ที่วัยรุ่นและเยาวชนชื่นชอบและให้ความสนใจ ทั้งนี้เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายหลักซึ่งเป็นวัยรุ่นและเยาวชนได้ง่าย

ภาพที่ 2-2 วิธีดำเนินการ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การรณรงค์ปลูกจิตสำนึกและสร้างกระแสนิยมที่เอื้อต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

การรณรงค์โดยการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ

1. สื่อวิทยุโทรทัศน์ ได้แก่

1.1 ผลิตและเผยแพร่รายการ To Be Number One Variety สัปดาห์ละ 1 ตอน ๆ ละ 60 นาที ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย หรือสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติ ทุกวันเสาร์ เวลา 20.30-21.30 น.

1.2 ผลิต และเผยแพร่รายการ To Be Number One Variety สัปดาห์ละ 2 ตอน ๆ ละ 60 นาที ทางสถานีวิทยุ FM 105 MHz Radio Report One ทุกวันเสาร์ และอาทิตย์ เวลา 10.00-11.00 น.

1.3 ผลิตสโปตวิทยุและโทรทัศน์

2. สื่อหนังสือพิมพ์

3. สื่อนิทรรศการ

4. สื่อ VCD DVD และ VDO

5. สื่อสัญลักษณ์ ได้แก่ เข็ม To Be Number One นิตยสาร To Be Number One นิตยสาร To Be Number One Idol เพลง To Be Number One สายรัด ข้อมือ ฯลฯ

6. ผลิต และจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของโครงการ เช่น นิตยสาร เสื้อ และสายรัดข้อมือ เป็นต้น

การรณรงค์โดยการจัดกิจกรรม

1. องค์กรประชานโครงการเสด็จเยี่ยมติดตามผลการดำเนินงานโครงการ เสด็จเปิดชมรม และศูนย์เพื่อนใจ To Be Number One ในจังหวัดภูมิภาคและเขตกรุงเทพมหานคร

2. จัดตั้งชมรม To Be Number One ในสถานศึกษา สถานประกอบการ ชุมชน สถานพินิจฯ/ ศูนย์ฝึกอบรม เรือนจำ/ ทัณฑสถาน และสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดทั่วประเทศ เพื่อดำเนินกิจกรรมตลอดปี

3. จัดการแข่งขัน To Be Number One teen dancercise championship ประจำปี

4. จัดประกวดผลงานในโครงการ To Be Number One ระดับจังหวัด ระดับภาคและระดับประเทศ

5. จัดงานมหกรรมรวมพล To Be Number One ประจำปี

6. จัดประกวดเยาวชนต้นแบบเก่งและดี To Be Number One (To Be Number One Idol) ประจำปี

7. จัดนิทรรศการ คอนเสิร์ต และกิจกรรมอื่น ๆ เนื่องในโอกาสพิเศษต่าง ๆ

8. จัดประกวดกิจกรรมสร้างสรรค์ และพัฒนา EQ สำหรับกลุ่มวัยรุ่นและเยาวชน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจให้แก่เยาวชน

รูปแบบการดำเนินงาน

รูปแบบที่ 1 การจัดกิจกรรมเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจให้แก่เยาวชน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้แกนนำเยาวชนสามารถเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจให้แก่เพื่อนเยาวชน ซึ่งจะช่วยป้องกันปัญหาเสพติดในอนาคต

2. เพื่อให้แกนนำเยาวชนสามารถจัดกิจกรรมพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ให้แก่เพื่อนเยาวชนได้อย่างเหมาะสม

3. เพื่อให้แกนนำเยาวชนได้รับการเสริมสร้างทักษะในการช่วยเหลือเพื่อนเยาวชนให้มีกำลังใจที่เข้มแข็งสามารถดูแลตัวเองให้ปลอดภัยจากยาเสพติด

4. เพื่อพัฒนาศักยภาพและเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจให้แก่สมาชิก To Be Number One

วิธีดำเนินการ

1. จัดค่ายพัฒนาแกนนำอาสาสมัคร To Be Number One (To Be Number One Camp For Leaders) สำหรับสมาชิกแกนนำในชมรม To Be Number One และศูนย์เพื่อนใจ To Be Number One

2. จัดค่ายพัฒนาสมาชิก To Be Number One คู่ความเป็นหนึ่ง (To Be Number One camp for members) สำหรับสมาชิกชมรม To Be Number One ในสถานศึกษา ในศูนย์เพื่อนใจ

To Be Number One และในชุมชนกรุงเทพมหานครและภูมิภาค โดยองค์ประธานเสด็จทรงปิดท้าย และพระราชทานเกียรติบัตร

3. ผลิตและพัฒนาเทคโนโลยีการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจให้แก่เยาวชน
4. สนับสนุนองค์ความรู้และสื่อในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจให้แก่

เยาวชน

รูปแบบที่ 2 การจัดตั้งศูนย์เพื่อนใจ To Be Number One (To Be Number one friend corner)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เยาวชนที่มีปัญหา หรือต้องการความช่วยเหลือ ได้รับคำปรึกษาแนะนำที่ถูกต้องเหมาะสม จากผู้เชี่ยวชาญหรือเพื่อนอาสาสมัครที่ผ่านการอบรม

2. เพื่อให้เยาวชนได้รับประสบการณ์ และเพิ่มพูนทักษะจากการฝึกแก้ปัญหาและ พัฒนา EQ ทั้งด้วยตนเองและจากกลุ่มเพื่อนวัยเดียวกัน

3. เพื่อให้เยาวชนได้มีโอกาสใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ โดยเข้าร่วมกิจกรรมที่สร้างสรรค์และเสริมสร้างความสุขให้กับตนเอง ด้วยการฝึกทักษะด้านดนตรี กีฬา ศิลปะ ฯลฯ จากผู้เชี่ยวชาญ

4. เพื่อให้โอกาสแก่เยาวชนได้มีสถานที่ที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่าย ในการทำกิจกรรมที่สนใจร่วมกัน

5. เพื่อให้เยาวชนกลุ่มหนึ่งที่มีความสามารถ เข้ารับการอบรมเป็นอาสาสมัครให้คำปรึกษาเพื่อนช่วยเพื่อน

การดำเนินงาน

1. จัดตั้งศูนย์เพื่อนใจ To Be Number One ในสถานศึกษา
2. จัดตั้งศูนย์เพื่อนใจ To Be Number One ในสถานประกอบการ
3. จัดตั้งศูนย์เพื่อนใจ To Be Number One ในสถานพินิจและศูนย์ฝึกอบรมฯ ในสังกัด

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ทักษสถานและเรือนจำในสังกัดกรมราชทัณฑ์และสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดในสังกัดกรมคุมประพฤติ

4. จัดตั้งศูนย์เพื่อนใจ To Be Number One ในศูนย์การค้า (เฉพาะเมืองใหญ่ที่มีสถานที่เหมาะสม) เช่น ศูนย์เพื่อนใจ To Be Number One ในศูนย์การค้าแฟชั่นไอส์แลนด์ ซีคอนสแควร์ ฟิวเจอร์พาร์ครังสิต และเดอะมอลล์บางแค ซึ่งทั้ง 4 แห่ง กรมสุขภาพจิตเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินงาน โดยจัดหาแกนนำอาสาสมัครมาเป็นผู้บริหารจัดการ

การสนับสนุน

กรมสุขภาพจิต เป็นผู้ผลิตและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีในการจัดตั้งและดำเนินงานศูนย์เพื่อนใจ To Be Number One รวมทั้งสนับสนุนวิทยากร องค์กรความรู้ ตลอดจนคู่มือและสื่อที่เกี่ยวข้องทุกประเภท

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างและพัฒนาเครือข่ายเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิต วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาศักยภาพสมาชิกเครือข่าย To Be Number One ผู้ปฏิบัติงานในโครงการ To Be Number One และผู้เกี่ยวข้องให้สามารถดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตภายใต้โครงการ To Be Number One ได้อย่างเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ

2. เพื่อผลิตและพัฒนาองค์ความรู้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตภายใต้โครงการ To Be Number One สำหรับเครือข่าย To Be Number One ทั่วประเทศ

3. เพื่อให้สมาชิกเครือข่าย To Be Number One ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ในการทำงานซึ่งกันและกัน อันจะนำไปสู่การขยายผลและพัฒนาประสิทธิภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตอย่างยั่งยืน

4. เพื่อให้สมาชิกเครือข่าย To Be Number One ทั่วประเทศมีกำลังใจ มีความผูกพันพร้อมที่จะช่วยเหลือกัน ร่วมแรงร่วมใจกันทำงานภายใต้โครงการ To Be Number One อย่างจริงจัง ต่อเนื่องซึ่งจะทำให้เกิดเป็นพลังแผ่นดินอย่างแท้จริง

การดำเนินงาน

1. พัฒนาระบบการจัดเก็บและรายงานข้อมูลการดำเนินงาน โครงการ to be number one
2. พัฒนาช่องทางการติดต่อสื่อสารระหว่างเครือข่ายสมาชิก to be number one และผู้ปฏิบัติงานในโครงการ to be number one และผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่

2.1 Website www.tobenumber1.net / และ www.tobefriend.in.th

2.2 นิตยสาร To Be Number One ราย 3 เดือน (ปีละ 4 ฉบับ)

2.3 ตอบจดหมายผ่านรายการ To Be Number One Variety ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย หรือ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติ ทุกวันเสาร์ เวลา 20.30 - 21.30 น.

3. พัฒนาองค์ความรู้ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตภายใต้โครงการ To Be Number One สำหรับเครือข่าย To Be Number One ได้แก่ คู่มือการดำเนินงานโครงการ To Be Number One คู่มือการประกวดกิจกรรมในโครงการ To Be Number One คู่มือการจัดตั้งและดำเนินงานศูนย์เพื่อนใจ To Be Number One คู่มือการจัดตั้ง และดำเนินงานชมรม To Be Number One ตลอดจนองค์ความรู้ในการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ

4. ประสานงานและสนับสนุนการประกวดชมรม/จังหวัด To Be Number One ดีเด่น
ระดับจังหวัด

5. ประสานความร่วมมือในการเป็นเจ้าภาพจัดงานมหกรรมรวมพล To Be Number One
ประจำปี

6. จัดอบรม ประชุม สัมมนา เพื่อพัฒนาคุณภาพสมาชิกเครือข่าย

7. ส่งเสริมและสนับสนุนการขยายเครือข่ายชมรม To Be Number One และศูนย์เพื่อนใจ
To Be Number One ให้ครอบคลุมทั่วประเทศ

แนวทางการดำเนินงาน ปี 2556-2565

ระยะที่ 1 ทศวรรษที่ 1 ปี 2545-2555

เป้าหมาย: รณรงค์เพื่อสร้างกระแสค่านิยม “เป็นหนึ่งโดยไม่พึ่งยาเสพติด” โดยเฉพาะใน
กลุ่มวัยรุ่น และเยาวชน อายุระหว่าง 6-24 ปี

การดำเนินงาน: เน้นการจัดตั้งชมรม และศูนย์เพื่อนใจ To Be Number One จัดหาสมาชิก
สร้างและพัฒนาแกนนำอาสาสมัคร โดยมุ่งเรื่องการป้องกัน ปัญหาในเยาวชนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่ม
ทั่วไป

ผลที่ได้รับ: ความเข้มแข็งของสมาชิก

ระยะที่ 2 ทศวรรษที่ 2 ปี 2556-2565

เป้าหมาย: พัฒนาคุณภาพสมาชิกให้เป็นคนเก่งและดี เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายุวร้าย
และเยาวชนในทุกเรื่อง

การดำเนินงาน: เน้นการสร้าง และพัฒนาเครือข่าย สร้างสรรค์นวัตกรรม และองค์ความรู้
ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ส่งเสริมเยาวชนต้นแบบเก่งและดีให้เป็นคนรุ่นใหม่ใน
สังคม

ผลที่ได้รับ: ความมั่นคงของสมาชิก (ทั้งด้านอารมณ์ สังคม และจิตใจ)

ระยะที่ 3 ทศวรรษที่ 3 ปี 2566-2575

เป้าหมาย: สมาชิกมีความสุข และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

การดำเนินงาน: เน้นการส่งเสริมให้สมาชิกได้รับบริการ และเข้าร่วมกิจกรรมตาม
แนวทางโครงการ To Be Number One อย่างทั่วถึง ทั่วประเทศ สร้างรูปแบบของคนรุ่นใหม่ และ
สร้างสังคม To Be Number One ให้เกิดขึ้นในประเทศ

ผลที่ได้รับ: ความยั่งยืนของสมาชิก (ที่สามารถสืบทอดและสานต่อจากรุ่นสู่รุ่น)

แนวทางการดำเนินงาน

ในทศวรรษที่ 2 ของปี 2556-2565 โครงการ To Be Number One โดยกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ขอสรุปสาระสำคัญ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงาน ดังนี้

1. เพิ่มและพัฒนากิจกรรมในแต่ละยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การรณรงค์สร้างกระแส “เป็นหนึ่งโดยไม่พึ่งยาเสพติด” เน้นการสร้างและพัฒนาเด็กรุ่นใหม่ให้มีค่านิยม “ไม่พึ่งพายาเสพติด”

1. การเสด็จเยี่ยมสมาชิก

1.1 ปรับรูปแบบและกิจกรรม

1.2 สนองต่อความต้องการของพื้นที่ให้มากขึ้น

1.3 ขยายกลุ่มเป้าหมายให้ครอบคลุมในแต่ละครั้ง

2. พัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการประกวดต่าง ๆ ให้ทันสมัย น่าสนใจ และสมาชิกได้ประโยชน์มากขึ้น

3. เผยแพร่ข้อมูลและประชาสัมพันธ์โครงการและผลงานผ่านช่องทางที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึงมากขึ้น

4. เพิ่มการจัดกิจกรรมการประกวด และการแข่งขันในเชิงสร้างสรรค์ สร้างความสามัคคี และเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจให้กับเยาวชน

1. ปรับและพัฒนาหลักสูตร

1.1 แกนนำชมรม To Be Number One

1.2 แกนนำอาสาสมัครประจำศูนย์เพื่อนใจ To Be Number One

1.3 สมาชิก To Be Number One คู่ความเป็นหนึ่ง

2. พัฒนาชมรม To Be Number One และศูนย์เพื่อนใจ To Be Number One

2.1 เพิ่มองค์ความรู้เพื่อเสริมทักษะและพัฒนาคุณภาพสมาชิก To Be Number One เช่น การแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง, การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และการเตรียมตัวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

2.2 ปรับรูปแบบกิจกรรมให้ทันสมัย และตอบสนองความต้องการของสมาชิก

3. พัฒนาหลักสูตร และจัดอบรมวิทยากรระดับจังหวัดให้สามารถสร้างแกนนำชมรมฯ และแกนนำอาสาสมัครประจำศูนย์เพื่อนใจ To Be Number One ของจังหวัด

4. จัดให้มีบริการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติด ผู้เสพยาเสพติดในโครงการ “ใครติดยาถอยมือขึ้น” ก่อนเข้าสู่กระบวนการอบรมเพื่อฟื้นฟูจิตใจของโครงการระดับประเทศ

5. พัฒนาหลักสูตรค่ายฟื้นฟูจิตใจสมาชิก “ใครคิดอยากมือขึ้น” โดยมีท่าน ว.วชิรเมธี แห่งศูนย์วิปัสสนาสากลไร่เชิญตะวัน จังหวัดเชียงราย และมูลนิธิวิมุตตยาลัยเป็นผู้ดูแลและให้คำปรึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างและพัฒนาเครือข่าย

1. ขยายเครือข่ายชมรม To Be Number One และศูนย์เพื่อนใจ To Be Number One
สู่ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (1 เทศบาล 1 ชมรม)

2. พัฒนาเครือข่าย

2.1 จัดอบรมบุคลากรทั้งด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตบำบัดรักษาและ

ฟื้นฟู

2.2 จัดทำ Website ให้ความรู้/ เผยแพร่และแลกเปลี่ยนข้อมูล

2.3 จัดประชุมประจำปี

3. พัฒนารูปแบบการประกวดผลการดำเนิน โครงการฯ

3.1 ระดับจังหวัด

3.2 ระดับภาค

3.3 ระดับพื้นที่ (มาตรฐานเพชร มีกรรมการอีก 1 ชุด)

3.4 ระดับประเทศ (มาตรฐานเพชร มีกรรมการอีก 1 ชุด)

* เมื่อเข้าสู่มาตรฐานเพชร ให้ส่งประกวดเฉพาะทีมงานมหกรรมระดับประเทศ โดยมี

คะแนน 100 คะแนน

4. สนับสนุนให้เกิดนวัตกรรมในการดำเนิน โครงการฯ

4.1 กิจกรรมที่เป็นประโยชน์

4.2 เป็นที่สนใจ และต้องการของสมาชิก

4.3 ทันสมัย

5. สนับสนุนให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ๆ ในการพัฒนาคุณภาพทั้งด้านการดำเนินงาน และ

ตัวสมาชิก

5.1 องค์ความรู้ที่มีประโยชน์

5.2 เป็นที่ยอมรับถึงผลสำเร็จ

5.3 สามารถถ่ายทอดต่อเครือข่าย

6. เผยแพร่ผลงานสู่ต่างประเทศ โดยมีขั้นตอน คือ

6.1 รวบรวมผลงาน และความสำเร็จของชมรมฯ ทุกประเภท

6.2 สนับสนุนงบประมาณในการนำเสนอผลงาน โครงการในต่างประเทศ

6.3 จัดพิมพ์ผลงานเผยแพร่โครงการ To Be Number One เน้นการรณรงค์เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสพติด (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2560)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อาภาศิริ สุวรรณานนท์ และคณะ (2550) ศึกษาปัจจัยด้านบุคคลที่มีผลต่อการติด ยาเสพติดซ้ำ ผลการศึกษาพบว่า 1. ปัจจัยด้านบุคคลเชิงลึกของผู้ติดยาเสพติด ที่มีการกลับไปติด ยาเสพติดซ้ำ พบว่าผู้ติดยาเสพติดที่กลับไปติดยาซ้ำนั้น ส่วนใหญ่มีบุคคลในครอบครัวใช้ยาเสพติด ประจำ และผู้ติดยาเสพติดซ้ำส่วนใหญ่รู้สึกเฉย ๆ ประกอบกับได้รับการเลี้ยงดูแบบตามใจ รอมมา คือแบบเข้มงวด และแบบให้คิด ตัดสินใจเอง ปัจจัยจากครอบครัวมีผลต่อปัจจัยบุคคลทั้งด้านนิสัย อารมณ์ และบุคลิกภาพ ได้แก่ การเชื่อคนง่าย ชอบตามเพื่อน ใจร้อน และชอบคิด ตัดสินใจคนเดียว ไม่ชอบแสดงออก มีโลกส่วนตัว และคิดมาก เป็นต้น การไม่มีความภูมิใจในตนเอง ไม่มีเป้าหมาย ในชีวิต ทุกข์จากความเครียดในปัญหาต่าง ๆ ประกอบกับการติดใจตัวยา ไปพบเพื่อนจึงเสพติดซ้ำ และกลับไปซ้ำยา 2. ปัจจัยร่วมที่พบว่าไม่แตกต่างกันระหว่างผู้ติดยาเสพติดซ้ำ กับ ผู้ที่สามารถเลิก ยาเสพติดได้ คือสาเหตุการติดยา นิสัย คนที่รัก ว่างใจ และยึดเหนี่ยวจิตใจ ตลอดจนการเลี้ยงดูที่ได้รับและกิจกรรมในครอบครัวปัจจัยแตกต่างที่พบว่าผู้ติดยาเสพติดซ้ำ มีน้อยกว่าผู้เลิกยาเสพติด คือการมองเห็นคุณค่าตนเองในความสำเร็จที่ผ่านมาความภูมิใจ และวิธีการแก้ปัญหาในปัจจุบัน 3. แนวทางการกำหนดนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาการติดยาเสพติดซ้ำ ด้านการบำบัดฯ ต้องมีกิจกรรมการให้คำปรึกษา กิจกรรมกระตุ้นให้ผู้ป่วยรู้จักวิเคราะห์ใคร่ครวญ และรู้จักตนเอง สามารถวางเป้าหมายและเกิดแรงจูงใจทางบวกต่อการดำเนินชีวิต เจ้าหน้าที่ในสถานบำบัดฯ ต้อง ดูแลอย่างเต็มใจ มีการพัฒนารูปแบบและเวลาที่ใช้ในการบำบัดที่เหมาะสมกับลักษณะผู้ป่วย ซึ่งมีภูมิ หลังหรือบุคลิกลักษณะที่ต่างกัน ส่วนฝ่ายปราบปรามผู้ค้ายาเสพติดต้องดำเนินงานอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง พร้อมประชาสัมพันธ์ให้ทราบทั่วกัน เร่งรัดการจับกุม โดยเฉพาะผู้มีอิทธิพล ผู้ค้ารายใหญ่ มากกว่ารายย่อย พร้อมเพิ่มบทลงโทษให้มากขึ้น การป้องกันยาเสพติดต้องมีการรณรงค์ ให้ความรู้ ประชาชนและเยาวชนอย่างต่อเนื่อง เน้นการส่งเสริมการศึกษา การปลูกฝังวิถีคิด ความเกรงกลัว บาป หรือจริยธรรมให้เด็กเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัว การป้องกันการเสพติดซ้ำในกลุ่มผู้ ที่เลิกยาเสพติดได้ ทุกฝ่ายต้องยอมรับว่าผู้ป่วยเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน เปิด โอกาสให้เขามาร่วม กิจกรรมในชุมชน พร้อม ๆ กับการสร้างอาชีพและรายได้ โดยชุมชนควรมีสุนัขกลาง ที่ทุกฝ่าย ร่วมมือกันฟื้นฟู ดูแล และพัฒนาศักยภาพผู้ติดยาเสพติดหลังจากผ่านการบำบัดฯมาแล้ว (อาภาศิริ สุวรรณานนท์ และคณะ, 2550)

เวียง วิชัย (2550) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของผู้ต้องขังในเรือนจำอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ ผลการศึกษาพบว่า 1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะส่วนบุคคล พฤติกรรมที่เบี่ยงเบนทางสังคม และความคิดเห็นปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ของผู้ต้องขังที่กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เรือนจำอำเภอกันทรลักษ์ ส่วนใหญ่จะเป็นเพศชาย อายุต่ำกว่า 30 ปี สถานภาพโสด การศึกษาระดับประถมศึกษา และการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ตามลำดับ ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม รองลงมาเป็นอาชีพรับจ้าง มีรายได้ต่อเดือน 1,000- 5,000 บาท ภูมิลำเนาส่วนใหญ่จะเป็นอีสานตอนล่าง ส่วนพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางสังคม ดื่มสุราแต่ไม่บ่อยครั้งและเที่ยวเตร่ตามสถานเริงรมย์แต่ไม่บ่อยครั้ง ประเภทยาเสพติดจะเป็นยาบ้า แนวความคิดเห็นในปัญหาด้านเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่พบว่ายาเสพติดเป็นต้นเหตุของการสูญเสียชีวิต และทรัพย์สิน ลำดับรองลงมาคือ ทำให้รัฐบาลเสีย งบประมาณในการป้องกันปราบปราม และบำบัดรักษาจำนวนมาก ปัญหาด้านสังคม และสิ่งแวดล้อม ส่วนใหญ่เห็นว่าการแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นหน้าที่ของทุกคน และเป็นปัญหาเร่งด่วนที่ต้องแก้ไข 2. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเบี่ยงเบนจากสังคมของผู้ต้องขังที่กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดและมูลเหตุของการกระทำผิด กับประเภทผู้เสพ/ ค้า ก่อนถูกจับกุม พบว่าผู้กระทำผิดต้องการหาเงิน มาซื้อยาเสพติดเพื่อเสพมีความสัมพันธ์กับประเภทของผู้เสพ/ค้า ก่อนถูกจับกุม ด้วยค่าสถิติ ไคว์-สแควร์ เท่ากับ 4.927 หรือที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .08

โชคชัย บุญชูช่วย (2551) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดยาเสพติดซ้ำในมุมมองของผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า ผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุอยู่ระหว่าง 21-25 ปี การศึกษาระดับประถมและต่ำกว่า สถานภาพเป็น โสด ประกอบอาชีพรับจ้างและมีรายได้เฉลี่ย ไม่เกินเดือนละ 6,000 บาท ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำนั้นพบว่า ปัจจัยด้านครอบครัว มีผลน้อย ปัจจัยพฤติกรรมของเพื่อน โดยภาพรวมมีผลปานกลาง ยกเว้นอิทธิพลของเพื่อนต่างเพศ มีผลน้อย ปัจจัยการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชน มีผลปานกลาง ปัจจัยความรู้สึกของคนในชุมชน โดยภาพรวมมีผลน้อย ยกเว้นความรู้สึกของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีต่อคนเสพยาเสพติด มีผลปานกลาง และปัจจัยเกี่ยวกับสภาพการทำงาน โดยภาพรวมมีผลน้อย ยกเว้นเมื่อเสพแล้วสามารถทำงานได้มากขึ้น มีผลปานกลาง

เพียรชัยรัตน์ เงินงาม (2551) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดในคดีเกี่ยวกับยาเสพติดของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดน่าน ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดในคดีเกี่ยวกับยาเสพติดของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดน่าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดในคดีเกี่ยวกับยาเสพติดของ

ผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดน่านที่มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลางเป็นอันดับแรก ได้แก่การที่ไม่ได้คิดไตร่ตรองให้รอบคอบ รองลงมาได้แก่การขาดเงินทุนในการประกอบอาชีพและฐานะครอบครัวยากจนตามลำดับ

นิพันธ์ จำเริญพันธ์ (2551) ศึกษาแนวทางการแก้ไขการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดีเสพยาบ้า: ศึกษาเฉพาะกรณี ผู้ต้องขังทัณฑสถานบำบัดพิเศษพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาพบว่า 1. ปัจจัยภูมิหลังของผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำในคดีเสพยาบ้า ส่วนใหญ่อายุไม่เกิน 30 ปี มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา สถานภาพ โสด นับถือศาสนาพุทธ 2. ปัจจัยและสาเหตุที่มีผลในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในคดีเสพยาบ้า ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป รายได้ต่อเดือนระหว่าง 5,000-10,000 บาท สภาพครอบครัวบิดามารดาอยู่ร่วมกัน และไม่มีส่วนในการกระทำผิด ที่อยู่อาศัยเป็นของบิดามารดาตั้งอยู่ในเขตเทศบาลบริเวณชุมชนแออัด สาเหตุของการเสพยาบ้ามาจากการอยากลอง ส่วนที่ไม่สามารถเลิกเสพยาได้เพราะจำเป็นต้องใช้ในการทำงาน โดยทราบดีว่ายาบ้าทำให้เสียอนาคตและมีผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจ การคบเพื่อนที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดและรู้ว่าการจำหน่ายยาบ้ามีโทษหนักกว่าการเสพยาที่กลับไปกระทำผิดซ้ำมาจากการไม่มีงานทำและมีปัญหาด้านการเงิน 3.แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดีเสพยาบ้า ส่วนใหญ่ต้องการให้มีงานรองรับหลังพ้นโทษเพื่อจะได้มีรายได้เลี้ยงตัวเองและครอบครัวโดยสังคมยอมรับและให้โอกาสกลับตัวเป็นคนดี

จิราพันธ์ รุจิระพงศ์ (2551) ศึกษาสภาพและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเสพยาเสพติดของเยาวชนในเขตพื้นที่อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ ผลการศึกษาพบว่า สภาพของเยาวชนในเขตพื้นที่อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ ในภาพรวม เยาวชนมีบิดามารดาอยู่ด้วยกัน จำนวน 230 คน (ร้อยละ 71.40) และพักอาศัยอยู่กับบิดามารดา จำนวน 227 คน (ร้อยละ 70.50) เมื่อพิจารณาในครอบครัวของเยาวชน พบว่า ผู้ที่เสพยาเสพติดประเภทบุหรีเป็น ญาติจำนวน 122 คน (ร้อยละ 37.90) และผู้ที่เสพยาเสพติดประเภทเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เป็น บิดาจำนวน 136 คน (ร้อยละ 42.20) เยาวชนมีประสบการณ์การเสพยาเสพติดประเภทบุหรี และประเภทเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ โดยการสูบบุหรี และการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เป็นบางครั้ง และประเภทเครื่องดื่มที่นิยมดื่ม คือ สุรา เบียร์ ไวน์ และเครื่องดื่มของมีนเมาต่าง ๆ (กระแช่ น้ำขาว สาโท) ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเสพติดประเภทบุหรีและเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง (2.00-2.99) จำนวน 131 คน (ร้อยละ 40.70) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเสพยาเสพติดของเยาวชนในเขตพื้นที่อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ ในภาพรวมทั้งหมด 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.61$) เมื่อพิจารณาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเสพยาเสพติดของ

เยาวชนในแต่ละด้าน พบว่า ด้านสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{X} = 2.96$) รองลงมา คือ ด้านตนเอง ($\bar{X} = 2.66$) ด้านสื่อ ($\bar{X} = 2.49$) ด้านเพื่อน และด้านครอบครัวมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 2.47$) ตามลำดับ

สุธาสินี ดอกชะเอม (2552) ศึกษาปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการศึกษาพบว่า ผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำส่วนใหญ่กระทำผิดมากกว่า 2 ครั้งขึ้นไปและมีสถานภาพโสด ส่วนกลุ่มผู้ต้องขัง กระทำผิดครั้งแรกส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสแล้ว โดยที่กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 นั้น ส่วนใหญ่เป็นเพศชายมี อายุ 20-29 ปีมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดสุพรรณบุรีจบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลาย มีสถานภาพ โสด มีรายได้ที่ไม่แน่นอน ส่วนใหญ่แล้วต้องคดียาเสพติด และมักจะกระทำผิด 2 ครั้งขึ้นไป มีสาเหตุการกระทำผิดเพื่อต้องการหารายได้โดยมีอาชีพก่อนการกระทำผิดคือรับจ้างทั่วไป และได้รับความช่วยเหลือ ด้านการเงินจากบิดามารดา ฐานะความเป็นอยู่แบบพอมีพอกิน มีความต้องการเงินเพื่อใช้จ่ายในครอบครัวมากที่สุด

พงศกร อินธิไชย (2552) ศึกษาการกระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับยาเสพติดในเรือนจำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดเรือนจำกลางบางขวาง ผลการศึกษาพบว่า ประชากรส่วนใหญ่หรือร้อยละ 75.0 มีอายุระหว่าง 30-40 ปี อายุโดยเฉลี่ย 36-28 ปี ด้านการศึกษาส่วนใหญ่หรือร้อยละ 70.5 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ลักษณะด้าน สถานภาพสมรส ส่วนใหญ่หรือร้อยละ 72.7 สมรสแล้ว อาชีพส่วนใหญ่หรือร้อยละ 60.2 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ด้านรายได้ ส่วนใหญ่หรือร้อยละ 86.4 มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท ด้านคดี ส่วนใหญ่หรือร้อยละ 77.3 ถูกจับกุมคดีครอบครองเพื่อจำหน่ายยาเสพติดชนิดของ ยาเสพติดส่วนใหญ่หรือร้อยละ 96.6 ถูกจับกุมคดียาบ้า และมีกำหนดโทษส่วนใหญ่หรือร้อยละ 63.6 มีกำหนดโทษระหว่าง 31-40 ปี ผลการศึกษาปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม พบว่า ปัจจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับ ครอบครัว กลุ่มประชากรส่วนใหญ่หรือร้อยละ 67.0 มีความสัมพันธ์กับครอบครัวระดับปานกลาง ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนในเรือนจำส่วนใหญ่หรือร้อยละ 71.6 มีความสัมพันธ์กับเพื่อนระดับปานกลาง ด้านเทคโนโลยีของเรือนจำส่วนใหญ่หรือร้อยละ 72.7 ให้ความเห็นเกี่ยวกับการใช้ เทคโนโลยีของเรือนจำระดับปานกลาง ด้านการใช้กฎระเบียบของเรือนจำ ส่วนใหญ่หรือร้อยละ 78.4 ให้ความเห็นเกี่ยวกับการใช้กฎระเบียบของเรือนจำระดับปานกลาง ด้านมาตรการป้องกัน และปราบปรามยาเสพติดในเรือนจำกลางบางขวาง ส่วนใหญ่หรือร้อยละ 72.7 ให้ความเห็นเกี่ยวกับมาตรการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดระดับปานกลาง ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีความเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในเรือนจำในระดับปานกลาง ผลการศึกษาปัจจัยด้านทัศนคติเกี่ยวกับการกระทำผิด ด้านการยอมรับพฤติกรรม การกระทำผิด ส่วนใหญ่หรือร้อยละ 72.7 ยอมรับว่ากระทำผิดจริงระดับปานกลาง ด้านผลการกระทำผิด

ส่วนใหญ่หรือร้อยละ 76.1 ขอมรับผลจากการกระทำผิดระดับน้อยในภาพรวม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการกระทำผิดในระดับปานกลาง

วิโรจน์ แยมปราศัย (2554) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับพระราชบัญญัติยาเสพติด: กรณีศึกษาพัฒนาสถานหญิงจังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่าภาพรวมระดับความคิดเห็นและอันดับของปัจจัยที่ทำให้เสพยาเสพติดซ้ำของผู้ถูกดำเนินคดีในความคิดซ้ำเกี่ยวกับ พ.ร.บ. ยาเสพติด ดังนี้ปัจจัยด้านตัวบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง พบว่า ความเครียดที่เกิดจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น การทำงาน การเรียนหรือการดำเนินชีวิตประจำวัน เป็นต้น เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด ปัจจัยด้านครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง พบว่า การไม่มีผู้ให้คำปรึกษาเมื่อมีปัญหา เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก พบว่า การเข้าถึงแหล่งยาเสพติดจำหน่ายได้ง่ายได้เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ อยู่ในระดับปานกลาง รายได้จากการค้าเสพติดสูงกว่ารายได้จากการประกอบอาชีพอื่น ๆ เป็นปัจจัยสำคัญที่สุด ปัจจัยด้านสังคม อยู่ในระดับปานกลาง สังคมไม่ยอมรับหรือเปิดโอกาสให้ใช้ชีวิตร่วมกับคนอื่น ๆ ในสังคม เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด กลไกด้านกระบวนการยุติธรรม/เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับปานกลาง การจัดให้มีโครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด (วิโรจน์ แยมปราศัย, 2554)

นุชนาฏ มุกระ (2554) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด ของผู้ต้องขังเรือนจำกลางเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังเรือนจำกลางเชียงใหม่ นั้น มาจากปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมไม่ว่าจะเป็นด้านครอบครัว สังคมและชุมชน การคบเพื่อน เศรษฐกิจ ก็ตามล้วนส่งผลให้เกิดการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด ถ้าครอบครัวขาดความอบอุ่นขาดการอบรม เลี้ยงดูที่เอาใจใส่ก็ง่ายต่อการถูกชักจูงจากกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดรวมถึงสภาพเศรษฐกิจ การคบเพื่อน ตลอดจนสภาพของสังคมและชุมชน ซึ่งเมื่อผู้ต้องขังพ้นโทษออกมาแล้วต้องประสบกับปัญหาทั้งด้านของสภาพจิตใจความวิตกกังวลกลัวที่สังคมจะไม่ให้การยอมรับ และต้องเจอกับปัญหาการตกงาน ถูกปฏิเสธจากสถานที่ทำงาน ทำให้ขาดรายได้ที่จะเลี้ยงดูตัวเองและครอบครัว จะส่งผลให้ต้องกลับไปทำผิดซ้ำนั่นเอง ปัจจัยด้านบุคลิกภาพก็มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดเช่นกัน ทั้งบุคลิกภาพแบบเก็บตัว และแบบแสดงออก ต่างก็มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำเช่นกัน ด้านปัจจัยส่วนบุคคลเฉพาะการศึกษาอาชีพ และรายได้ เท่านั้นที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำ ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ จำนวนบุตรและไม่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังเรือนจำกลางเชียงใหม่

สิริภัทร เรือนคง (2556) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดเกี่ยวกับคดียาบ้าของผู้ต้องขัง: กรณีศึกษา เรือนจำพิเศษพัทยา ผลการศึกษาพบว่า 1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิด

เกี่ยวกับคดียาบ้า ผู้ต้องขังเพศชาย มีการเสพยาบ้าและกระทำความผิดเกี่ยวกับคดียาบ้ามากกว่า ผู้ต้องขัง เพศหญิง ผู้ต้องขังที่มีอายุ 30 ปี มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับคดียาบ้ามากเป็น อันดับ 1 ผู้ต้องขัง ที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับ คดียาบ้ามากที่สุดถึงร้อยละ 52 และ ผู้ต้องขังที่มีสถานภาพโสด เป็นผู้กระทำความผิด เกี่ยวกับคดียาบ้ามากที่สุดร้อยละ 59.3 และยังพบว่า ผู้ต้องขังที่นับถือศาสนา พุทธเป็นผู้ที่กระทำความผิดเกี่ยวกับคดียาบ้ามากถึงร้อยละ 97.2 ผู้ต้องขังที่มี รายได้ ปานกลางคือตั้งแต่ 5,000 บาทแต่ไม่เกิน 10,000 บาท เป็นผู้ที่กระทำความผิด เกี่ยวกับคดียาบ้ามากที่สุด ผู้ต้องขังส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไปและเป็นอาชีพ ที่มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาบ้าเป็น อันดับ 1 และในสถานลำดับของบุตรคนแรก พบว่า มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับคดียาบ้ามากที่สุดด้วย

2. มาตรการฟื้นฟู ผู้ต้องขังส่วนใหญ่เห็นว่าเรือนจำพิเศษพัทลุงมีความสปรกเป็นอันดับ 1 และขาด การบำบัด พัฒนาด้านยาเสพติด เป็นอันดับต่อมา 3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรการฟื้นฟู อันดับแรก ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ เสนอให้มีการจัดการฟื้นฟูด้านพฤติกรรมของผู้ต้องขังโดยให้แยกตามรายคดี อันดับที่ 2 ต้องการให้มีการอบรมฟื้นฟูความรู้ความเข้าใจด้านข้อกฎหมาย อันดับ 3 ต้องการให้มี กิจกรรมยามว่างเพื่อรักษาความสะอาดภายในเรือนจำ และความต้องการท้ายสุด คือ การอบรมด้าน การศึกษาและอาชีพ การจะแก้ไขปัญหาการกระทำความผิดเกี่ยวกับคดียาบ้าของผู้ต้องขังใน เรือนจำ พิเศษพัทลุงนั้น ต้องเกิดจากการร่วมมือ ร่วมแรงทั้งกายและใจ ของผู้คนหลายฝ่าย ทั้งภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ เอกชน และภาคประชาชน สิ่งสำคัญครอบครัวต้องให้โอกาส และสังคมต้องให้การ ขอมรับพวกเขา เหล่านั้นกลับคืนสู่สังคมที่ได้เป็นอย่างดี

คม เหล่าบุตรสา (2557) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเสพยาเสพติดของผู้ต้องหาในคดีเสพยา เสพติดประเภท 1 (ยาบ้า) ในพื้นที่สถานีตำรวจภูธรสำโรงเหนือ ผลการศึกษาพบว่า 1. กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ช่วงอายุส่วนใหญ่ ต่ำกว่า 30 ปี สถานภาพโสด และระดับการศึกษา ประถมศึกษา 2. ในภาพรวมปัจจัยด้านที่มีผลต่อการเสพยาเสพติดของผู้ต้องหาในคดีเสพยาเสพติด ให้โทษประเภท 1 (ยาบ้า) มีความเห็นด้วยระดับมาก โดยเห็นด้วยในด้านสัมพันธภาพครอบครัว รองลงมา คือ ด้านปัจจัยเศรษฐกิจ ด้านเพื่อน และเห็นด้วยต่ำสุดในด้านลักษณะที่อยู่อาศัย

อานนท์ นัตรเงิน และเกษมसानต์ โชติชาครพันธุ์ (2559) ศึกษาลักษณะส่วนบุคคลและ พฤติกรรมของผู้กระทำผิดซ้ำหญิง ในคดีจำหน่ายยาเสพติด ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะส่วนบุคคล ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ต้องขังหญิงทั้งหมดนั้นมีอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 25-35 ปี ส่วนใหญ่มีรายได้ที่ ก่อนข้างต่ำ รวมถึงระดับการศึกษาที่ค่อนข้างต่ำอีกด้วย สถานภาพครอบครัวของผู้ต้องขัง ส่วนใหญ่ พบว่า บิดาหรือมารดาเสียชีวิต โดยอาศัยอยู่ตามลำพังกับบิดาหรือมารดา สถานภาพสมรส ส่วน ใหญ่จะพบว่า มีลักษณะหย่าร้าง และลักษณะที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่พบว่า กลุ่มตัวอย่างอาศัยอยู่ใน แห่่ง ชุมชนแออัด ในส่วนภาพรวมของลักษณะพฤติกรรม ในด้านสภาพครอบครัวของกลุ่ม

ตัวอย่าง พบว่า มีลักษณะครอบครัวที่อบอุ่น ไม่พบสภาพปัญหาทางครอบครัว ในด้านสภาพแวดล้อม ในเขตที่อยู่อาศัยของ กลุ่มตัวอย่าง พบว่า เป็นแหล่งมั่วสุมของผู้กระทำความผิดกฎหมาย เป็นแหล่ง ที่ผู้เสพยาเสพติด และเป็น แหล่งอาศัยของผู้มีอิทธิพลอยู่ ในด้านการเรียนรู้ทางสังคมในการกระทำ ผิด พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็น ต่อการเรียนรู้ทางสังคมว่า การถูกต้องซังในเรือนจำไม่ได้ นำ กลั้วเพราะสภาพในเรือนจำสามารถปรับตัวได้ง่าย ในด้านการยอมรับทางสังคมหลังจากการกระทำ ผิด พบว่า คนสังคมมีการเหยียดหยามบุคคลที่เคยต้องโทษ รวมถึงสังคมไม่ได้ให้ความยุติธรรมกับ คนที่เคยต้องโทษ มีทัศนคติที่ติดลบกับผู้เคยต้องโทษมาก่อน ในด้าน กฎหมาย การลงโทษ จาก หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อ 72 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ด้านกฎหมาย การลงโทษ จากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องนั้นว่า เจ้าหน้าที่ ของรัฐยังมีการรณรงค์เรื่อง กฎหมาย การให้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายยาเสพติดที่ยังน้อย รวมถึง การบังคับใช้กฎหมายที่ยัง ไม่เคร่งครัดเท่าที่ควร รวมถึงยังมีการติดสินบนและการทุจริตของ เจ้าหน้าที่รัฐ และอันดับสุดท้ายในด้านค่านิยม ของการกระทำผิด พบว่า มีความคิดเห็นต่อค่านิยม ของการกระทำผิด ในภาพรวมที่ว่า การจำหน่ายยาเสพติด ทำให้ได้เงินดี รวดเร็วและสบายกว่า อาชีพอื่น ๆ ทำให้มีเงิน มีฐานะและสามารถเข้าสังคมและได้รับการยอมรับ

เดชา จินตกลการ (2559) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติด ในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า 1. ระดับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียา เสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ระดับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดใน เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ระดับการ กระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัด มหาสารคาม อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อย สุด ดังนี้ ด้านการกระทำผิดลักษณะตัวการ ด้านการกระทำผิดลักษณะผู้ใช้ให้กระทำความผิด และ ด้านการกระทำผิดลักษณะผู้สนับสนุนการกระทำความผิด 2. ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของ ผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม มีจำนวน 5 ตัวแปร คือ ปัจจัย ด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสังคมและชุมชน ปัจจัยด้านความต้องการการยอมรับ ปัจจัยด้านสภาพปัญหาทางอบายมุข และปัจจัยด้านกายภาพ 3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ไขฟื้นฟูการกระทำผิด ซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำจังหวัด มหาสารคาม พบว่า ควรจัดฝึกอบรมการฝึกวิชาชีพ ในด้านหรือสาขาที่ตลาดแรงงานต้องการ การฝึกวิชาชีพควรดำเนินการอย่างจริงจังและมีระยะเวลา การฝึกที่เหมาะสม ควรติดต่อผู้ประกอบการภาคเอกชนมาทำการฝึกอบรมหรือฝึกวิชาชีพให้กับ ผู้ต้องขังในสาขาวิชาชีพที่ ภาคเอกชนต้องการ ควรจัดสรรส่วนแบ่งผลกำไรจากการฝึกวิชาชีพ ให้กับผู้ต้อง ขังที่ฝึกวิชาชีพอย่างเหมาะสมเป็นธรรมเนียม ควรจัดฝึกอบรม เพื่อพัฒนาและเสริมสร้างแรง

บันดาลใจให้กับผู้ต้องขัง ปรับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ให้มีจุดมุ่งหมายร่วมกัน เพื่อปรับปรุงแก้ไขพัฒนาทักษะวิชาชีพฟื้นฟูสภาพจิตใจของผู้ต้องขังให้มีความพร้อมในการกลับคืนสู่สังคมภายนอก ควรติดต่อผู้ประกอบการภาคเอกชนเพื่อรองรับแรงงานผู้ต้องขังภายหลังการปล่อยตัว ควรจัดให้มีบ้านพักชั่วคราวสำหรับรองรับผู้ต้องขังที่ไม่มีที่พักอาศัยหลังปล่อยตัว ควรมี ผู้รับผิดชอบในการติดตามประเมินผลภายหลังจากผู้ต้องขังปล่อยตัว

อนุรัตน์ อนันทนาธร (2561) ศึกษาการวิจัยประเมินผลโครงการบำบัดและการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน จังหวัดสุพรรณบุรี ประจำปี 2561 ผลการศึกษาพบว่า ในส่วนของความเห็นของผู้เสพยาเสพติด ประเภทสารเสพติดที่กลุ่มตัวอย่างทั้งสองเสพครั้งแรกและใช้เสพในปัจจุบัน เป็นสารเสพติดชนิดเดียวกัน คือ ยาบ้า เมื่อพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมในเชิงบุคคลและสภาพแวดล้อมในเชิงกายภาพ พบว่า การเสพยาเสพติดของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองเกิดขึ้นจากตัดสินใจด้วยตนเอง โดยลักษณะสภาพแวดล้อมหรือสถานการณ์ที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ยาเสพติดครั้งแรก เกิดขึ้นจากการถูกเพื่อนชักชวน ซึ่งการชักชวนจากเพื่อน คนรู้จัก ก็เป็นเงื่อนไขหรือปัจจัยที่ทำให้ผู้เสพตัดสินใจกลับไปใช้ยาเสพติดอีกครั้ง ส่วนเหตุผลที่ทำให้ตัดสินใจเสพยาเสพติดครั้งแรก คือ ความอยากลอง และเป็นที่น่าสังเกตว่าสภาพชุมชนที่กลุ่มผู้เสพยาเสพติดอาศัยอยู่ เป็นชุมชนที่มีการระบาดของยาเสพติด สำหรับความเห็นที่มีต่อแนวทางหรือทางเลือกในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ผู้เสพยาเสพติดเชื่อว่า การใช้มาตรการทางกฎหมายในการแก้ปัญหาเสพติด เช่น การจับกุมและปราบปราม เป็นต้น จะเป็นมาตรการที่ใช้ในการแก้ไขปัญหายาเสพติดได้ ความเชื่อเช่นนี้เกิดขึ้นควบคู่กับความเชื่อที่ว่า กฎเกณฑ์หรือกติกาที่ชุมชน/ หมู่บ้าน สร้างขึ้นจะเป็นมาตรการหนึ่งในการแก้ไขปัญหายาเสพติดได้ ในส่วนการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาลกลาง กลุ่มตัวอย่างทั้งสองเห็นว่า วิธีที่ดีที่สุดที่รัฐบาลควรนำมาใช้เพื่อป้องกันไม่ให้มีผู้เสพยาเสพติด ก็คือ การใช้กลไกในด้านการปราบปราม (Repressive state apparatus) ทั้งในรูปแบบของการจับกุม การปราบปราม ผู้ค้าและผู้เสพอย่างจริงจัง

พงษ์กฤษณ์ มงคลสินธุ์ (2561) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด ผลการศึกษาพบว่า เมื่อพิจารณาปัจจัยเรียงลำดับไปที่ละด้านแล้ว พบว่ามีปัจจัยเพียง 2 ด้านจากทั้งหมด 7 ด้าน คือด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวและด้านสภาพทางเศรษฐกิจสังคม เท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด สำหรับปัจจัยภายในที่นำเอาปัจจัยมารวมกลุ่มกันประกอบด้วย การเห็นคุณค่าในตัวเอง การคบเพื่อน สุขภาพจิต และความสัมพันธ์ในครอบครัวแล้ว พบว่าปัจจัยภายในดังกล่าวนี้ ไม่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำ ในทางตรงกันข้ามปัจจัยภายนอกที่ประกอบด้วย สภาพทางเศรษฐกิจสังคม นโยบายยาเสพติด และการปฏิบัติใน

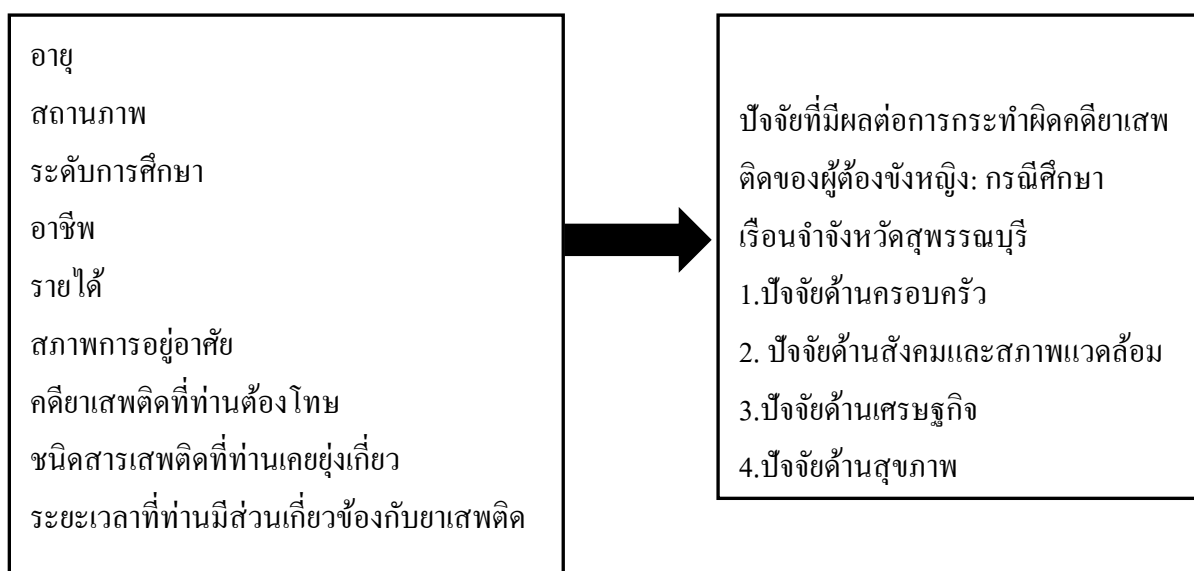
กระบวนการยุติธรรมพบว่าปัจจัยภายนอกดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำ แต่ถึงกระนั้นถ้าหากพิจารณาโดยรวมปัจจัยทั้ง 7 ด้านเข้าด้วยกันแล้ว จะพบว่าปัจจัยโดยรวมทั้งหมดไม่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษาเรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบคิดในการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 2-3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกันตามอายุ
2. ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกันตามสถานภาพ
3. ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกันตามระดับการศึกษา
4. ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกันตามอาชีพ
5. ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกันตามรายได้
6. ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกันตามสภาพการอยู่อาศัย
7. ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกันตามท่านต้องโทษคดียาเสพติดในฐานะ
8. ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกันตามประเภทสารเสพติดที่ท่านเคยยุ่งเกี่ยว
9. ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกันตามระยะเวลาที่ท่านมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

นิยามศัพท์

ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติด หมายถึง ปัจจัย สาเหตุ และแรงจูงใจ ที่ส่งผลทำให้ผู้ต้องขังหญิงเรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรีกระทำความผิดคดียาเสพติด ได้แก่ ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสังคมและสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสุขภาพ

การกระทำความผิด หมายถึง การกระทำซึ่งขัดต่อกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ และศีลธรรม ที่ตั้งไว้

ปัจจัยด้านครอบครัว หมายถึง ปัจจัยด้านครอบครัวที่ส่งผลทำให้ผู้ต้องขังหญิงเรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรีกระทำความผิดคดียาเสพติด โดยแบ่งออกเป็น 8 ประเด็น ดังนี้ ประเด็นที่ 1 ขัดแย้งกับคนในครอบครัว ประเด็นที่ 2 ขาดความอบอุ่นมีปัญหาแล้วไม่รู้จะปรึกษาใคร ประเด็นที่ 3 พ่อแม่แยกกันอยู่/หย่าร้าง ประเด็นที่ 4 พ่อแม่ทะเลาะกันและใช้ความรุนแรงเป็นประจำ ประเด็น

ที่ 5 พ่อแม่ไม่เข้าใจและไม่รับฟังความคิดเห็น ประเด็นที่ 6 เครียดและกดดันเพราะถูกบังคับและเข้มงวดมาก ประเด็นที่ 7 ถูกพ่อแม่ทำร้ายร่างกายและใช้ความรุนแรงประจำ และประเด็นที่ 8 พ่อแม่ชอบเปรียบเทียบตัวเรากับพี่น้อง หรือลูกคนอื่น

ปัจจัยด้านสังคมและสภาพแวดล้อม หมายถึง ปัจจัยด้านสังคมและสภาพแวดล้อมที่ส่งผลทำให้ผู้ต้องขังหญิงเรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรีกระทำความผิดคดียาเสพติด โดยแบ่งออกเป็น 9 ประเด็น ดังนี้ ประเด็นที่ 9 ครอบครัวและญาติพี่น้องมีคนยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ประเด็นที่ 10 บ้าน/ชุมชนที่อาศัยอยู่ใกล้แหล่งขายและแหล่งมั่วสุมของยาเสพติด ประเด็นที่ 11 ที่ทำงานมีเพื่อนร่วมงานค้าและเสพยาเสพติด ประเด็นที่ 12 สถานบันเทิงที่เป็นแหล่งมั่วสุมอยู่ใกล้ที่พักอาศัย ประเด็นที่ 13 ชุมชนแออัดไม่เป็นระเบียบ สามารถหาซื้อยาเสพติดได้ง่าย ประเด็นที่ 14 ชุมชนที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่มีฐานะยากจนต่างคนต่างอยู่ ไม่สนใจกัน ประเด็นที่ 15 สังคมไม่ให้โอกาสและไม่มีแหล่งที่จะปรึกษาเมื่อเกิดความเครียด ประเด็นที่ 16 ชุมชนมีคนว่างงานมากและจับกลุ่มกันมั่วสุม และประเด็นที่ 17 อยากเป็นที่ยอมรับของเพื่อนฝูง

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ หมายถึง ปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลทำให้ผู้ต้องขังหญิงเรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรีกระทำความผิดคดียาเสพติด โดยแบ่งออกเป็น 6 ประเด็น ดังนี้ ประเด็นที่ 18 ฐานะความยากจน ไม่ได้เรียนต่อ หางานทำยาก ประเด็นที่ 19 ครอบครัวมีหนี้สินมาก และเครียด ประเด็นที่ 20 อยากรวยเพราะเห็นคนอื่นค้าแล้วรวย ประเด็นที่ 21 รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายในชีวิตประจำวัน ประเด็นที่ 22 อยากมีเงินไปช่วยเหลือครอบครัว และประเด็นที่ 23 หางานยาก ไม่มีใครจ้างเพราะมีประวัติยุ่งยาเสพติด

ปัจจัยด้านสุขภาพ หมายถึง ปัจจัยด้านสุขภาพส่งผลทำให้ผู้ต้องขังหญิงเรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรีกระทำความผิดคดียาเสพติด โดยแบ่งออกเป็น 5 ประเด็น ดังนี้ ประเด็นที่ 24 อยากลดน้ำหนัก ประเด็นที่ 25 รู้สึกว่าเสพแล้วแก้โรคซึมเศร้าหรือเครียดได้ ประเด็นที่ 26 รู้สึกว่าเสพแล้วทำให้มีแรงมากขึ้นในการทำงาน ประเด็นที่ 27 เสพแล้วมีความกระตือรือร้นและตื่นตัวมากขึ้น และประเด็นที่ 28 เสพแล้วมีอารมณ์ดี มีความสุข

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี ใช้การวิจัยแบบเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยใช้วิธีการสำรวจ (Survey) และเครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยแบ่งรายละเอียดของเนื้อหา ดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีสร้างเครื่องมือและการทดสอบเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 485 คน (เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี, 2562)

2. กลุ่มตัวอย่าง

จากกลุ่มประชากร คือ ผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 485 คน โดยเป็นกลุ่มผู้ต้องขังหญิงคดียาเสพติด ผู้วิจัยเลือกกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรการคำนวณของยามาเน่ (Yamane, 1973) โดยกำหนดการยอมรับค่าความคลาดเคลื่อน 5% ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 219 ราย

$$\begin{aligned} \text{สูตร} \quad n &= \frac{N}{1+Ne^2} \\ n &= \frac{485}{1+485(0.05)^2} \\ n &= 219 \end{aligned}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ (Sampling error) ในที่นี้จะกำหนดเท่ากับ ± 0.05 ภายใต้ความเชื่อมั่น 95%

การสุ่มคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ได้กำหนดของกลุ่มตัวอย่างมาจากการคำนวณตามวิธีของยามาเน่ (Yamane) พบว่าประชากร 485 คน ต้องใช้กลุ่มตัวอย่าง อย่างน้อย 219 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัย ได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล แบ่งเนื้อหาของคำถามออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 9 ข้อ ได้แก่ 1. อายุ 2. สถานภาพ 3. ระดับการศึกษา 4. อาชีพ 5. รายได้ 6. สภาพการอยู่อาศัย 7. ท่านต้องโทษคดียาเสพติดในฐานะ 8. ประเภทสารเสพติดที่ท่านเคยยุ่งเกี่ยว และ 9. ระยะเวลาที่ท่านมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด แบบสอบถามมีลักษณะแบบเลือกตอบ (Check list) เพื่อเลือกตอบตามระดับการวัดข้อมูลประเภทสเกลนามบัญญัติ (Nominal scale) และการวัดข้อมูลประเภทสเกลลำดับ (Ordinal scale)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติด โดยทำการศึกษาทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ 1. ปัจจัยด้านครอบครัว 2. ปัจจัยด้านสังคมและสภาพแวดล้อม 3. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ 4. ปัจจัยด้านสุขภาพ คำถามมีลักษณะแบบสอบถามเป็นคำถามปลายปิดแบบประเมินค่า (Likert scale) โดยเกณฑ์การให้คะแนนซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด การให้คะแนนแบบสอบถามจะมีเกณฑ์ในการให้คะแนน

มากที่สุด ให้ 5 คะแนน ได้แก่ มีระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี ในระดับน้อยที่สุด

มาก ให้ 4 คะแนน ได้แก่ มีระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี ในระดับน้อย

ปานกลาง ให้ 3 คะแนน ได้แก่ มีระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี ในระดับปานกลาง

น้อย ให้ 2 คะแนน ได้แก่ มีระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี ในระดับมาก

น้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน ได้แก่ มีระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี ในระดับมากที่สุด

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติด โดยนำเอาข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการอภิปรายผล และจัดทำข้อเสนอแนะต่อไป

วิธีสร้างเครื่องมือและการทดสอบเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีขั้นตอนดังนี้

1. ข้อมูลทฤษฎีภูมิ เป็นการศึกษาจากตำราเอกสารบทความ แนวคิด ทฤษฎีหลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษาเรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อกำหนดขอบเขตของการวิจัยและสร้างเครื่องมือวิจัยให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. สร้างแบบสอบถามจากการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยต่าง ๆ

3. นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ได้แก่

3.1 ดร.ภัสรินทร์ พ่วงเถื่อน อาจารย์ประจำภาครัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

3.2 นางสาวอรนุช ขวัญเมือง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ โรงพยาบาลราชวิถี
จบการศึกษาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี
มหาวิทยาลัยมหิดล

3.3 นางสาวอัจฉรา กาญจนโยธิน พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ โรงพยาบาลราชวิถี
จบการศึกษาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

4. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์ แล้วนำไปดำเนินการตรวจหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามไปทดลอง (Try out) กับผู้ต้องขังหญิงเรือนจำจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรของการศึกษาของการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน โดยทำการศึกษาในวันที่ 1-2 กันยายน พ.ศ. 2562 แล้วนำผลที่ได้จากแบบสอบถามไปทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's alpha coefficient) ของครอนบัค (Cronbach, 1951 อ้างถึงใน ไพฑูรย์ โปธิสว่าง, 2556) ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาที่ได้จะแสดงถึงระดับของความคงที่ของแบบสอบถาม โดยผลการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นจากแบบสอบถามที่ผ่านการคัดเลือก ผลที่ได้จะแสดงถึงระดับความคงที่

5. การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบสอบถามในช่วงเดือน มกราคม พ.ศ. 2563- กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563 เป็นระยะเวลา 2 เดือน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้สามารถเก็บข้อมูลให้ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้ออกแบบวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย 2 ลักษณะ

1. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิ จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่มีผู้เก็บหรือรวบรวมไว้ก่อนแล้ว ทำให้ไม่ต้องเสียเวลากับการเก็บข้อมูลใหม่ สามารถศึกษาย้อนหลังได้เพื่อทราบถึงการเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของปรากฏการณ์ที่ศึกษา แหล่งข้อมูลได้แก่

1.1 หนังสือ ตำรา แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับ ระเบียบวิธีการวิจัย วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน และนโยบายเขตพัฒนาพิเศษ ภาคตะวันออก โครงการพัฒนาสนามบินอู่ตะเภา และเมืองการบินภาคตะวันออก

1.2 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ เว็บไซต์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับระเบียบวิธีการวิจัย แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และบริบทของอำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง

2. การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปศึกษากับกลุ่มตัวอย่าง มีขั้นตอนดังนี้

2.1 ผู้วิจัยจัดเตรียมและทำความเข้าใจในตัวแบบสอบถาม

2.2 ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามไปทำการศึกษากับผู้ต้องขังหญิงเรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 219 ราย ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์และรายละเอียดในการ เก็บข้อมูลและแนะนำการตอบแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่าง โดยอาศัยวิธีการพูดคุยเพื่อ สร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้ตอบแบบสอบถาม เน้นให้เห็นประโยชน์ที่ได้รับในการวิจัย

2.3 การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบสอบถามในช่วงเดือน มกราคม พ.ศ. 2563 – กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563 เป็นระยะเวลา 2 เดือน

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้เรียบร้อยแล้วผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้งหมดมาดำเนินการดังนี้

1. การตรวจสอบข้อมูลผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามและทำการแยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก

2. การนำแบบสอบถามที่ถูกต้องเรียบร้อยแล้วมาลงรหัสเพื่อประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) ประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. สถิติพรรณนา ที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) และแจกแจงความถี่ (Frequencies descriptive) บรรยายลักษณะของข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สภาพการอยู่อาศัย ท่านต้องโทษคดีอาเสพติดในฐานะ ประเภทสารเสพติดที่ท่านเคยยุ่งเกี่ยว และระยะเวลาที่ท่านมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดีอาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี

2. สถิติเชิงอนุมาน/ สถิติอ้างอิง ที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้ค่า F-test (ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดีอาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกปัจจัยส่วนบุคคลที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยใช้ค่า F-test (ANOVA) ในกรณีที่ตัวแปรอิสระตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป เมื่อพบความแตกต่างอย่างน้อยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผู้วิจัยทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธี Least Significant Different (LSD)

การแปลผลแบบสอบถามส่วนนี้ได้ใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยมีเกณฑ์คะแนนตามวิธีการคำนวณ โดยใช้สูตรการคำนวณความกว้างของอันตรภาคชั้น (วิชิต อุ่ออัน, 2550) ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงคะแนน} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} \\ &= \frac{5-1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

การแปลผลความหมายคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาจัดระดับความสำคัญเป็น 5 ระดับ คือ ค่าเฉลี่ยของคะแนนความหมาย

ระดับค่าเฉลี่ย	ความหมาย
ค่าเฉลี่ย 4.21 - 5.00	หมายถึง มีระดับความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41 - 4.20	หมายถึง มีระดับความคิดเห็นในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.61 - 3.40	หมายถึง มีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81 - 2.60	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็นในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.80	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง :
กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นผลจากการวิเคราะห์จากผู้ต้องขังหญิง จำนวน 219 ราย
ผลการวิจัยสามารถนำเสนอออกเป็นส่วนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติด

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขัง
หญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติด

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

SD แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

SS แทน ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนแต่ละคนยกกำลังสอง

df แทน ชั้นแห่งความอิสระ

MS แทน ค่าความแปรปรวน

F แทน ค่าสถิติที่ได้จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกแบบทางเดียว

p แทน ค่าความน่าจะเป็นของความคลาดเคลื่อน

* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4-1 จำนวนและร้อยละของผู้ต้องขังหญิง จำแนกตามอายุ (n = 219)

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 20 ปี	6	2.7
21 – 30 ปี	69	31.5
31-40 ปี	78	35.6
41-50 ปี	42	19.2
51 ปีขึ้นไป	24	11.0
รวม	219	100

จากตารางที่ 4-1 พบว่า ผู้ต้องขังหญิงที่ตอบแบบสอบถาม มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.6 รองลงมาคือ มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.5 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.2 มีอายุ 51 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 11.0 และมีไม่เกิน 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-2 จำนวนและร้อยละของผู้ต้องขังหญิง จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	105	47.9
สมรส	79	36.1
หม้าย	17	7.8
หย่าร้าง	18	8.2
รวม	219	100

จากตารางที่ 4-2 พบว่า ผู้ต้องขังหญิงที่ตอบแบบสอบถามมีสถานภาพ โสด มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.9 รองลงมาคือ สมรส คิดเป็นร้อยละ 36.1 หย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 8.2 และหม้าย คิดเป็นร้อยละ 7.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-3 จำนวนและร้อยละของผู้ต้องขังหญิง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้ศึกษา	8	3.7
ประถมศึกษา (ป.1-ป.6)	101	46.1
มัธยมศึกษา (ม.1-ม.6)	89	40.6
ปวช.-ปวส./อนุปริญญา	16	7.3
ปริญญาตรีขึ้นไป	5	2.3
รวม	219	100

จากตารางที่ 4-3 พบว่า ผู้ต้องขังหญิงที่ตอบแบบสอบถามมีระดับการศึกษา ประถมศึกษา (ป.1-ป.6) มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.1 รองลงมาคือ มัธยมศึกษา (ม.1-ม.6) คิดเป็นร้อยละ 40.6 ปวช.-ปวส./อนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 7.3 ไม่ได้ศึกษา คิดเป็นร้อยละ 3.7 และปริญญาตรีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 2.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-4 จำนวนและร้อยละของผู้ต้องขังหญิง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกร (ทำนา/ ทำสวน/ ทำไร่/ เลี้ยงสัตว์)	35	16.0
พนักงานโรงงาน/ พนักงานสถานบริการ	23	10.5
รับจ้างทั่วไป	122	55.7
นักเรียน/ นักศึกษา	3	1.4
อาชีพอื่น ๆ	36	16.4
รวม	219	100

จากตารางที่ 4-4 พบว่า ผู้ต้องขังหญิงที่ตอบแบบสอบถามมีอาชีพ รับจ้างทั่วไป มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.7 รองลงมาคือ อาชีพอื่น ๆ เช่น ว่างาน ค้าขาย ข้าราชการ ช่างเสริมสวย แม่บ้าน พนักงานขายของ ลูกจ้างโรงพยาบาล เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 16.4 เกษตรกร (ทำนา/ ทำสวน/ ทำไร่/ เลี้ยงสัตว์) คิดเป็นร้อยละ 16.0 พนักงานโรงงาน/ พนักงานสถานบริการ คิดเป็นร้อยละ 10.5 และนักเรียน/ นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 1.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-5 จำนวนและร้อยละของผู้ต้องขังหญิง จำแนกตามรายได้

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 10,000 บาท	142	64.8
10,000-20,000 บาท	51	23.3
20,001 – 30,000 บาท	19	8.7
30,001 บาทขึ้นไป	7	3.2
รวม	219	100

จากตารางที่ 4-5 พบว่า ผู้ต้องขังหญิงที่ตอบแบบสอบถามมีรายได้ ไม่เกิน 10,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.8 รองลงมาคือ รายได้ 10,000 – 20,000 คิดเป็นร้อยละ 23.3 รายได้ 20,001 – 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 8.7 และรายได้ 30,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 3.2 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-6 จำนวนและร้อยละของผู้ต้องขังหญิง จำแนกตามสภาพการอยู่อาศัย

สภาพการอยู่อาศัย	จำนวน	ร้อยละ
อยู่กับบิดา มารดา	58	26.5
อยู่กับบิดาหรือมารดา (กรณีแยกทางกัน)	25	11.4
อยู่กับญาติพี่น้อง	31	14.2
อยู่กับแฟน	83	37.9
อื่น ๆ	22	10
รวม	219	100

จากตารางที่ 4-6 พบว่า ผู้ต้องขังหญิงที่ตอบแบบสอบถามมีสภาพการอยู่อาศัย อยู่กับแฟน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.9 รองลงมาคือ อยู่กับบิดา มารดา คิดเป็นร้อยละ 26.5 อยู่กับญาติพี่น้อง คิดเป็นร้อยละ 14.2 อยู่กับบิดาหรือมารดา (กรณีแยกทางกัน) คิดเป็นร้อยละ 11.4 และอื่น ๆ เช่น อยู่กับเพื่อน อยู่คนเดียว อยู่กับแฟน อยู่กับบุตร เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 10 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-7 จำนวนและร้อยละของผู้ต้องขังหญิง จำแนกตามท่านต้องโทษคดียาเสพติดในฐานะ

ท่านต้องโทษคดียาเสพติดในฐานะ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้ค้า	119	54.3
ผู้เสพ	33	15.1
ผู้ค้าและผู้เสพ	67	30.6
รวม	219	100

จากตารางที่ 4-7 พบว่า ผู้ต้องขังหญิงที่ตอบแบบสอบถาม มีท่านต้องโทษคดียาเสพติดในฐานะ ผู้ค้า มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.3 รองลงมาคือ ผู้ค้าและผู้เสพ คิดเป็นร้อยละ 30.6 ผู้เสพ และ ผู้เสพ คิดเป็นร้อยละ 15.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-8 จำนวนและร้อยละของผู้ต้องขังหญิง จำแนกตามประเภทสารเสพติดที่ท่านเคยยุ่งเกี่ยว

ประเภทสารเสพติดที่ท่านเคยยุ่งเกี่ยว (ก่อนต้องโทษคดียาเสพติด: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	จำนวน	ร้อยละ
ประเภทที่ 1 ยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรง เช่น เฮโรอีน อาซิทอร์ฟิน อีทอร์ฟิน แอมเฟตามีน เมทแอมเฟตามีน ฯลฯ	191	87.2
ประเภทที่ 2 ยาเสพติดให้โทษทั่วไป เช่น ฝิ่น มอร์ฟิน โคเคอิน (โคเคน) โคเคอิน ฯลฯ	16	7.3
ประเภทที่ 3 ยาเสพติดให้โทษชนิดเป็นตำรับยาที่มียาเสพติดให้โทษประเภท 2 บรรจุ ผสมอยู่ เช่น ยาแก้ไอที่มีฝิ่นหรือโคเคอิน เป็นส่วนผสมยาแก้ท้องเสีย ที่มีไดฟีนิออกซิเลท เป็นส่วนผสม ฯลฯ	7	3.2
ประเภทที่ 5 ยาเสพติดให้โทษที่มีได้เข้าข่ายอยู่ในประเภท 1 ถึงประเภท 4 เช่น กัญชา ฝิ่นกระท่อม	5	2.3
รวม	219	100

จากตารางที่ 4-8 พบว่า ผู้ต้องขังหญิงที่ตอบแบบสอบถาม มีประเภทสารเสพติดที่ท่านเคยยุ่งเกี่ยว ประเภทที่ 1 ยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรง เช่น เฮโรอีน อาซีทอร์ฟิน อีทอร์ฟิน แอมเฟตามีน เมทแอมเฟตามีน ฯลฯ มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 87.1 รองลงมาคือ ประเภทที่ 2 ยาเสพติดให้โทษทั่วไป เช่น ฝิ่น มอร์ฟิน โคเคอิน(โคเคน) โคเคอิน ฯลฯ คิดเป็นร้อยละ 7.3 ประเภทที่ 3 ยาเสพติดให้โทษชนิดเป็นตำรับยาที่มียาเสพติดให้โทษประเภท 2 บรรจุ ผสมอยู่ เช่น ยาแก้ไอที่มีฝิ่นหรือโคเคอิน เป็นส่วนผสมยาแก้ท้องเสีย ที่มีโคฟีโนคซิลเลท เป็นส่วนผสม ฯลฯ คิดเป็นร้อยละ 3.2 และประเภทที่ 5 ยาเสพติดให้โทษที่มีได้เข้าข่ายอยู่ในประเภท 1 ถึงประเภท 4 เช่น กัญชา ฟ้าทะลวง คัดเป็นร้อยละ 2.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-9 จำนวนและร้อยละของผู้ต้องขังหญิง จำแนกตามระยะเวลาที่ท่านมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

ระยะเวลาที่ท่านมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 ปี	55	25.1
1-2 ปี	52	23.7
มากกว่า 2 ปี ขึ้นไป	112	51.1
รวม	219	100

จากตารางที่ 4-9 พบว่า ผู้ต้องขังหญิงที่ตอบแบบสอบถาม มีระยะเวลาที่ท่านมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด มากกว่า 2 ปี ขึ้นไป มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51.1 รองลงมาคือ น้อยกว่า 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.1 และ 1-2 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.7 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำคามผิดคดียาเสพติด

ตารางที่ 4-10 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง
จำแนกตาม ปัจจัยด้านครอบครัว

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	SD	แปล ความ ที่ หมาย	ลำดับ
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด				
	จำนวน/ร้อยละ								
1. ขัดแย้งกับคนในครอบครัว	10/4.6	14/6.4	44/20.1	41/18.7	110/50.2	1.96	1.17	น้อย	4
2. ขาดความอบอุ่นมีปัญหาแล้วไม่รู้จะ ปรึกษาใคร	13/5.9	18/8.2	63/28.8	39/17.8	86/39.3	2.24	1.22	น้อย	1
3. พ่อแม่แยกกันอยู่/หย่าร้าง	30/13.7	12/5.5	41/18.7	19/8.7	117/53.4	2.17	1.46	น้อย	2
4. พ่อแม่ทะเลาะกันและใช้ความรุนแรง เป็นประจำ	8/3.7	8/3.7	30/13.7	38/17.4	135/61.6	1.70	1.07	น้อย ที่สุด	7
5. พ่อแม่ไม่เข้าใจและไม่รับฟังความคิดเห็น	9/4.1	15/6.8	46/21.0	43/19.6	106/48.4	1.99	1.15	น้อย	3
6. เครียดและกดดันเพราะถูกบังคับและ เข้มงวดมาก	7/3.2	12/5.5	41/18.7	51/23.3	108/49.3	1.90	1.08	น้อย	6
7. ถูกพ่อแม่ทำร้ายร่างกายและใช้ความ รุนแรงประจำ	3/1.4	8/3.7	14/6.4	15/6.8	179/81.7	1.36	0.86	น้อย ที่สุด	8
8. พ่อแม่ชอบเปรียบเทียบตัวเรากับพี่น้อง หรือลูกคนอื่น	10/4.6	16/7.3	38/17.4	35/16.0	120/54.8	1.91	1.19	น้อย	5
รวม	-	-	-	-	-	1.90	1.15	น้อย	-

จากตารางที่ 4-10 ผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้ต้องขังหญิงที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อการ
กระทำคามผิดคดียาเสพติด: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ปัจจัยด้านครอบครัว
โดยภาพรวมผู้ต้องขังหญิงมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=1.90$)

เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับน้อย 6 ประเด็น ซึ่งสามารถเรียงลำดับจากมาก
ไปหาน้อย คือ ประเด็นข้อที่ 2 ขาดความอบอุ่นมีปัญหาแล้วไม่รู้จะปรึกษาใคร ($\bar{X}=2.24$) ประเด็น
ข้อที่ 3 พ่อแม่แยกกันอยู่/หย่าร้าง

(\bar{X} = 2.17) ประเด็นข้อที่ 5 พ่อแม่ไม่เข้าใจและไม่รับฟังความคิดเห็น (\bar{X} = 1.99) ประเด็นข้อที่ 1 ขัดแย้งกับคนในครอบครัว (\bar{X} = 1.96) ประเด็นข้อที่ 8 พ่อแม่ชอบเปรียบเทียบตัวเรากับพี่น้อง หรือ ลูกคนอื่น (\bar{X} = 1.91) และประเด็นข้อที่ 6 เครียดและกดดันเพราะถูกบังคับและเข้มงวดมาก (\bar{X} = 1.90) ตามลำดับ

ส่วนประเด็นที่อยู่ในระดับน้อยที่สุดมี 2 ประเด็น ซึ่งสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ประเด็นข้อที่ 4 พ่อแม่ทะเลาะกันและใช้ความรุนแรงเป็นประจำ (\bar{X} = 1.70) และประเด็นข้อที่ 7 ถูกพ่อแม่ทำร้ายร่างกาย และใช้ความรุนแรงเป็นประจำ (\bar{X} = 1.36) ตามลำดับ

ตารางที่ 4-11 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ปัจจัยด้านสังคมและสภาพแวดล้อม

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	SD	แปลความ	ลำดับที่
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
	จำนวน/ร้อยละ								
1. ครอบครัวและญาติพี่น้องมีคนยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด	9/41	13/5.9	51/23.3	47/21.5	99/45.2	2.02	1.13	น้อย	9
2. บ้าน/ชุมชนที่อาศัยอยู่ใกล้แหล่งขายและแหล่งมั่วสุมของยาเสพติด	17/7.8	27/12.3	65/29.7	41/18.7	69/31.5	2.46	1.26	น้อย	3
3. ที่ทำงานมีเพื่อนร่วมงานค้าและเสพยาเสพติด	9/4.1	24/11.0	66/30.1	47/21.5	73/33.3	2.31	1.16	น้อย	7
4. สถานบันเทิงที่เป็นแหล่งมั่วสุมอยู่ใกล้ที่พักอาศัย	10/4.6	15/6.8	53/24.2	46/21.0	95/43.4	2.08	1.16	น้อย	8
5. ชุมชนแออัดไม่เป็นระเบียบ สามารถหาซื้อยาเสพติดได้ง่าย	17/7.8	19/8.7	58/26.5	49/22.4	76/34.7	2.32	1.24	น้อย	6
6. ชุมชนที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่มีฐานะยากจนต่างคนต่างอยู่ ไม่สนใจกัน	20/9.1	32/14.6	70/32.0	36/16.4	61/27.9	2.61	1.28	ปานกลาง	1
7. สังคมไม่ให้โอกาสและไม่มีแหล่งที่จะปรึกษาเมื่อเกิดความเครียด	21/9.6	28/12.8	49/22.4	51/23.3	70/32.0	2.45	1.31	น้อย	4
8. ชุมชนมีคนว่างงานมากและจับกลุ่มกันมั่วสุม	16/7.3	28/12.8	58/26.5	47/21.5	70/32.0	2.42	1.25	น้อย	5
9. อยากเป็นที่ยอมรับของเพื่อนฝูง	23/10.5	22/10.0	62/28.3	44/20.1	68/31.1	2.49	1.30	น้อย	2
รวม	-	-	-	-	-	2.35	1.23	น้อย	-

จากตารางที่ 4-11 ผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้ต้องขังหญิงที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำคามผิดคดียาเสพติด :กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ปัจจัยด้านสังคมและสภาพแวดล้อม โดยภาพรวมผู้ต้องขังหญิงมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.35$)

เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 1 ประเด็น คือ ประเด็นข้อที่ 14 ชุมชนที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่มีฐานะยากจนต่างคนต่างอยู่ ไม่สนใจกัน ($\bar{X} = 2.61$) อยู่ในระดับน้อย มี 8 ประเด็นซึ่งสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ดังนี้ ประเด็นข้อที่ 17 อยากเป็นที่ยอมรับของเพื่อนฝูง ($\bar{X} = 2.49$) ประเด็นข้อที่ 10 บ้าน/ชุมชนที่อาศัยอยู่ใกล้แหล่งขายและแหล่งมั่วสุมของยาเสพติด ($\bar{X} = 2.46$) ประเด็นข้อที่ 15 สังคมไม่ให้โอกาสและไม่มีแหล่งที่จะปรึกษาเมื่อเกิดความเครียด ($\bar{X} = 2.45$) ประเด็นข้อที่ 16 ชุมชนมีคนว่างงานมากและจับกลุ่มกันมั่วสุม ($\bar{X} = 2.42$) ประเด็นข้อที่ 13 ชุมชนแออัดไม่เป็นระเบียบ สามารถหาซื้อยาเสพติดได้ง่าย ($\bar{X} = 2.32$) ประเด็นข้อที่ 11 ที่ทำงานมีเพื่อนร่วมงานค้าและเสพยาเสพติด ($\bar{X} = 2.31$) ตามลำดับประเด็นข้อที่ 12 สถานบันเทิงที่เป็นแหล่งมั่วสุมอยู่ใกล้ที่พักอาศัย ($\bar{X} = 2.08$) และประเด็นข้อที่ 9 ครอบครัวและญาติพี่น้องมีคนยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ($\bar{X} = 2.02$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4-12 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	SD	แปลความหมาย	ลำดับที่
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
	จำนวน/ร้อยละ								
1. ฐานะความยากจน ไม่ได้เรียนต่อ	33/15.1	24/11.0	71/32.4	27/12.3	64/29.2	2.70	1.38	ปานกลาง	4
2. ครอบครัวมีหนี้สินมาก และเครียด	22/10.0	32/14.6	54/24.7	42/19.2	69/31.5	2.53	1.33	น้อย	6
3. อยากรวยเพราะเห็นคนอื่นค้าแล้วรวย	32/14.6	29/13.2	61/27.9	39/17.8	58/26.5	2.72	1.37	ปานกลาง	3
4. รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายในชีวิตประจำวัน	43/19.6	46/21.0	65/29.7	21/9.6	44/20.1	3.11	1.37	ปานกลาง	2
5. อยากมีเงินไปช่วยเหลือครอบครัว	64/29.2	52/23.7	53/24.2	21/9.6	29/13.2	3.46	1.35	มาก	1
6. หางานยาก ไม่มีใครจ้างเพราะมีประวัติยุ่งยาเสพติด	30/13.7	37/16.9	52/23.7	32/14.6	68/31.1	2.68	1.41	ปานกลาง	5
รวม	-	-	-	-	-	2.87	1.37	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 4-12 ผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้ต้องขังหญิงที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำคามผิดคดียาเสพติด: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ โดยภาพรวมผู้ต้องขังหญิงมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.87$)

เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก อยู่ในระดับมาก 1 ประเด็นข้อที่ 22 อยากมีเงินไปช่วยเหลือครอบครัว ($\bar{X} = 3.46$) อยู่ในระดับปานกลาง 4 ประเด็น ซึ่งสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ประเด็นข้อที่ 21 รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายในชีวิตประจำวัน ($\bar{X} = 3.11$) ประเด็นข้อที่ 20 อยากรวยเพราะเห็นคนอื่นค้าแล้วรวย ($\bar{X} = 2.72$) ประเด็นข้อที่ 18 ฐานะความยากจน ไม่ได้เรียนต่อ หางานทำยาก ($\bar{X} = 2.70$) ประเด็นข้อที่ 23 หางานยาก ไม่มีใครจ้างเพราะมีประวัติยุ่งยาเสพติด ($\bar{X} = 2.68$) และ ตามลำดับ

ส่วนประเด็นที่อยู่ในระดับน้อย 1 ประเด็น คือ ประเด็นข้อที่ 19 ครอบครัวมีหนี้สินมากและเครียด ($\bar{X} = 2.53$)

ตารางที่ 4-13 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ปัจจัยด้านสุขภาพ

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	SD	แปลความหมาย	ลำดับที่
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
	จำนวน/ร้อยละ								
1. อยากลดน้ำหนัก	31/14.2	14/6.4	50/22.8	26/11.9	98/44.7	2.33	1.45	น้อย	5
2. รู้สึกว่าเสพแล้วแก้โรคซึมเศร้าหรือเครียดได้	20/9.1	22/10.0	59/26.9	38/17.4	79/36.1	2.40	1.32	น้อย	4
3. รู้สึกว่าเสพแล้วทำให้มีแรงมากขึ้นในการทำงาน	28/12.8	34/15.5	63/28.8	23/10.5	71/32.4	2.66	1.40	ปานกลาง	3
4. เสพแล้วมีความกระตือรือร้นและตื่นตัวมากขึ้น	37/16.9	29/13.2	72/32.9	21/9.6	60/27.4	2.83	1.40	ปานกลาง	2
5. เสพแล้วมีอารมณ์ดี มีความสุข	39/17.8	37/16.9	64/29.2	23/10.5	56/25.6	2.91	1.41	ปานกลาง	1
รวม	-	-	-	-	-	2.63	1.40	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 4-13 ผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้ต้องขังหญิงที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำคามผิดคดีอาเสพติด: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ปัจจัยด้านสุขภาพ โดยภาพรวมผู้ต้องขังหญิงมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.63$)

เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 3 ประเด็น ซึ่งสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ประเด็นข้อที่ 28 เสพแล้วมีอารมณ์ดี มีความสุข ($\bar{X} = 2.91$) ประเด็นข้อที่ 27 เสพแล้วมีความกระตือรือร้นและตื่นตัวมากขึ้น ($\bar{X} = 2.83$) ประเด็นข้อที่ 26 รู้สึกว่าเสพแล้วทำให้มีแรงมากขึ้นในการทำงาน ($\bar{X} = 2.66$) ตามลำดับ

ส่วนประเด็นที่อยู่ในระดับน้อย มี 2 ประเด็นซึ่งสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ประเด็นข้อที่ 25 รู้สึกว่าเสพแล้วแก้โรคซึมเศร้าหรือเครียดได้ ($\bar{X} = 2.49$) และประเด็นข้อที่ 24 อยากลดน้ำหนัก ($\bar{X} = 2.33$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำคามผิดคดีอาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง:กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4-14 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำคามผิดคดีอาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	4	.728	.182	.383	.821
ภายในกลุ่ม	214	101.720	.475		
รวม	218	102.448			

จากตารางที่ 4-14 พบว่า ผู้ต้องขังหญิงที่มีอายุต่างกับกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำคามผิดคดีอาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง :กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4-15 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดีอาชญากรรม
ของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	3	2.537	.846	1.820	.145
ภายในกลุ่ม	215	99.911	.465		
รวม	218	102.448			

จากตารางที่ 4-15 พบว่า ผู้ต้องขังหญิงที่มีสถานภาพต่างกันกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำ
ความผิดคดีอาชญากรรมของผู้ต้องขังหญิง :กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4-16 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิด
คดีอาชญากรรมของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	4	3.694	.923	2.001	.096
ภายในกลุ่ม	214	98.754	.461		
รวม	218	102.448			

จากตารางที่ 4-16 พบว่า ผู้ต้องขังหญิงที่มีระดับการศึกษาต่างกันกับปัจจัยที่มีผลต่อการ
กระทำผิดคดีอาชญากรรมของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4-17 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดคดีอาชญากรรมของ
ผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	4	3.629	.907	1.965	.101
ภายในกลุ่ม	214	98.819	.462		
รวม	218	102.448			

จากตารางที่ 4-17 พบว่าผู้ต้องขังหญิงที่มีอาชีพต่างกันกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำ ความผิดคดีอาเสพติคของผู้ต้องขังหญิง :กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4-18 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำ ความผิดคดีอาเสพติคของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	3	2.535	.854	1.818	.145
ภายในกลุ่ม	215	99.913	.465		
รวม	218	102.448			

จากตารางที่ 4-18 พบว่าผู้ต้องขังหญิงมีรายได้กับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำ ความผิดคดี อาเสพติคของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ

ตารางที่ 4-19 ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการอยู่อาศัยกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำ ความผิด คดีอาเสพติคของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	4	4.473	1.118	2.442	.048*
ภายในกลุ่ม	214	97.975	.458		
รวม	218	102.448			

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4-19 พบว่าผู้ต้องขังหญิงมีสภาพการอยู่อาศัยต่างกันกับปัจจัยที่มีผลต่อการ กระทำ ความผิดคดีอาเสพติคของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4-20 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างสภาพการอยู่อาศัยต่างกันกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดีอาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษาเรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี

รายได้	\bar{X}	อยู่กับพ่อแม่	อยู่กับพ่อหรือแม่ (กรณีพ่อแม่แยกทางกัน)	อยู่กับญาติพี่น้อง	อยู่กับแฟน	อื่น ๆ...(ไปรดระบุ)
		2.21	2.51	2.59	2.33	2.56
อยู่กับพ่อแม่	2.21	-	.302	.381*	.121	.357*
อยู่กับพ่อหรือแม่ (กรณีพ่อแม่แยกทางกัน)	2.51		-	.079	.180	.055
อยู่กับญาติพี่น้อง	2.59			-	.259	.236
อยู่กับแฟน	2.33				-	
อื่น ๆ	2.56					-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 4-20 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างสภาพการอยู่อาศัยกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดีอาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 2 คู่คือ

1. ระหว่างผู้ต้องขังหญิงที่มีสภาพการอยู่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ กับ ผู้ต้องขังหญิงที่มีสภาพการอยู่อาศัยอยู่กับญาติพี่น้อง หมายความว่า ผู้ต้องขังหญิงที่มีสภาพการอยู่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ จะมีค่าเฉลี่ยของปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดีอาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี อยู่ในระดับดีกว่าผู้ต้องขังหญิงที่มีสภาพการอยู่อาศัยอยู่กับญาติพี่น้อง

2. ระหว่างผู้ต้องขังหญิงที่มีสภาพการอยู่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ กับ ผู้ต้องขังหญิงที่มีสภาพการอยู่อาศัย กับ อาชีพอื่น ๆ หมายความว่า ผู้ต้องขังหญิงที่มีสภาพการอยู่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ จะมีค่าเฉลี่ย ของปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดีอาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัด สุพรรณบุรี อยู่ในระดับดีกว่าผู้ต้องขังหญิงที่มีสภาพการอยู่อาศัยอื่น ๆ

ตารางที่ 4-21 ความสัมพันธ์ระหว่างท่านต้องโทษคดียาเสพติดในฐานะกับปัจจัยที่มีผลต่อการ
 กระทำความคิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	2	3.798	1.899	4.158	.017*
ภายในกลุ่ม	216	98.650	.457		
รวม	218	102.448			

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4-21 พบว่าผู้ต้องขังหญิงมีท่านต้องโทษคดียาเสพติดในฐานะกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความคิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4-22 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างผู้ต้องขังหญิงท่านต้องโทษคดียาเสพติดใน
 ฐานะต่างกับกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความคิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง:
 กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี

ท่านต้องโทษคดียาเสพติดในฐานะ	\bar{X}	ผู้ค้า	ผู้เสพ	ผู้ค้าและผู้เสพ
		2.26	2.52	2.52
ผู้ค้า	2.26	-	.266*	.263*
ผู้เสพ	2.52		-	.003
ผู้ค้าและผู้เสพ	2.52			-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 4-22 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างท่านต้องโทษคดียาเสพติดในฐานะกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความคิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 2 คู่คือ

1. ระหว่างผู้ต้องขังหญิงท่านที่ต้องโทษคดียาเสพติดในฐานะผู้ค้า กับ ผู้ต้องขังหญิงท่านที่ต้องโทษคดียาเสพติดในฐานะผู้เสพ หมายความว่า ผู้ต้องขังหญิงท่านที่ต้องโทษคดียาเสพติดในฐานะผู้ค้า จะมีค่าเฉลี่ยของปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความคิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง:

กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี อยู่ในระดับดีกว่าผู้ต้องขังหญิงท่านที่ต้องโทษคดียาเสพติด ในฐานะผู้เสพ

2. ระหว่างผู้ต้องขังหญิงท่านที่ต้องโทษคดียาเสพติดในฐานะผู้ค้า กับ ผู้ต้องขังหญิงท่านที่ต้องโทษคดียาเสพติดในฐานะผู้ค้าและผู้เสพ หมายความว่า ผู้ต้องขังหญิงท่านที่ต้องโทษคดียาเสพติดในฐานะผู้ค้า จะมีค่าเฉลี่ยของปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี อยู่ในระดับดีกว่าผู้ต้องขังหญิงท่านที่ต้องโทษคดียาเสพติดในฐานะผู้ค้าและผู้เสพ

ตารางที่ 4-23 ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทสารเสพติดที่ท่านเคยยุ่งเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง :กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	3	.669	.223	.471	.703
ภายในกลุ่ม	215	101.779	.473		
รวม	218	102.448			

จากตารางที่ 4-23 พบว่าผู้ต้องขังหญิงที่มีประเภทสารเสพติดที่ท่านเคยยุ่งเกี่ยวต่างกันกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4-24 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่ท่านมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	2	1.633	.816	1.749	.176
ภายในกลุ่ม	216	100.815	.467		
รวม	218	102.448			

จากตารางที่ 4-24 พบว่าผู้ต้องขังหญิงที่มีระยะเวลาที่ท่านมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ต่างกันกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำ จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาข้อเสนอแนะปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี

ตารางที่ 4-25 ข้อเสนอแนะปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี เรียงตามลำดับจำนวนของผู้ต้องขังหญิงที่เสนอแนะ

ลำดับที่	ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะผู้ต้องขังหญิง	ความถี่
1	ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ เรื่องปัญหาความยากจน ไม่มีอาชีพที่มั่นคงและรายได้ไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน	25
2	ปัจจัยด้านสังคมและสภาพแวดล้อม เรื่องไม่ได้รับการยอมรับ และการให้โอกาสจากคนในสังคม	15
3	ปัจจัยด้านครอบครัว เรื่องไม่ได้รับความเอาใจใส่และความเข้าใจจากคนในครอบครัว	11

จากตารางที่ 4-25 ผู้ต้องขังหญิงเรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรีที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีข้อเสนอแนะปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี ดังนี้ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ เรื่องปัญหาความยากจน ไม่มีอาชีพที่มั่นคงและรายได้ไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน รองลงมาคือ ปัจจัยด้านสังคมและสภาพแวดล้อม เรื่องไม่ได้รับการยอมรับ และการให้โอกาสจากคนในสังคม และปัจจัยด้านครอบครัว เรื่องไม่ได้รับความเอาใจใส่และความเข้าใจจากคนในครอบครัว ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา
เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง:
กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี

2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติด
ของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขัง
หญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี

วิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิจัยแบบเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้เป็นประชากรที่ใช้ศึกษาได้แก่
ผู้ต้องขังคดียาเสพติดเรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 219 คน ระยะเวลาในการเก็บรวบรวม
ข้อมูล เริ่มตั้งแต่เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2562 – มีนาคม พ.ศ. 2563 เครื่องที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่
แบบสอบถาม แบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสำรวจ มีข้อ
คำถามจำนวน 9 ข้อ ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติด มีจำนวน 28 ข้อ โดย
ทำการศึกษาทั้งหมด 4 ด้าน และส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดี
ยาเสพติด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและตัวแปรเชิงอนุมาน ประมวลผลด้วย
โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(Standard deviation) ในการทดสอบสมมติฐานหาความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระ กับตัวแปร
ตาม ใช้ค่าสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) หรือการวิเคราะห์
ความแปรปรวนทางเดียวในการทดสอบสมมติฐานหาความแตกต่างระหว่างตัวแปรที่มีมากกว่า 2
กลุ่ม ถ้าพบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบรายคู่ด้วยวิธี LSD ที่ระดับนัยสำคัญ .05 หรือระดับ
ความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 โดยใช้สูตร LSD เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของกลุ่มตัวอย่าง

การนำเสนอผลการวิจัยแบ่งหัวข้อออกเป็น 5 หัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการศึกษา
2. ผลการทดสอบสมมติฐาน
3. อภิปรายผลการศึกษา
4. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

5. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

สรุปผลการศึกษา

จากการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี กลุ่มตัวอย่างของผู้ต้องขังหญิงที่ตอบแบบสอบถามเมื่อวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปสาระสำคัญของผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ต้องขังหญิงเรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรีที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ในภาพรวม มีอายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.1 มีสถานภาพ โสด มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.9 มีระดับการศึกษา ประถมศึกษา (ป.1-ป.6) คิดเป็นร้อยละ 46.1 มีอาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 21.50 มีอาชีพ รับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 56.6 มีรายได้ ไม่เกิน 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 26.00 คิดเป็นร้อยละ 64.8 มีสภาพการอยู่อาศัย อยู่กับแฟน คิดเป็นร้อยละ 37.9 ต้องโทษคดียาเสพติดในฐานะ ผู้ค้า คิดเป็นร้อยละ 54.3 เคยยุ่งเกี่ยวสารเสพติด ประเภทที่ 1 ยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรง เช่น เฮโรอีน อาซิทอร์ฟิน อีทอร์ฟิน แอมเฟตามีน เมทแอมเฟตามีน ฯลฯ คิดเป็นร้อยละ 87.1 และมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด มากกว่า 2 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 51.1

2. ผลการสำรวจปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี (ผลการศึกษาดอนที่ 2 ของแบบสอบถาม) พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ต้องขังหญิงเรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรีที่ตอบแบบสอบถาม มีระดับความคิดเห็นต่อบัญชีที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี ส่วนใหญ่ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.43$) เมื่อพิจารณาในรายปัจจัยด้าน พบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.87$) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านสุขภาพ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.63$) ปัจจัยด้านสังคมและสภาพแวดล้อม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.35$) และปัจจัยด้านครอบครัว อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=1.90$) ตามลำดับ

ผลการทดสอบสมมุติฐาน

ตารางที่ 5-1 ผลการทดสอบสมมุติฐานการวิจัย

สมมุติฐาน	ผลการทดสอบสมมุติฐาน
1. ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำคามผิดศีลยาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกันตามอายุ	ปฏิเสธสมมุติฐาน
2. ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำคามผิดศีลยาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกันตามสถานภาพ	ปฏิเสธสมมุติฐาน
3. ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำคามผิดศีลยาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกันตามระดับการศึกษา	ปฏิเสธสมมุติฐาน
4. ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำคามผิดศีลยาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกันตามอาชีพ	ปฏิเสธสมมุติฐาน
5. ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำคามผิดศีลยาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกันตามรายได้	ปฏิเสธสมมุติฐาน
6. ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำคามผิดศีลยาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกันตามสภาพการอยู่อาศัย	ยอมรับสมมุติฐาน
7. ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำคามผิดศีลยาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกันตามท่านต้องโทษคดียาเสพติดในฐานะ	ยอมรับสมมุติฐาน
8. ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำคามผิดศีลยาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกันตามประเภทสารเสพติดที่ท่านเคยยุ่งเกี่ยว	ปฏิเสธสมมุติฐาน
9. ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำคามผิดศีลยาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกันตามระยะเวลาที่ท่านมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด	ปฏิเสธสมมุติฐาน

จากตารางที่ 5-1 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสำรวจ พบว่า อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สภาพการอยู่อาศัย ท่านต้องโทษคดีอาชญากรรม ในฐานะประเภทสารเสพติดที่ท่านเคยยุ่งเกี่ยว ระยะเวลาที่ท่านมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ในภาพรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย แต่เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสำรวจ สภาพการอยู่อาศัย และท่านต้องโทษคดีอาชญากรรมในฐานะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัย

อภิปรายผลการศึกษา

จากผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์และผลที่ได้จากการทดสอบสมมติฐานงานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดีอาชญากรรมของผู้ต้องขังหญิง : กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี สามารถอภิปรายผล และอ้างอิงจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้ อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดีอาชญากรรมของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการศึกษาพบว่า ผู้ต้องขังหญิงคดีอาชญากรรม เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรีที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยผลการศึกษาดังกล่าวมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของอานนท์ ฉัตรเงิน และเกษมสานต์ โชติชาครพันธุ์ (2558) ศึกษาลักษณะส่วนบุคคลและพฤติกรรมของผู้กระทำผิดซ้ำหญิง ในคดีจำหน่ายยาเสพติด ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ โชคชัย บุญชูช่วย (2551) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดีอาชญากรรมซ้ำในมุมมองของผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดชลบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ปัจจัยรายด้าน ปัจจัยด้านครอบครัว พบว่าผู้ต้องขังหญิงเรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ตอบแบบสอบถามปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดีอาชญากรรมของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอานนท์ ฉัตรเงิน และเกษมสานต์ โชติชาครพันธุ์ (2558) ศึกษาลักษณะส่วนบุคคลและพฤติกรรมของผู้กระทำผิดซ้ำหญิง ในคดีจำหน่ายยาเสพติด ด้านครอบครัว อยู่ในระดับน้อย เช่นเดียวกับงานวิจัยของจิราพันธ์ รุจิระพงศ์ (2551) ศึกษาสภาพและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเสพยาเสพติดของเยาวชนในเขตพื้นที่อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ ด้านของสภาพครอบครัว อยู่ในระดับน้อย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ โชคชัย บุญชูช่วย (2551) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดีอาชญากรรมซ้ำในมุมมองของผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดชลบุรี ปัจจัยด้านครอบครัว อยู่ในระดับน้อย ปัจจัยรายด้าน ปัจจัยด้านสังคมและสภาพแวดล้อม พบว่าผู้ต้องขังหญิง เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ตอบแบบสอบถามปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดีอาชญากรรมของ

ผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิราพันธ์ รุจิระพงศ์ (2551) ศึกษาสภาพและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเสพยาเสพติดของเยาวชนในเขตพื้นที่อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ ด้านสื่อ อยู่ในระดับน้อย ปัจจัยรายด้าน ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ พบว่าผู้ต้องขังหญิงเรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ตอบแบบสอบถามปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนุชนาฏ มุกระ (2554) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด ของผู้ต้องขังหญิงเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านเศรษฐกิจ อยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับงานวิจัยของ พงษ์กฤษฎณ์ มงคลสินธุ์ (2561) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด ด้านเศรษฐกิจและสังคม อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิโรจน์ แยมปราศัย (2554) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดซ้ำเกี่ยวกับพระราชบัญญัติยาเสพติด: กรณีศึกษาทัณฑสถานหญิงจังหวัดชลบุรี ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ อยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยรายด้าน ปัจจัยด้านสุขภาพ พบว่าผู้ต้องขังหญิงเรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ตอบแบบสอบถามปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์กฤษฎณ์ มงคลสินธุ์ (2561) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด ด้านสุขภาพจิต อยู่ในระดับปานกลาง

อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสำรวจ พบว่า อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สภาพการอยู่อาศัย ท่านต้องโทษคดียาเสพติดในฐานะ ประเภทสารเสพติดที่ท่านเคยยุ่งเกี่ยว และระยะเวลาที่ท่านมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ในภาพรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ไม่มีผลกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย แต่เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสำรวจ สภาพการอยู่อาศัย และท่านต้องโทษคดียาเสพติดในฐานะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัย มีผลกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย มีความสอดคล้องกับงานวิจัยอื่น ๆ ดังนี้ ท่านต้องโทษคดียาเสพติดในฐานะ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลการศึกษา ดังกล่าวมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์กฤษฎณ์ มงคลสินธุ์

(2561) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด มีประวัติการทำ ความผิด ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำ ความผิดคดี ยาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ผู้ต้องขังหญิงเรือนจำ จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะส่วนใหญ่ในภาพรวม ดังนี้ ปัจจัยด้าน เศรษฐกิจ เรื่องปัญหาความยากจน ไม่มีอาชีพที่มั่นคงและรายได้ไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายใน ชีวิตประจำวัน รองลงมาคือ ปัจจัยด้านสังคมและสภาพแวดล้อม เรื่องไม่ได้รับการยอมรับ และการ ให้ออกจากคนในสังคม และปัจจัยด้านครอบครัว เรื่องไม่ได้รับความเอาใจใส่และความเข้าใจ จากคนในครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสิริภัทร เรือนคง (2556) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อ การกระทำผิดเกี่ยวกับคดียาบ้าของผู้ต้องขัง: กรณีศึกษา เรือนจำพิเศษพัทยา ผลการศึกษาการจะ แก้ไขปัญหาการกระทำผิดเกี่ยวกับคดียาบ้าของผู้ต้องขังใน เรือนจำพิเศษพัทยานั้น ต้องเกิดจากการ ร่วมมือ ร่วมแรงทั้งกายและใจของผู้คนหลายฝ่าย ทั้งภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ เอกชน และภาคประชาชน สิ่งสำคัญครอบครัวต้องให้ออกาส และสังคมต้องให้การยอมรับพวกเขา เหล่านั้นกลับคืนสู่สังคมที่ ได้อย่างเป็นปกติสุข และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นุชนาฏ มุกระ (2554) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังเรือนจำกลางเชียงใหม่ ผลการศึกษาจากปัจจัยด้าน สภาพแวดล้อมไม่ว่าจะเป็นด้านครอบครัว สังคมและชุมชน การคบเพื่อน เศรษฐกิจ ก็ตามล้วน ส่งผลให้เกิดการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดถ้าครอบครัวขาดความอบอุ่นขาดการอบรม เลี้ยงดูที่ เอาใจใส่ก็ง่ายต่อการถูกชักจูงจากกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดรวมถึงสภาพเศรษฐกิจ การคบ เพื่อน ตลอดจนสภาพของสังคมและชุมชน ซึ่งเมื่อผู้ต้องขังพ้นโทษออกมาแล้วต้องประสบ กับ ปัญหาทั้งด้านของสภาพจิตใจความวิตกกังวลกลัวที่สังคมจะไม่ให้การยอมรับ และต้องเจอกับ ปัญหาการตกงาน ถูกปฏิเสธจากสถานที่ทำงาน ทำให้ขาดรายได้ที่จะเลี้ยงดูตัวเองและครอบครัว จะ ส่งผลให้ต้องกลับไปทำผิดซ้ำนั่นเอง

ข้อเสนอแนะการนำวิจัยไปใช้

จากข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำ ความผิดคดียาเสพติดของผู้ ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ต้องขังหญิงเรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี มีระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำ ความผิด คดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี ส่วนใหญ่ในภาพรวมอยู่ใน ระดับน้อย แต่เมื่อวิเคราะห์ผลการวิจัยรายด้านพบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ มีระดับความคิดเห็นมาก ที่สุด รองลงมา คือ ปัจจัยด้านสุขภาพ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งนำปัจจัยที่มี

ผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิงดังกล่าว มาจัดทำนโยบายนำไปใช้ในเชิงปฏิบัติและหาแนวทางการป้องกันการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิงอย่างเร่งด่วน และเมื่อวิเคราะห์ประเด็นอื่น ๆ ในแต่ละปัจจัยด้าน มีรายละเอียดดังนี้ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ เมื่อวิเคราะห์ผลการวิจัย พบว่า ประเด็นที่ 22 อยากมีเงิน ไปช่วยเหลือครอบครัว มีผลต่อปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรีมากที่สุด รองลงมา คือ ประเด็นที่ 21 รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายในชีวิตประจำวัน ผู้วิจัยมีความเห็นว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำประเด็นนี้ไปใช้ในการกำหนดนโยบายเชิงปฏิบัติในเรื่องของการส่งเสริมอาชีพที่มั่นคงเพียงพอต่อการดำรงชีพ และการให้โอกาสในการทำงานแก่ผู้ต้องขังหญิง ภายหลังจากที่ได้รับการพ้นโทษ

ปัจจัยด้านสุขภาพ เมื่อวิเคราะห์ผลการวิจัย พบว่า ประเด็นที่ 28 เสพแล้วมีอารมณ์ดี มีความสุข มีผลต่อปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรีมากที่สุด รองลงมา คือ ประเด็นข้อที่ 27 เสพแล้วมีความกระตือรือร้น และตื่นตัวมาก ผู้วิจัยมีความเห็นว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำประเด็นเรื่องนี้ไปใช้ในการกำหนดนโยบายเชิงปฏิบัติในเรื่องของการให้ความรู้เรื่องโทษของยาเสพติดให้ชัดเจนมากขึ้น เพื่อให้บุคคลทั่วไปได้รับทราบและเข้าใจมากขึ้น และส่งเสริมในเรื่องการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพให้มากขึ้น ปัจจัยด้านสังคมและสภาพแวดล้อม เมื่อวิเคราะห์ผลการวิจัย พบว่า ประเด็นที่ 14 ชุมชนที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่มีฐานะยากจนต่างคนต่างอยู่ ไม่สนใจกัน มีผลต่อเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรีมากที่สุด และรองลงมา คือ ประเด็นที่ 17 อยากเป็นที่ยอมรับของเพื่อนฝูง ผู้วิจัยมีความเห็นว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำประเด็นเรื่องนี้ไปใช้ในการกำหนดนโยบายเชิงปฏิบัติในเรื่องของการส่งเสริมการทำกิจกรรมร่วมกันของคนในชุมชนให้มีความสามัคคี มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และจัดกิจกรรมการส่งเสริมอาชีพให้กับคนชุมชน เพื่อสร้างรายได้ให้กับบุคคลผู้ที่ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจในชุมชน และสามารถพัฒนาส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มเพื่อประกอบอาชีพในชุมชน ให้รู้จักเป็นวงกว้าง สามารถสร้างรายได้อย่างแท้จริง

ปัจจัยด้านครอบครัว เมื่อวิเคราะห์ผลการวิจัย พบว่า ประเด็นข้อที่ 2 ขาดความอบอุ่นมีปัญหาแล้วไม่รู้จักปรึกษาใคร มีผลต่อปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรีมากที่สุด และรองลงมา คือ ประเด็นข้อที่ 3 พ่อแม่แยกกันอยู่/หย่าร้าง ผู้วิจัยมีความเห็นว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำประเด็นเรื่องนี้ไปใช้ในการกำหนดนโยบายเชิงปฏิบัติในเรื่องของการจัดกิจกรรมส่งเสริมครอบครัว เพื่อสร้างความรักความ

เข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกในครอบครัว และตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันครอบครัว

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยที่มีผลต่อการกระทำคามผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

1. จากผลการศึกษาด้านครอบครัวพบว่า ผู้ต้องขังหญิงเรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ตอบแบบสอบถามวิจัยที่มีผลต่อการกระทำคามผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี อยู่ในระดับน้อย ผู้วิจัยจึงเสนอให้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลิกกระทำคามผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสมุทรปราการ

2. เพื่อการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ควรศึกษาผู้ต้องขังหญิงเรือนจำในเขตพื้นที่อื่น ๆ เพื่อให้ได้ทราบและเป็นการเปรียบเทียบผู้ต้องขังหญิงเรือนจำในเขตพื้นที่อื่น ๆ ว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการกระทำคามผิดคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง

บรรณานุกรม

กรมราชทัณฑ์. (2563ก). รายงานสถิติข้อมูลผู้ต้องขังตามแบบ รท. 103 กรมราชทัณฑ์. เข้าถึงได้จาก

<http://www.correct.go.th/rtnew103/filepdf/1583388984.pdf>

กรมราชทัณฑ์. (2563ข). รายงานสถิติผู้ต้องขังหญิงราชทัณฑ์ทั่วประเทศ. เข้าถึงได้จาก

http://www.correct.go.th/rt103pdf/report_result.php?date=2020-03-01&report=

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2560). คู่มือการการดำเนินงาน โครงการรณรงค์ป้องกันและ

แก้ไขปัญหายาเสพติด *To Be Number One* ฉบับปรับปรุงใหม่ พ.ศ. 2560. นนทบุรี:

โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กฤตยา อาชวนิจกุล และกุลภา วจนสาระ. (2558). มองผ่านเลนส์เพศภาวะและความหลากหลาย:

ข้อเสนอในการพัฒนายุทธศาสตร์เพื่อสุขภาวะผู้หญิง. นครปฐม: สมาคมเพศวิถีศึกษา.

กฤตยา อาชวนิจกุล และกุลภา วจนสาระ. (2560). การขับเคลื่อน 'คุกไทย' สู่ 'เรือนจำสุขภาวะ'.

นครปฐม: สมาคมนักวิจัยประชากรและสังคม สถาบันวิจัยประชากรและสังคม

มหาวิทยาลัยมหิดล.

กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด. (2550). ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกัน.

เข้าถึงได้จาก www.thaidrugpolice.com/drug/kn_g.html

กระทรวงยุติธรรม สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กองกฎหมาย. (2562).

รวมกฎหมายยาเสพติดพร้อมด้วยกฎกระทรวงระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง. กรุงเทพฯ:

ห้างหุ้นส่วนจำกัดบางกอกบล็อท.

คณะสถิติประยุกต์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. (2560). เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา: วิธีการ

แห่งศาสตร์พระราชทานเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. เข้าถึงได้จาก <http://as.nida.ac.th/gsas/>

article/เข้าใจ-เข้าถึง-พัฒนา-วิธี/

คม เหล่าบุตรสา. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อการเสพยาเสพติดของผู้ต้องหาในคดีเสพยาเสพติด

ประเภท 1 (ยาบ้า) ในพื้นที่สถานีตำรวจภูธรสำโรงเหนือ. ปทุมธานี:

มหาวิทยาลัยรังสิต.

จิตอาสา “ทำความดีด้วยหัวใจ” ในรัชกาลที่ 10 ขยายตัว-มั่นคง-สืบเนื่อง. (2561). เข้าถึงได้จาก

https://www.matichonweekly.com/column/article_121298

- จิราพันธ์ รุจิระพงศ์. (2551). *สภาพและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเสพยาเสพติดของเยาวชนในเขตพื้นที่อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- เฉวียง วิชัย. (2550). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของผู้ต้องขังในเรือนจำอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.
- โชคชัย บุญชูช่วย. (2551). *ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดยาเสพติดซ้ำในมุมมองของผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟู ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดชลบุรี*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เดชา จินตกลการ. (2559). *ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติด ในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ทรงเกียรติ ปิยะกะ, ชาญวิทย์ เงินศรีตระกูล และสาวิตรี อัยฉางค์กรชัย (2545). *เวชศาสตร์โรคติดยา*. สงขลา: ลิมบราเคอร์การพิมพ์.
- เชียรชัย งามทิพย์วัฒนา. (2549). *ทฤษฎีทางชีวพฤติกรรมศาสตร์สำหรับการติดสารเสพติด: Bio-behavioral Processes Underlying Substance Dependence ใน พิษิต แสงชาญชัย พงศธร เนตราคม และนวพร หิรัญวิวัฒน์กุล. ตำราจิตเวชศาสตร์การติดยาเสพติด (หน้า 165-169). กรุงเทพฯ: บางกอกบลู๊ค.*
- นุชนาฏ มุกระ. (2554). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังเรือนจำกลางเชียงใหม่*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นิติภัทร เสาวกุล. (2550). *แบบทดสอบ Comprehension*. เข้าถึงได้จาก <http://www.dekgeng.com/thai/comp/thai/comp/7536.html>
- นิพนธ์ จำเนียรพันธ์. (2551). *แนวทางการแก้ไขการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดีเสพยาบ้า: ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ต้องขังทัณฑสถานบำบัดพิเศษพระนครศรีอยุธยา*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ป.ป.ส.แถลงรายงานประจำปี ระบุผู้หญิงทั่วโลกติดยาเพิ่ม สัดส่วน 1 ใน 3 สถิติชี้ผู้หญิงเสพยาเกินขนาดมากกว่าผู้ชาย. (2560). เข้าถึงได้จาก <https://www.komchadluek.net/news/regional/262783>

- พงศกร อินธิไชย. (2552). การกระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับยาเสพติดในเรือนจำของผู้ต้องขังคดียาเสพติด
เรือนจำกลางบางขวาง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พงษ์กฤษณ์ มงคลสินธุ์. (2561). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เพียรชัยรัตน์ เงินงาม. (2551). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดในคดีเกี่ยวกับยาเสพติดของ
ผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- ไพฑูรย์ โพธิสว่าง. (2556). การทำวิจัยทางสังคมศาสตร์: หลักการ วิธีปฏิบัติ สถิติ และ
คอมพิวเตอร์. กรุงเทพฯ: คัมอิน.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2553). พจนานุกรมศัพท์ภาษาศาสตร์ (ภาษาศาสตร์ประยุกต์) ฉบับ
ราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- รัตนา สายพานิชย์ และชัชวาล ศิลปะกิจ. (2550). ปัญหาจากการใช้สารเสพติด. กรุงเทพฯ: บิยอนด์
อินเตอร์ไรซ์.
- เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี. (2560). จำนวนผู้ต้องขังหญิงคดียาเสพติด. สุพรรณบุรี: เรือนจำจังหวัด
สุพรรณบุรี.
- วารภรณ์ มั่งคั่ง. (2558). ปัจจัยครอบครัวที่มีผลต่อการใช้สารเสพติดของวัยรุ่นชายในศูนย์ฝึกและ
อบรมเด็กและเยาวชน บ้านบึง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิจิต อู่อ่อน. (2550). การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิโรจน์ เข้มปราศรัย. (2554). ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับพระราชบัญญัติ
ยาเสพติด: กรณีศึกษาทัณฑสถานหญิงจังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิโรจน์ วีระชัย. (2544). เส้นทางสู่การติดยาและหนทางสู่การเลิกยาเสพติด. ใน วิโรจน์ วีระชัย,
อังกูร ภัทรากกร, ถ้ำชำ ลักขณาภิชนัชช, นวิวรรณ ปัญจนุศย์ และนิภา นิสกุล.
ตำราการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด. (หน้า 116 -128). กรุงเทพฯ: วัชระ อินเตอร์พรีนติ้ง.
- วิโรจน์ สุ่มใหญ่. (2560). *ป.ป.ส. จับมือ INCB และ UNODC เปิดเผยแพร่รายงานคณะกรรมการควบคุม
ยาเสพติดระหว่างประเทศ (INCB) ประจำปี 2560*. เข้าถึงได้จาก [https://aseannarco.oncb.
go.th/ewt_news.php?nid=326&filename=index](https://aseannarco.oncb.go.th/ewt_news.php?nid=326&filename=index)

- ศิริพร พรหมสุภา. (2549). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมในการป้องกันการติดยาเสพติด ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2544). *สมองและกลไกการเสพติด*. เข้าถึงได้จาก <https://www.drugabuse.gov/sites/default/file/rrmetham.pdf>
- สิรภัทร เรือนคง. (2556). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดเกี่ยวกับคดียาบ้าของผู้ต้องขัง: กรณีศึกษาเรือนจำพิเศษพญา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- สุธาสิณี ดอกพะยอม. (2552). *ปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี*. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม. (2550). *ความรู้เรื่องยาเสพติด*. เข้าถึงได้จาก <http://www.defece.thaigov.net/inform/drug.html>
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดระนอง กระทรวงสาธารณสุข. (2559). *ความหมายของยาเสพติด. ความรู้ทั่วไปยาเสพติด*. เข้าถึงได้จาก http://www.rno.moph.go.th/2bno1/Document/article_20160307165455.pdf
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม. (2562). *แผนปฏิบัติการป้องกัน ปราบปราม และบำบัดรักษาเสพติด ปี 2562 สถานการณ์ยาเสพติดนอกประเทศ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.
- สำนักสารนิเทศฯและสารเสพติด. (2560). *ป.ป.ส.แถลงรายงานประจำปี ระบุผู้หญิงทั่วโลกติดยาเพิ่ม สัดส่วน 1 ใน 3 สถิติชี้ผู้หญิงเสพยาเกินขนาดมากกว่าผู้ชาย*. เข้าถึงได้จาก <http://www.komchadluek.net/news/regional/262783>
- อนูรัตน์ อนันทนาธร. (2561). *การวิจัยประเมินผลโครงการบำบัดและการพัฒนาแนวทางดำเนินงานต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน จังหวัดสุพรรณบุรี*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อานนท์ ฉัตรเงิน และเกษมสานต์ โชติชาครพันธุ์. (2559). *ลักษณะส่วนบุคคลและพฤติกรรมของผู้กระทำผิดซ้ำหญิง ในคดีจำหน่ายยาเสพติด*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อาภาศิริ สุวรรณานนท์ และคณะ. (2550). *ปัจจัยด้านบุคคลที่มีผลต่อการติดยาเสพติดซ้ำ*. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด.

Kotter, J. P. (1996). *Leading change*. Boston: Harvard Business School Press.

National Institute on Drug Abuse. (1999). *Principles of drug addict treatment*. Retrieved from <http://www.nida.nih.gov/teaching>.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.). New York: Harper & Row.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

การทดสอบความเที่ยงตรง (IOC) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผลการวิเคราะห์การหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม (ค่า IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ

ชื่อเรื่อง : ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดีอาชญากรรมของผู้ต้องขังหญิง : กรณีศึกษา เรือนจำ
จังหวัดสุพรรณบุรี

แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ ดัง
รายนามต่อไปนี้

1. ดร.ภัสสนันท์ พ่วงเถื่อน อาจารย์ประจำภาครัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์และ
นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2. นางสาวอรนุช ขวัญเมือง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ โรงพยาบาลราชวิถี
(พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล)
3. นางสาวอัจฉรา กาญจนโยธิน พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ โรงพยาบาลราชวิถี
(พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่)

ผู้วิจัยได้กำหนดค่าดัชนี ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ (IOC) ของแต่ละข้อ ไม่น้อย
กว่า 0.5 ดังตารางสรุปคะแนนแบบทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถาม ดังนี้

-1 หมายถึง ไม่สอดคล้อง 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ 1 หมายถึง สอดคล้อง

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่			คะแนน IOC	แปลผล
	1	2	3		
1. อายุ	1	1	1	1	สอดคล้อง
2. สถานภาพ	1	1	1	1	สอดคล้อง
3. ระดับการศึกษา	1	1	1	1	สอดคล้อง
4. อาชีพ (ก่อนต้องโทษคดียาเสพติด)	1	1	1	1	สอดคล้อง
5. รายได้ (ต่อเดือน) (ก่อนต้องโทษคดียาเสพติด)	1	1	0	0.67	สอดคล้อง
6. สภาพการอยู่อาศัย (ก่อนต้องโทษคดียาเสพติด)	1	1	1	1	สอดคล้อง
7. ท่านต้องโทษคดียาเสพติดในฐานะ	1	1	1	1	สอดคล้อง
8. ชนิดสารเสพติดที่ท่านเคยยุ่งเกี่ยว (ก่อนต้องโทษคดียาเสพติด: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	1	1	1	1	สอดคล้อง
9. ระยะเวลาที่ท่านมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด	1	1	0	0.67	สอดคล้อง

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลที่ทำให้ท่านมาอยู่เกี่ยวกับยาเสพติด

ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่			คะแนน IOC	แปลผล
	1	2	3		
ปัจจัยด้านครอบครัว					
1. จัดแย้งกับคนในครอบครัว	1	1	1	1	สอดคล้อง
2. ขาดความอบอุ่นมีปัญหาแล้วไม่รู้จะปรึกษาใคร	1	1	1	1	สอดคล้อง
3. พ่อแม่แยกกันอยู่/ หย่าร้าง	1	1	1	1	สอดคล้อง
4. พ่อแม่ทะเลาะกันและใช้ความรุนแรงเป็นประจำ	1	1	1	1	สอดคล้อง
5. พ่อแม่ไม่เข้าใจและไม่รับฟังความคิดเห็น	1	1	1	1	สอดคล้อง
6. เครียดและกดดันเพราะถูกบังคับและเข้มงวดมาก	1	1	1	1	สอดคล้อง
7. ถูกพ่อแม่ทำร้ายร่างกายและใช้ความรุนแรงประจำ	1	1	1	1	สอดคล้อง
8. พ่อแม่ชอบเปรียบเทียบตัวเรากับพี่น้อง หรือลูกคนอื่น	1	1	1	1	สอดคล้อง
ปัจจัยด้านสังคมและสภาพแวดล้อม					
9. ครอบครัวและญาติพี่น้องมีคนยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด	1	1	1	1	สอดคล้อง
10. บ้าน/ ชุมชนที่อาศัยอยู่ใกล้แหล่งขายและแหล่งมั่วสุมของยาเสพติด	1	1	1	1	สอดคล้อง
11. ที่ทำงานมีเพื่อนร่วมงานค้าและเสพยาเสพติด	1	1	1	1	สอดคล้อง
12. สถานบันเทิงที่เป็นแหล่งมั่วสุมอยู่ใกล้ที่พักอาศัย	1	1	0	0.67	สอดคล้อง
13. ชุมชนแออัดไม่เป็นระเบียบ สามารถหาซื้อยาเสพติดได้ง่าย	1	1	1	1	สอดคล้อง
14. ชุมชนที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่มีฐานะยากจนต่างคนต่างอยู่ ไม่สนใจกัน	1	1	0	0.67	สอดคล้อง
15. สังคมไม่ให้โอกาสและไม่มีแหล่งที่จะปรึกษาเมื่อเกิดความเครียด	1	1	0	0.67	สอดคล้อง
16. ชุมชนมีคนว่างงานมากและจับกลุ่มกันมั่วสุม	1	1	1	1	สอดคล้อง
17. อยากเป็นที่ยอมรับของเพื่อนฝูง	1	1	1	1	สอดคล้อง

ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่			คะแนน	แปลผล
	1	2	3		
IOC					
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ					
18. ฐานะความยากจน ไม่ได้เรียนต่อ หางานทำยาก	1	1	1	1	สอดคล้อง
19. ครอบครัวมีหนี้สินมาก และเครียด	1	1	1	1	สอดคล้อง
20. อยากรวยเพราะเห็นคนอื่นค้าแล้วรวย	1	1	1	1	สอดคล้อง
21. รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายในชีวิตประจำวัน	1	1	1	1	สอดคล้อง
22. อยากมีเงินไปช่วยเหลือครอบครัวเช่นค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าข้าว หรือค่าส่งคนในครอบครัวไปเรียนหนังสือ	1	1	1	1	สอดคล้อง
23. หางานยาก ไม่มีใครจ้างเพราะมีประวัติยุ่ง	1	1	1	1	สอดคล้อง
ยาเสพติด					
ปัจจัยด้านสุขภาพ					
24. อยากลดน้ำหนัก	1	1	1	1	สอดคล้อง
25. รู้สึกว่าเสพติดแล้วแก้โรคซึมเศร้าหรือเครียดได้	1	1	1	1	สอดคล้อง
26. รู้สึกว่าเสพติดแล้วทำให้มีแรงมากขึ้นในการทำงาน	1	1	1	1	สอดคล้อง
27. เสพแล้วมีความกระตือรือร้นและตื่นตัวมากขึ้น	1	1	0	0.67	สอดคล้อง
28. เสพแล้วมีอารมณ์ดี มีความสุข	1	1	-1	0.33	ไม่
					สอดคล้อง

ตอนที่ 3: ข้อเสนอแนะปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติด**1. ปัจจัยด้านครอบครัว**

.....

.....

.....

2. ปัจจัยด้านสังคมและสภาพแวดล้อม

.....

.....

.....

3. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

.....

.....

.....

4. ปัจจัยด้านสุขภาพ

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม

ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดีอาเสพติดของผู้ต้องขังหญิง: กรณีศึกษา เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี

คำชี้แจง: แบบสอบถามชุดนี้จัดขึ้นเพื่อสำรวจระดับความคิดเห็นของผู้ต้องขังหญิง กระทำความผิดคดีอาเสพติด จึงขอความอนุเคราะห์จากทุกท่านตอบแบบสอบถาม เพื่อผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะนำไปสู่การค้นหาแนวทางที่เหมาะสมในการที่จะนำเสนอข้อมูลและวิธีการรูปแบบใหม่ที่จะใช้แก้ไขปัญหายาเสพติดได้ ขอรับรองว่าข้อมูลที่ท่านตอบในแบบสอบถามทั้งหมดจะถูกเก็บเป็นความลับ และจะถูกนำมาใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น ดังนั้นจึงขอความอนุเคราะห์ท่านในการตอบแบบสอบถามด้วยความเป็นจริง

สำหรับแบบสอบถามชุดนี้มีเนื้อหาทั้งหมด 4 ตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้ คือ

ตอนที่ 1: ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2: ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดีอาเสพติด

ตอนที่ 3: ข้อเสนอแนะปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดีอาเสพติด

ตอนที่ 1: ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หรือเติมข้อความตามความเป็นจริงในช่องว่างที่จัดเตรียมไว้ให้

1. อายุ

☐ 1) ไม่เกิน 20 ปี	☐ 2) 21 – 30 ปี
☐ 3) 31 – 40 ปี	☐ 4) 41 – 50 ปี
☐ 5) 51 ปีขึ้นไป	

2. สถานภาพ

☐ 1) โสด	☐ 2) สมรส
☐ 3) หม้าย	☐ 4) หย่าร้าง

3. ระดับการศึกษา

☐ 1) ไม่ได้ศึกษา	☐ 2) ประถมศึกษา (ป.1-ป.6)
☐ 3) มัธยมศึกษา (ม.1-ม.6)	☐ 4) ปวช.-ปวส./อนุปริญญา
☐ 5)ปริญญาตรีขึ้นไป	

4. อาชีพ (ก่อนต้องโทษคดียาเสพติด)

- 1) เกษตรกรรม (ทำนา/ทำสวน/ทำไร่/เลี้ยงสัตว์)
- 2) พนักงานโรงงาน/พนักงานสถานบริการ
- 3) รับจ้างทั่วไป 4) นักเรียน/นักศึกษา
- 5) อื่น ๆ(โปรดระบุ)

5. รายได้ (ต่อเดือน)(ก่อนต้องโทษคดียาเสพติด)

- 1) ไม่เกิน 10,000 บาท 2) 10,000-20,000 บาท
- 3) 20,001 – 30,000 บาท 4) 30,001 บาทขึ้นไป

6. สภาพการอยู่อาศัย (ก่อนต้องโทษคดียาเสพติด)

- 1) อยู่กับบิดา มารดา 2) อยู่กับบิดาหรือมารดา(กรณีแยกทางกัน)
- 3) อยู่กับญาติพี่น้อง 4) อยู่กับแฟน
- 5) อื่น ๆ(โปรดระบุ)

7. ท่านต้องโทษคดียาเสพติดในฐานะ

- 1) ผู้ค้า 2) ผู้เสพ
- 3) ผู้ค้าและผู้เสพ 4) อื่น ๆ(โปรดระบุ)

8. ประเภทสารเสพติดที่ท่านเคยยุ่งเกี่ยว (ก่อนต้องโทษคดียาเสพติด: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) ประเภทที่ 1 ยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรง เช่น เฮโรอีน อาซิทอร์ฟิน อีทอร์ฟิน แอมเฟตามีน เมทแอมเฟตามีน ฯลฯ
- 2) ประเภทที่ 2 ยาเสพติดให้โทษทั่วไป เช่น ผีน มอร์ฟิน โคเคอิน (โคเคน) โคเคอิน ฯลฯ
- 3) ประเภทที่ 3 ยาเสพติดให้โทษชนิดเป็นตำรับยาที่มียาเสพติดให้โทษประเภท 2 ผสมอยู่ เช่น ยาแก้ไอที่มีฝิ่นหรือโคเคอิน เป็นส่วนผสมยาแก้ท้องเสียที่มีไดฟีโนคซิลเลท เป็นส่วนผสม ฯลฯ
- 4) ประเภทที่ 4 สารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษประเภท 1 หรือประเภท 2 เช่น อาเซติกแอนไฮไดรด์ อาเซติกคลอไรด์
- 5) ประเภทที่ 5 ยาเสพติดให้โทษที่มีได้เข้าข่ายอยู่ในประเภท 1 ถึงประเภท 4 เช่น กัญชา พืชกระท่อม

9. ระยะเวลาที่ท่านมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

- 1) น้อยกว่า 1 ปี 2) 1-2 ปี
- 3) มากกว่า 2 ปี ขึ้นไป

ตอนที่ 2: ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความคิดดียาเสพติด

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ตามความเป็นจริงในช่องว่างที่จัดเตรียมไว้ให้

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ปัจจัยด้านครอบครัว					
1. จัดแย้งกับคนในครอบครัว					
2. ขาดความอบอุ่นมีปัญหาแล้วไม่รู้จะปรึกษาใคร					
3. พ่อแม่แยกกันอยู่/หย่าร้าง					
4. พ่อแม่ทะเลาะกันและใช้ความรุนแรงเป็นประจำ					
5. พ่อแม่ไม่เข้าใจและไม่รับฟังความคิดเห็น					
6. เครียดและกดดันเพราะถูกบังคับและเข้มงวดมาก					
7. ถูกพ่อแม่ทำร้ายร่างกายและใช้ความรุนแรงประจำ					
8. พ่อแม่ชอบเปรียบเทียบตัวเรากับพี่น้อง หรือลูกคนอื่น					
ปัจจัยด้านสังคมและสภาพแวดล้อม					
9. ครอบครัวและญาติพี่น้องมีคนยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด					
10. บ้าน/ชุมชนที่อาศัยอยู่ใกล้แหล่งขายและแหล่งมั่วสุมของยาเสพติด					
11. ที่ทำงานมีเพื่อนร่วมงานค้าและเสพยาเสพติด					
12. สถานบันเทิงที่เป็นแหล่งมั่วสุมอยู่ใกล้ที่พักอาศัย					
13. ชุมชนแออัดไม่เป็นระเบียบ สามารถหาซื้อยาเสพติดได้ง่าย					
14. ชุมชนที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่มีฐานะยากจนต่างคนต่างอยู่ ไม่สนใจกัน					
15. สังคมไม่ให้โอกาสและไม่มีแหล่งที่จะปรึกษาเมื่อเกิดความเครียด					
16. ชุมชนมีคนว่างงานมากและจับกลุ่มกันมั่วสุม					
17. อยากเป็นที่ยอมรับของเพื่อนฝูง					

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ					
18.ฐานะความยากจน ไม่ได้เรียนต่อ หางานทำยาก					
19. ครอบครัวมีหนี้สินมาก และเครียด					
20. อยากรวยเพราะเห็นคนอื่นค้าแล้วรวย					
21. รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายในชีวิตประจำวัน					
22. อยากมีเงินไปช่วยเหลือครอบครัว					
23. หางานยาก ไม่มีใครจ้างเพราะมีประวัติยุ่งยาเสพติด					
ปัจจัยด้านสุขภาพ					
24. อยากลดน้ำหนัก					
25. รู้สึกว่าเสพแล้วแก้โรคซึมเศร้าหรือเครียดได้					
26. รู้สึกว่าเสพแล้วทำให้มีแรงมากขึ้นในการทำงาน					
27. เสพแล้วมีความกระตือรือร้นและตื่นตัวมากขึ้น					
28. เสพแล้วมีอารมณ์ดี มีความสุข					

ตอนที่ 3: ข้อเสนอแนะปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดคดียาเสพติด

1. ปัจจัยด้านครอบครัว

.....
.....
.....

2. ปัจจัยด้านสังคมและสภาพแวดล้อม

.....
.....
.....

3. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

.....
.....
.....

4. ปัจจัยด้านสุขภาพ

.....
.....
.....

ขอขอบคุณสำหรับความเห็นของท่าน